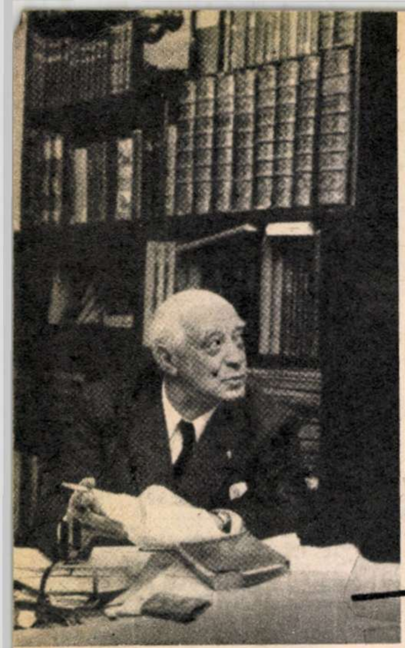

H. COANDĂ DECLARĂ REVISTEI «CUTEZĂTORII»:

**ÎMI AMINTESC CU PLĂCERE DE CEI MAI TINERI
IUBITORI AI ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII DIN ROMÂNIA
PE CARE I-AM ÎNTÎLNIT LA EXPOZIȚIA «MINITEHNICUS'70».
LOR ȘI COLEGILOR LOR AȘ DORI
SĂ LE ADRESEZ ÎNDEMNUL DE A PREȚUI LA JUSTA VALOARE
CUCERIRILE CIVILIZAȚIEI CONTEMPORANE ȘI
DE A ÎNVĂȚA NECONTENIT
SPRE A DEVENI CAPABILI SĂ LE PREIA ȘI SĂ LE SPOREASCĂ.
ȘCOLARII DE ASTĂZI VOR FI CREATORII
VALORILOR MATERIALE ȘI SPIRITUALE DIN ANUL 2000.
DE SÎRGUINȚA LOR, DE DRAGOSTEA LOR FAȚĂ DE NOU,
DEPINDE CUM VA ARĂTA MILENIUL AL TREILEA**

Henri Coandă
9. Jan. 1971

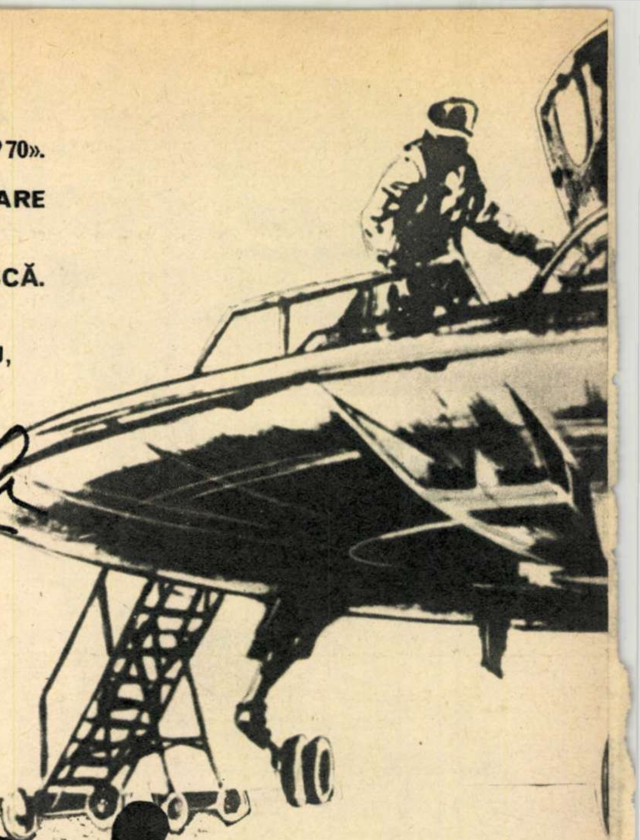

Un univers

„MITUL VÎNTULUI A FOST MUZA CARE M-A CĂLĂUZIT ÎNTREAGA VIAȚĂ"

Henri Coandă copil

Din cea mai fragedă copilărie Henri Coandă a fost atras de mirajul vîntului: «Mitul vîntului a fost muza care m-a călăuzit întreaga viață». **Spiritul său inventiv s-a manifestat de timpuriu, Coandă năzuind a crea ceva nou și original în domeniul zborului mecanic, îndeosebi în propulsia aparatelor de zburat.**

După cîteva experiențe reușite cu rachete pirotehnice în «Dealul Spirii», la Arsenalul Armatei din București, tînărul Coandă construiește o machetă a unui avion propulsat cu reacție. Ulterior, într-un interval de 9 ani (1907—1916) el construiește 26 de tipuri de avioane axate pe 11 tipuri distincte.

Într-o clădire din Bd. Ana Ipătescu din Capitală se află un muzeu cu totul deosebit. El adună, în numeroasele sale încăperi, un adevărat univers, mărturiile unei munci perseverente și pasionate de zeci și zeci de ani. Este universul preocupărilor omului de știință, savantului Henri Coandă, cunoscut pentru realizările sale deosebite în lumea întreagă.

Aici, în încăperile din casa părintească de care îl leagă cele mai frumoase amintiri ale copilăriei, a fost amenajat de către Academia R.S.R. **muzeul științific** privind opera și viața savantului.

Cu spiritul său inventiv desăvîrșit, aflat în contact permanent cu cele mai diverse domenii ale tehnicii, omul de știință român și-a adus aportul oriunde a simțit că are ceva nou de spus, de inovat.

Cel ce va face o vizită în acest muzeu va face, de fapt o incursiune în universul preocupărilor savantului care de la o vîrstă tînără și-a dedicat întreaga sa activitate științei în folosul omului.

În paginile de față vă prezentăm cîteva din nenumăratele invenții pe care le-a gîndit și realizat Henri Coandă.

Avem în față imaginea primului avion cu reacție — **«Coandă»-1910** (foto 1). Într-o duminică cețoasă de decembrie (1910), avionul pe care creatorul și constructorul său îl expusese în octombrie același an, la cel de-al doilea «Salon Aeronautic», era adus pe cîmpia de la Issy-les-Moulineux, la cîțiva kilometri de Paris. În carlingă, la manșă, era chiar constructorul său — tînărul Henri Coandă. După un scurt rulaj avionul s-a desprins de pămînt. Era **16 decembrie 1910** și, pentru prima oară în lume, Coandă realiza un zbor cu un avion reactor. În istoria aviației evenimentul este epocal, iar Coandă este recunoscut ca **«părinte al aviației cu reacție»**. În comparație cu celelalte aparate de zbor existente atunci, aparatul lui Henri Coandă conținea nenumărate noutăți. Printre ele, un lucru de necrezut la acea vreme: avionul reactor Coandă nu avea elice, dar putea să obțină o forță de propulsie mult mai mare decît cea dată de elici în condiții similare.

Au urmat apoi o serie de alte realizări în istoria aeronauticii. Printre ele se numără și **avionul «Coandă» — biplan,** cu aripi inegale, cu două motoare și o singură elice (foto 2) realizat în 1911.

La numai 25 de ani, ingeniosul Henri Coandă a fost numit directorul tehnic al Uzinelor en-

①

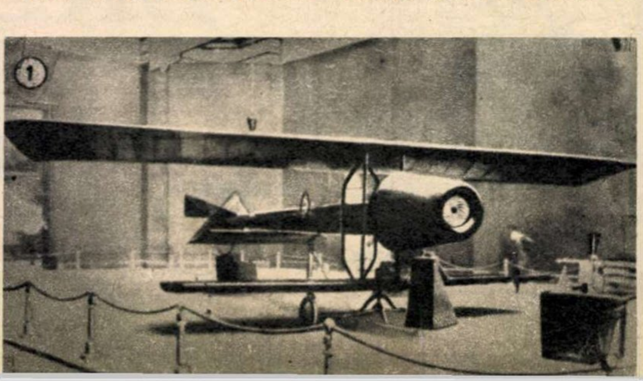

②

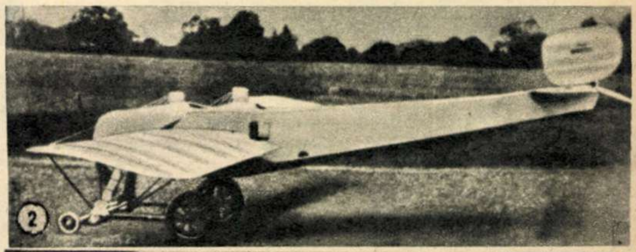

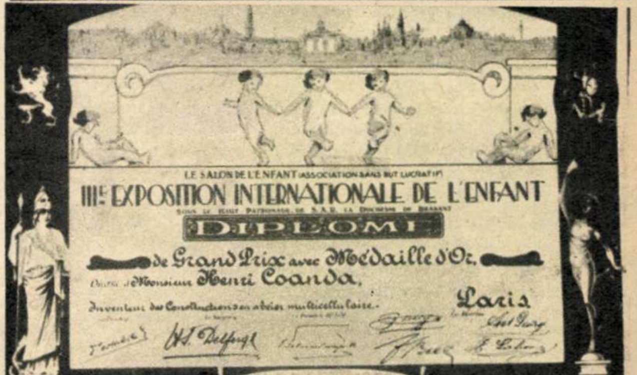

LE SALON DE L'ENFANT (ASSOCIATION SANS BUT LUCRATIF)

IIIe EXPOSITION INTERNATIONALE DE L'ENFANT

SOUS LE HAUT PATRONAGE DE S.A.R. LA DUCHESSE DE BRABANT

DIPLOME

de Grand Prix avec Médaille d'Or.

Décerné à Monsieur Henri Coanda,

Inventeur des Constructions en acier multicellulaire.

Paris

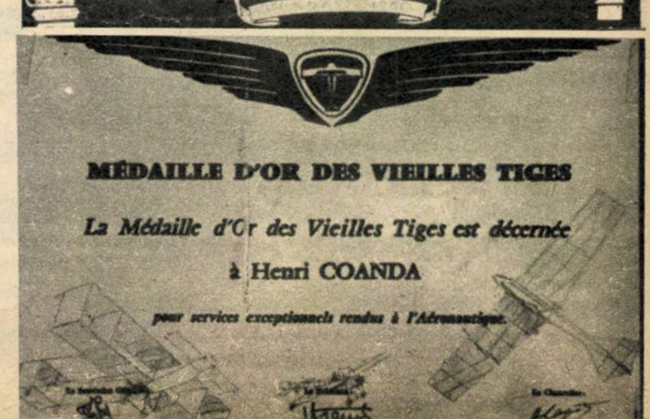

MÉDAILLE D'OR DES VIEILLES TIGES

La Médaille d'Or des Vieilles Tiges est décernée

à Henri COANDA

pour services exceptionnels rendus à l'Aéronautique.

club 2000

s inedit

gleze Bristol. În această calitate el a proiectat și construit un avion de concepție proprie — monoplanul «Bristol–Coandă». Mai întîi au fost construite două exemplare identice. Amîndouă au dat rezultate strălucite la concursul de la Salisbury (Anglia), fiind clasate pe primele locuri. Apoi, acest tip de avion a fost construit în serie și livrat în toate țările lumii.

AERO-SANIA CU REACȚIE «COANDĂ» 1911—1913

Între anii 1911—1913 Henri Coandă a realizat în colaborare cu inginerul francez Despujois o sanie-automobil la care a folosit un motor cu reacție Coandă. Experimentată cu succes sania-automobil a fost prezentată în 1913 în cadrul «Salonului internațional al automobilului» de la Paris unde s-a bucurat de un mare succes (foto 6).

«EFECTUL COANDĂ»

În anul 1934, savantul român Henri Coandă a brevetat celebrul «efect» care-i poartă numele.

Fenomenul constă în faptul că, dacă în apropierea unui jet îngust de fluid se aduce o placă plană sau curbă, jetul deviază de la direcția inițială și aderă la această placă.

Efectul se explică prin crearea între jetul de fluid și placă a unei zone cu o presiune mai mică decît aceea a mediului ambiant. Devierea acestor jeturi, în unele cazuri pînă la 180 de grade, modifică sensibil spectrul gazodinamic al curgerii și forțele de impulsie.

Azi «Efectul Coandă» are aplicații practice în cele mai variate domenii ale științei și tehnicii (sisteme de propulsie subacvatică, reversoare pentru ajutajele motoarelor cu reacție, aparate de decolare și aterizare pe verticală, în turbinele cu gaze, amortizarea zgomotului produs de eșaparea gazelor în turbomotoarele de avion, la centralele termice și altele). În fotografie vă prezentăm un dispozitiv pentru demonstrarea «Efectului Coandă» (foto 3).

AERODINA LENTICULARĂ COANDĂ

Una din aplicațiile «Efectului Coandă» este și **Aerodina lenticulară Coandă.** Aerodinele se caracterizează prin aceea că vor putea să decoleze și să aterizeze la verticală, să se mențină în aer la punct fix, să zboare cu viteze ridicate și să-și poată schimba direcția de deplasare fără a efectua viraje.

Tot pe același principiu se bazează și **Sistemul de extracție a țițeiului prin gaz-lift.** Astfel injecția are loc prin mai multe dispozitive situate de-a lungul țevilor de extracție care folosesc efectul Coandă (foto 4).

Același efect este aplicat și la **Catapulta pneumatică cu ejectoare Coandă** (foto 8) care este un dispozitiv compus din două ajutaje Coandă de tip interior montate la extremitățile unei conducte cu lungimea de 6 m care poate fi înclinată la diferite unghiuri în planul vertical și rotită în planul orizontal.

Experiențele efectuate au relevat posibilitatea realizării unor accelerații mari și, implicit, obținerea unor viteze inițiale care permit aruncarea corpurilor catapultate la distanțe de cîteva sute de metri.

Una dintre multiplele preocupări ale lui Henri Coandă a fost și găsirea unei soluții economice care să ducă la eliminarea unor cheltuieli impuse de costul stocării țițeiului și al transportului său. Aceasta l-a condus pe savantul român la construirea **rezervorului oceanic** (foto 9). Realizat în largul coastei șeicatului Dubai, pentru zăcămîntul submarin Fateh din Golful Persic, rezervorul oceanic este o soluție practică și eficientă pentru a reduce substanțial costul stocării țițeiului produs de sondele amplasate departe de țărmul mării.

Confecționat din oțel, acest rezervor are o capacitate de 80 000 m^3, o greutate de 15 000 tone, o înălțime de 62 m și un diametru mediu de 82 m.

Rezervorul nu are fund, funcționarea sa bazîndu-se pe faptul cunoscut că țițeiul și apa sînt lichide nemiscibile, țițeiul plutind deasupra apei.

Prin utilizarea acestui tip de rezervor oceanic se elimină kilometri de conducte submarine, nu mai sînt necesare rezervoare de stocare pe țărm și se evită construirea de instalații portuare speciale pentru acostarea marilor petroliere.

O altă sferă de preocupări a savantului român bazate pe «Efectul Coandă» a fost găsirea unei soluții pentru combaterea poluării și condiționarea aerului subteran. Astfel, «Efectul Coandă» și-a găsit o nouă aplicație în ventilație și aclimatizări, care se poate folosi la purificarea aerului în hale, mine, silozuri, depozite și în general pentru orice construcție realizată în subteran.

MAȘINA AGROTEHNICĂ TIP COANDĂ, MARCA «STROMBOLI»

Este o mașină de dimensiuni reduse, întrebuințată în agricultură la pulverizare, prăfuit, atomizat și semănat (foto 5). Acest tip de mașină poate acoperi într-o oră 7 hectare.

Aparatul are trei ajutaje aspirante și suflante alimentate cu aer comprimat de către un ventilator — compresor centrifug, acționat de un motor «Bernard» nr. 9 de 2 CP, cu un consum orar de 3/4 litri benzină.

La ajutaje se pot adapta furtunuri flexibile, permițînd ca jetul să fie orientat în direcția și la înălțimea impusă de necesități.

TRENUL TUBULAR DE MARE VITEZĂ PROPULSAT PRIN APLICAREA «EFECTULUI COANDĂ»

Preocupat permanent de găsirea unor noi aplicații ale efectului descoperit de el, Henri Coandă a imaginat, în anul 1969, un tren tubular care să poată atinge viteze de peste 600 km/h (foto 7). Cu acest procedeu, Henri Coandă rezolvă două probleme esențiale: decongestionarea circulației pe arterele principale și reducerea timpului necesar pentru transporturile interurbane.

Henri Coandă este autorul a circa 700 de brevete obținute în diferite țări pentru cele peste 250 de invenții, rezultat al îndelungatelor sale cercetări pe tărîm științific și tehnic, dintre care menționăm: construcții de case multicelulare prefabricate, dispozitive pentru desalinizarea apei de mare, studii asupra cristalelor de apă etc.

Marea suită a invențiilor și descoperirilor lui Henri Coandă nu este încheiată. La fel, muzeul consacrat operei sale rămîne deschis în așteptarea realizărilor viitoare ale savantului român, al cărui prestigiu a înconjurat planeta, ducînd pretutindeni faima geniului creator al poporului nostru.

HARALAMBIE LEREA
Foto: GR. PREPELIȚĂ

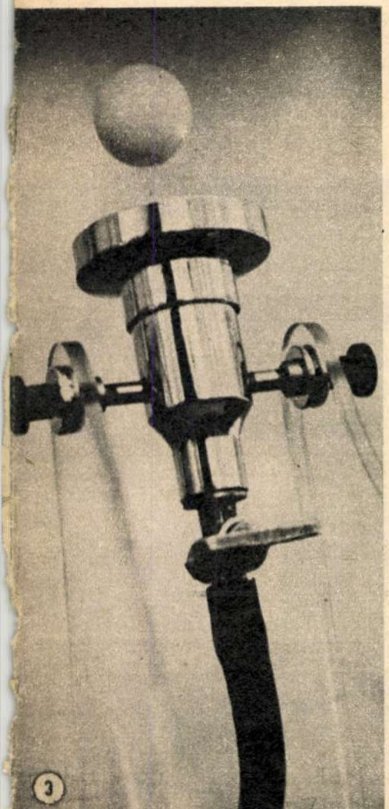

③

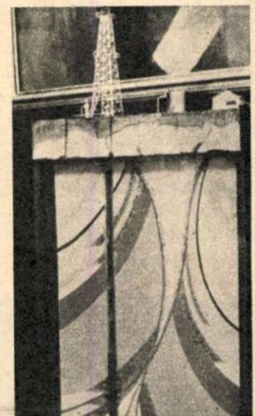

④

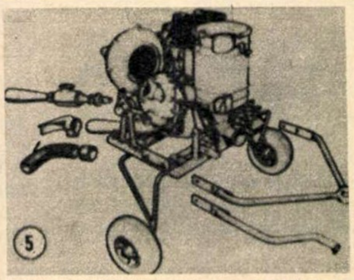

⑤

⑥

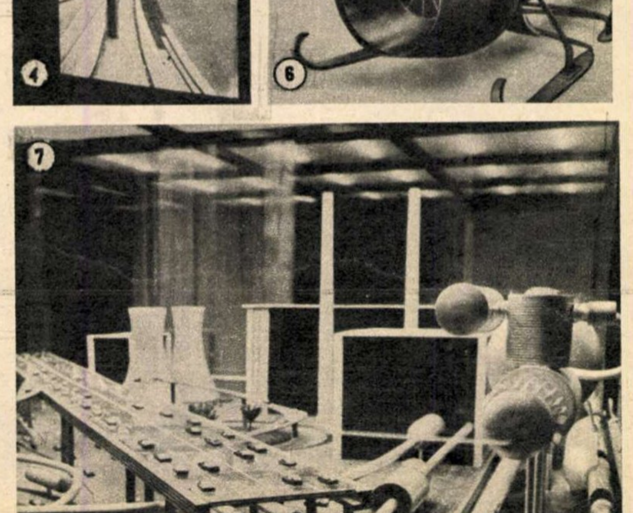

⑦

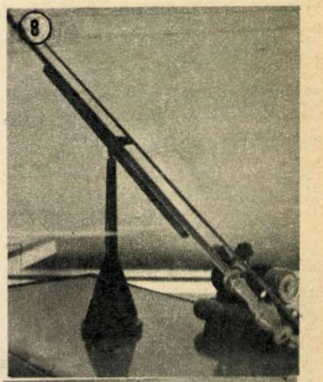

⑧

⑨

Echipajul „Capra neagră”

CIŞTIGĂTORUL TROFEULUI „Sfinxul CARPAŢILOR”

Comandantul echipajului: Profesor BRUMĂRESCU ALEXANDRU

Căpitan: POPESCU MIRCEA; secund: HRISTEA SOFIA; geolog: BARBUCEANU GHEORGHE; botanist: GAVRILĂ RODICA: sanitar: DATCU ELENA; geograf: VLAD HARALAMBIE; meteorolog: VOICILAS PETRUŢA; desenator: BĂRBUCEANU ŞT.; fotograf: UNGUREANU C-TIN; bucătar: VLĂDESCU ION.

• PE URMELE «LOCATARILOR» OBIŞNUIŢI AI PISCURILOR • ÎNDRĂZNEALĂ, DAR NU NUMAI ATÎT. • ÎN POSTURA LUI FĂT-FRUMOS • UN PIC DE CELEBRITATE NU STRICĂ NICIODATĂ.

Numele acestui echipaj n-a fost ales la întîmplare şi nici pentru a epata pur şi simplu. Cei zece expediţionari — patru fete şi şase băieţi, pionieri şi elevi de la Şcoala generală din comuna Starchiojd, judeţul Prahova — şi-au organizat şi desfăşurat întreaga expediţie cu consecvenţă în sensul pe care-l sugerează numele acestei sălbăticiuni, «locatar» obişnuit al celor mai înalte şi greu accesibile piscuri şi culmi ale Carpaţilor.

«Deşi atunci cînd ne-am hotărît să ne constituim în echipaj nu cunoşteam prea bine coarda, pioleţii şi celelalte instrumente de alpinism şi n-aveam, deci, prea mare încredere în ele — după cum mărturiseşte pioniera Sofia Hristea, secunda echipajului, în jurnalul de bord — cu toate acestea ne-am propus să ne desfăşurăm expediţia în Bucegi şi Făgăraş, mergînd pe urmele caprei negre atît pentru a ne verifica rezistenţa, îndemînarea şi curajul, cît şi pentru a putea admira *pe viu* şi *de sus* frumuseţea sălbatică a munţilor noştri, pentru a le studia crestele din punct de vedere geografic şi geologic».

Într-adevăr, o mare îndrăzneală din partea unor copii, fie ei şi dintr-un sat de munte cum e Starchiojdul. Numai că îndrăzneala aceasta a fost tot timpul dublată şi de altceva: de pregătirea temeinică dinaintea luării startului, precum şi de atenţia încordată, precauţia deosebită cu care au făcut fiecare din paşii lor pe culmi, reuşind astfel să realizeze, fără nici un fel de accident, cel mai frumos şi original itinerar turistic al celei de-a doua ediţii a «Expediţiilor Cutezătorii».

Toţi membrii echipajului «Capra neagră» sînt frumoşi. Nu s-ar putea spune însă despre nici unul că-i chiar un... Făt-Frumos. Cu toate acestea, fiecare în parte şi toţi laolaltă, împreună cu tînărul lor comandant, s-au aflat, în numeroase momente ale expediţiei lor, în postura eroului basmelor noastre.

Asemeni lui, de-a lungul întregii expediţii, cei zece cutezători au fost supuşi la multe încercări, au întîmpinat multe greutăţi oferite atît de relief, cît şi de către starea vremii. Aproape fiecare pagină din jurnalul lor de bord conţine cîte o consemnare în acest sens. «...Trecem peste Coama cu jnepeni în Valea Gălbinele — Principal, transpirînd din greu la trasul rucsacurilor cu cordelina peste săritori...» «... Căţărarea este mult îngreunată de apa care se scurge pe stîncă. Reuşim totuşi să ieşim de pe firul văii înainte să sosească viitura...» «...Aproape de sfîrşitul Crestii Sudice a izbucnit furtuna. Şi ce furtună! Grindina mare cît un bob de porumb ne izbea, iar apa parcă o turna cineva cu găleata...»

Dar, aşa cum am mai spus, încercările acestea nu i-au oprit din drumul lor pe membrii echipajului «Capra neagră», toţi zece, împreună cu comandantul lor reuşind, asemeni lui Făt-Frumos, să iasă întregi şi nevătămaţi din ele.

Şi 13 zile au tot mers aşa, străbătînd Bucegii şi Făgăraşul sub cer senin sau sub nori grei, de furtună, parcurgînd pe jos 220 de kilometri între altitudinea de 700 şi 2 230 m, căţărîndu-se şi punînd piciorul pe 25 de vîrfuri mai înalte de 2 000 m. Iar efortul acesta, după cum era de aşteptat, le-a fost din plin răsplătit. Răsplata aceasta constă nu numai în cucerirea importantului trofeu «Sfinxul Carpaţilor», acordat pentru cel mai original şi atractiv itinerar, ci şi în frumuseţile munţilor pe care membrii acestui echipaj le-au putut admira de la înălţimea norilor, precum şi în numeroasele roci şi plante alpine cu care s-au întors din expediţie şi cu care au de gînd să îmbogăţească materialul didactic al şcolii lor.

În concluzie, deci, 10 temerari de la Şcoala generală din Starchiojd au fost unii dintre cei mai perseverenţi şi curajoşi expediţionari, ceea ce le-a adus — îndrăznim noi să zicem — şi un pic de... celebritate. Şi dacă luăm de bune cuvintele cu care se încheie jurnalul lor, şi care exprimă dorinţa lor unanimă ca-n vara viitoare să străbată, nici mai mult, nici mai puţin, restul crestelor Carpaţilor meridionali (de la Sîmbăta pînă la Herculane), putem fi siguri că celebritatea lor va... urca şi ea pe noi înălţimi.

C.D.

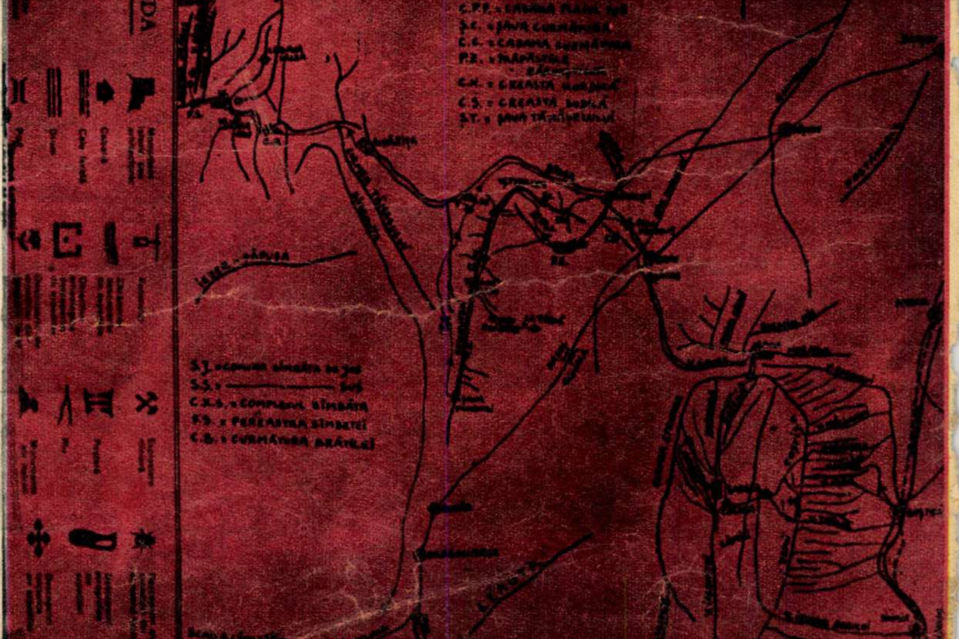

UN CRONICAR MODERN

Toader Hrib, țăran din Țara de Sus, se îndeletnicește, de aproape 70 de ani, cîți va fi avînd, cu munca pămîntului și livezii, cu adăugirea muzeului său și primirea vizitatorilor, tot mai mulți la număr; cu scrisul.

«Fac parte dintr-o familie de oameni curioși — vrem să știm, să auzim cum au fost, ce au fost, cum s-au întîmplat, ca apoi să ne putem face o părere din totul»; este fraza de început a însemnărilor lui Toader Hrib — acest document inedit de limbă și înțelepciune românească. «**Cronica de la Arbore**» care va vedea lumina tiparului la Iași, în 1971 (Editura «Junimea») este, de fapt, autobiografia autorului ei; o mărturie despre istoria contemporană și un mesaj omenos, emoționant, exemplar: «Să știi și tu, cetitorule, ce facem, în zilele noastre, la Arbore, în țară, în lumea întreagă. Eu mă gîndesc la cetitorii de viitor, la acei cetitori ce vor urma după mine, după noi...» **«Să știi și tu», «Să se știe», «Fiindcă nu se știe»** — sînt cuvintele care deschid, de obicei, acele capitole consacrate descifrării legendelor și tainelor pămîntului; acele capitole — lecții adresate mai ales cititorilor tineri, împreună cu îndemnurile sale neobosite.

Toader Hrib, țăran autodidact, s-a inițiat în tainele arheologiei, acolo, în satul său întemeiat pe vremea lui Ștefan cel Mare; cu o curiozitate mereu vie. Cu o pasiune remarcabilă pentru cercetare, țăranul din comuna Arbore a început, deopotrivă, să citească documentele vechi și să strîngă tot felul de obiecte. În familia sa, a Hribenilor, această pasiune a descifrării pămîntului și istoriei era o tradiție.

Așa s-a înfiripat muzeul pe care Toader Hrib îl deschide vizitatorilor săi, cu ospitalitatea cu care își deschide casa și inima. Pentru că toată această comoară, adunată de trei generații de Hribeni — monede vechi, ceramică, picturi, obiecte casnice, arme și hrisoave ale satului, fotografii și cărți — este rînduită, de fapt, în odăile bune ale casei.

La poarta casei-muzeu am bătut și eu, în urmă cu doi ani; mi-a deschis un bătrîn spătos, drept, cu pasul cumpătat și fața luminată. Acel bună ziua care mi-a deschis ușa casei, avea să descuie și sipetul cu însemnările. În seara aceea, am fost primul «cititor» al lui Toader Hrib, a acelei «Cronici de la Arbore», cum i-am spus, apoi. Cartea care va apărea este și ea tot un fel de muzeu viu. Autorul a strîns, în paginile ei, copilăria sa, războaiele care au încercat acest pămînt și pe oamenii lui; zilele de pace și bucuriile, vești din sat și din lumea largă. «Să știi și tu, cetitorule...» Iar cele ce urmează sînt numai cîteva pagini ale «Cronicii de la Arbore» de Toader Hrib.

Florența ALBU

Pentru voi toți

CLUB 2000

comunică:

Începînd cu acest număr CLUB 2000 oferă cititorilor săi posibilitatea de a-și spune părerea în legătură cu nenumăratele probleme ale viitorului la rubrica intitulată CUM VĂD EU.

Pentru început supunem dezbaterii voastre o temă mult disputată astăzi în întreaga lume: OCROTIREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR (apa, solul, atmosfera).

Cum vedeți voi rezolvată această problemă vitală pentru locuitorii întregii planete? Ce argumente și soluții întrevedeți pentru ca generațiile viitoare să trăiască într-un mediu natural sănătos?

Lucrarea nu trebuie să depășească 4 file de caiet. Cele mai bune dintre lucrările pe această temă, sosite la CLUB 2000, vor fi publicate.

Așteptăm, așadar, lucrările voastre pe adresa revistei «Cutezătorii» cu mențiunea «PENTRU CLUB 2000». Termenul pînă cînd le puteți trimite: 12 februarie 1971.

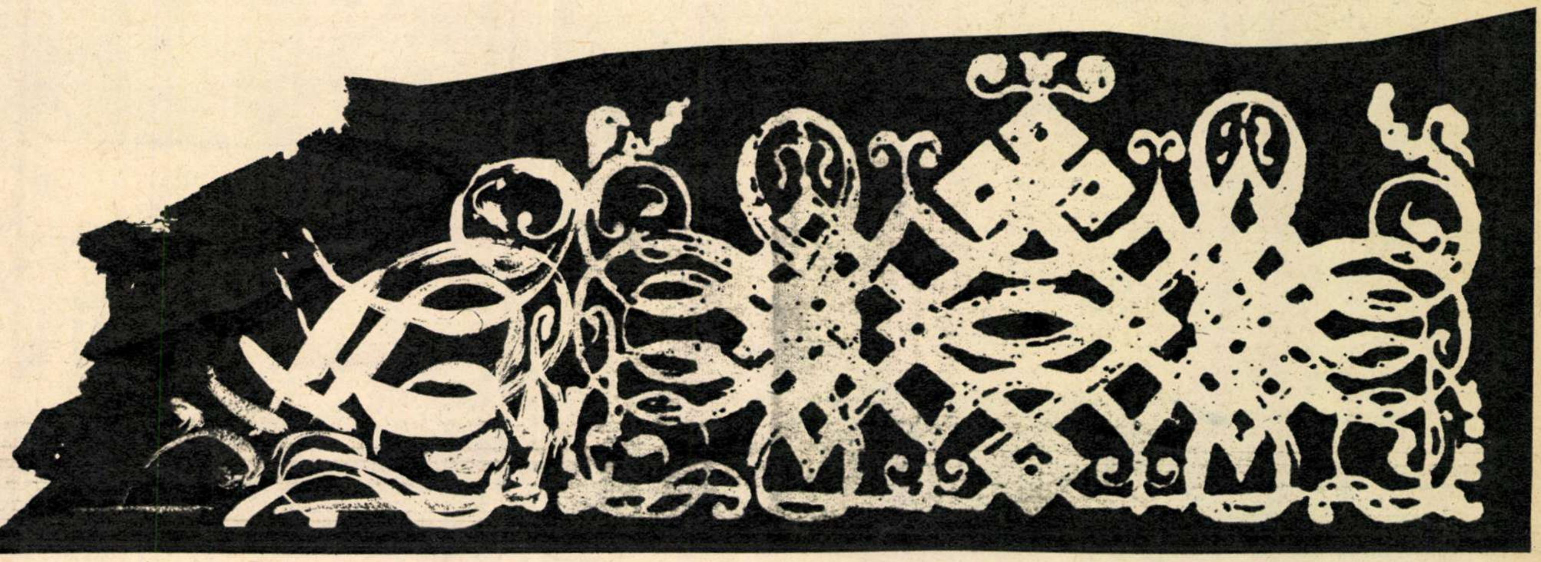

TOADER HRIB: „CRONICA DE LA ARBORE“

(fragmente din capitolul «Copilăria»)

În sărbători, tata sta acasă, iar noi, copiii, stam și noi acasă și ascultam cu toții, căci cu tata nu se glumea, la el nu era iertare, el nu a spus nici un lucru de două ori, a spus o dată, nu ai ascultat, te-a înșfăcat de urechi, te-a ridicat așa, mai sus ca el și te întreba: asculți — asculți? De frică să nu se rupă urechile care acum erau lungite, strigam cît puteam, ascult, ascult, tătucuță.

Ce bine mai era cînd mă lăsa jos și își desfăcea degetele de pe urechi, mă gîndeam că am să ascult, că altfel se rup urechile și apoi cu ce să auzi?

În sărbători deschidea lădița ce o avea de pe cînd era cătană, iar noi, copiii, ne strîngeam cu toții în jurul lui, ne uitam cu mare plăcere, să vedem și noi ce are acolo, că tare mîndre lucruri mai avea, fel de fel de bani vechi, lucruri vechi — el le spunea odoare.

Ni le arăta pe toate pe rînd și spunea: să știți că pe acestea, din săculețul ista, le am de la tata, pe celelalte le am tot de la tata, dar el le avea de la moșul, iar celelalte spunea el că-s de la strămoșul; iar pe aiestelalte, din dispărțitura asta, sînt mai de mult, poate de la Ștefan-Vodă.

Bunica, Ștefania, era și ea venită cu statul la noi, și la ea în ladă erau tot așa, fel de fel de odoare, lucruri vechi; cînd căuta ceva în ladă, noi, cu toții, ne îngrămădeam în jurul ei să vedem ce are ea acolo. Îmi amintesc că deschidea chichița lăzii de unde scotea înșirate pe o ață multe inele fel de fel și inelele erau foarte mari de pe niște degete ca de urieși. Mai avea și o ulcicuță mică, galbenă, cu toarta ruptă, pe care o ștergea mereu împrejur cu o naframă și spunea: Să știți măi băieți că aiasta este de aur. Eu, mirat, o întrebam: e de aur, bunicuță? Da, e de aur, măi băiețel. Da' bunicuțo, ce-i aia aur? o întrebam. Aur e un fel de cer scump, scump... Ce ne mai miram noi de feliul cela de cer scump, haiaia, haiaia, că e tare scump.

De multe ori vedeam la tata în lădiță cărți vechi și alte multe hîrtii afumate și cu marginile sfîrticate de vreme.

VINE ȚOPA!

De la deal de casa noastră era o babă bătrînă cu capul alb ca omătul, îmbrobodită cu miniștergură, aceasta era un ștergar lung, alb, vîrstat cu multe vîrste de toate colorile, iar sub miniștergură purta un tulpănel negru iar sub tulpănel purta un fes roșu cu un ciucur tot roșu în vîrf.

Oamenii și părinții mei îi ziceau Țopa, acesta nu era numele ei, așa o porecleau oamenii.

La noi venea adeseori cu furca de tors. Cum venea se dezbrăca de haină, dezbrăca și miniștergura și se suia pe sobă și se da la tors.

Noi o cunoșteam, era foarte prietenoasă și de o cinste rară. Mai era și o povestitoare neîntrecută. Sta și torcea la noi zile întregi și de multe ori dormea la noi pe cuptoriu.

Noi, toți, pe lîngă ea, ca să ne spuie povești. Ne spunea de Dănilă Prepeleac, de Gerilă, de Flămînzilă, de Sfarmă Peatră, de Strîmbă lemne, de lupi, de urși, de smei.

Cîteodată spunea ceva de rîs și rîdea și ea, rîdeam și noi de ne țineam cu mîna de pîntece, cîteodată spunea ceva de jale și începea și ea a plînge, începeam și noi a plînge de se scutura cămașa pe noi.

▲ *Ramurile de palmier au rolul de «clocitoare» în crescătoriile de stridii din Pacific.*

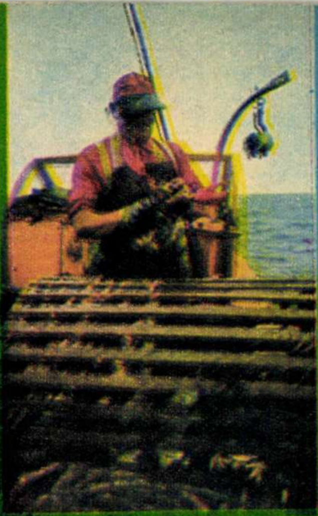

▲ *Crabii din Atlanticul de Nord sînt pescuiţi cu ajutorul unor «colivii» rotative.*

▲ *Pescuitul broaştelor ţestoase în apele Oceanului Pacific.*

De la TRIDENT la PESCADOR

UN MEŞTEŞUG STRĂVECHI

La început, în zorii civilizaţiei terestre, omul îşi astîmpăra foamea culegînd roadele sălbatice ale naturii. În pădure, pe cîmpiile invadate de ierburi, la marginea apelor. Cu vremea, mintea lui iscoditoare a creat unelte şi arme cu care vîna sălbăticiuni. Şi o dată cu vînătoarea prin păduri el a început a-şi agonisi hrană şi din undele rîurilor şi din apele ce scăldau plajele marine.

Etnologii, studiind viaţa triburilor ce populează azi unele regiuni izolate, triburi ce trăiesc asemenea oamenilor din epoca de piatră, reconstituie modul de trai al populaţiilor din primele timpuri ale omenirii. Şi astfel, cercetîndu-le armele şi practicile vînătoreşti şi pescăreşti, aflăm cum se înfăţişau primele unelte, primele arme. Azi, în pădurile tropicale din Amazonia, amerindienii prind uneori peştele cu mîna ori îl străpung cu o ţepuşă de lemn tare.

ARHEOLOGII AU CUVÎNTUL

Cercetările arheologice relevă că într-adevăr, în îndepărtatele timpuri ale erei pietrei necioplite (paleolitic) oamenii pescuiau cu ţepuşa ori cu tridentul — un soi de suliţă cu trei despicături. Apoi, omul a învăţat să-şi facă cîrlige de undiţă din os de peşte. Cu vremea, pe măsură ce urca treptat pe calea evoluţiei sale istorice, pe măsură ce mintea sa se lumina, prin efort continuu, prin muncă, omul a născocit unelte din ce în ce mai perfecţionate: vîrşe de nuiele, plase din fibre vegetale şi năvoade. Vom afla de existenţa acestor unelte şi de evoluţia lor progresivă în timp, de pe gravurile rupestre descoperite pe pereţii grotelor, pe stîncile din Sahara — cîndva un ţinut brăzdat de ape — cît şi într-o seamă de monumente artistice din antichitate care au dăinuit pînă azi (cum este, de pildă, statuia divinităţii helladice, Apollo, descoperită într-un templu din Delfi, statuie ce-l reprezintă pe zeu vînînd peşti cu un trident).

Un «ţarc» pentru broaşte ţestoase. ▼

Copiii eschimoşilor din Groenlanda dau ajutor la înşirarea peştelui la uscat, pe schele ▼

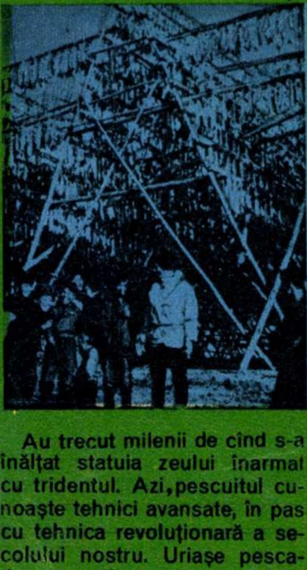

Au trecut milenii de cînd s-a înălţat statuia zeului înarmat cu tridentul. Azi, pescuitul cunoaşte tehnici avansate, în pas cu tehnica revoluţionară a secolului nostru. Uriaşe pescadoare — adevărate uzine plutitoare — navighează în largul mărilor şi oceanelor, recoltînd într-o singură zi sute de tone de peşti şi moluşte. Şi totuşi în multe colţuri ale lumii pescarii folosesc şi azi vechi tehnici tradiţionale, uneori uimitoare.

Pescarii din insulele Fiji prind peştii recifelor de corali cu ajutorul tridentului. ▼

Pescuitul cu plasa în marile lacuri Canadiene.

1001 METODE DE PESCUIT

În apele Pacificului, indigenii din arhipelagul Bismark capturează pești cu ajutorul unui... zmeu alcătuit din frunze de palmier împletite. Se agață de coada zmeului o sfoară de care e prinsă o undiță cu momeală. Pescarii ies în larg și vîslind împotriva vîntului înalță zmeul; ei mînuiesc cu dibăcie sfoara astfel încît undița cu nadă să se afunde în apă. Cînd peștele s-a prins, pescarii aduc zmeul în barcă, desprind din undiță peștele captiv, îl aruncă în coș și reiau pescuitul.

Nu mai puțin obișnuită este «tehnica» folosită de băștinașii din arhipelagul Marchizelor. Primăvara, pescarii din aceste locuri lasă să se afunde în largul lagunelor ramuri înfrunzite de palmieri. Îngreuiate de pietre, aceste «paturi vegetale» se aștern pe stîncile de corali, alcătuind un adăpost ideal pentru stridii. Se formează adevărate colonii de scoici care se dezvoltă în condițiile prielnice create, pînă în toamnă. În acest anotimp, pescarii revin și, afundîndu-se pînă la aceste «depozite vii», culeg bogate recolte de stridii.

Pescarii din insulele Santa Cruz (Melanezia) prind rechinii cu... lațul. Ei se afundă uneori la adîncimi de 10—15 metri, pînă la văgăunile din formațiile coraliere unde stau ascunși rechinii. Cele mai multe dintre văgăuni sînt puțin încăpătoare și... coada rechinului rămîne în afară. Scufundătorul prinde în laț coada animalului imprudent, smucind în același timp de coardă; funia respectivă este legată de barcă. La semnalul dat, pescarul de la suprafață începe să tragă repede coarda, aducînd în barcă prada care va fi ucisă cu un harpon.

Pe coasta vestică a Americii Centrale, acolo unde apele litorale sînt străbătute de curentul californian, pescarii prind, cu năvoadele, «tortillas» — uriașe broaște țestoase pe care le închid în «țarcuri» instalate lîngă țărm. La fiecare trei zile un pescador vine să încarce prada pescarilor. Țestoasele sînt stivuite în straturi suprapuse și, zilnic, stropite cu apă de mare, tratament ce le menține vii pînă la destinație: fabrica de conserve.

O surprinzătoare «undiță-vie» utilizează indigenii din insulele Andaman (Oceanul Indian). Ei pescuiesc cu ajutorul caracatițelor. În timpul refluxului ei capturează mici cefalopode ce sînt numite de localnici «flacăra vie». Acest nume poetic își are obîrșia în faptul că micile caracatițe au sub tegumentele abdominale cîte un săculeț plin cu un lichid fosforescent, care radiază în apele mării o lumină rece, puternică. Atrași de această lanternă vie, peștii vin spre lumină; caracatița își închide brațele, capturîndu-i. Întrucît «undița fosforescentă» este legată cu o coardă, în momentul cînd pescarii simt că funia se agită, trag la suprafață caracatița și, o dată cu ea, peștele capturat.

În lunile aprilie și mai, în satele pescărești din Sardinia se fac mari pregătiri pentru *Mettanza* — marea campanie de pescuit a tonului.

În fiecare primăvară, tonul roșu, a cărui greutate ajunge pînă la 700 kg, vine spre țărmurile insulei pentru a depune icrele. Cîrdurile de toni sînt conduse de un «pește sabie» ale cărui înotătoare ies din apă la fel ca cele ale delfinului. De îndată ce *reisul* — conducătorul flotilei de pescuit — zărește acest pește, dă semnalul de începere al acțiunii. Plasa de 70 de tone (formată din mai multe compartimente) este scufundată pînă la 30—70 m adîncime și, bătălia începe.

Ore în șir plasa este ridicată de pescari cu mîinile. În momentul în care ei zăresc în plasă cozile peștilor, reisul dă semnalul de ucidere a tonilor cu harpoanele. Marea se colorează în roșu. Tonii uciși sînt ridicați în bărci și transportați spre mal de unde sînt apoi duși la fabrică pentru prelucrare.

OCEANUL PLANETAR — O CĂMARĂ INEPUIZABILĂ

Evident, cu asemenea mijloace pescuitul nu poate fi prea îmbelșugat, peștele capturat abia putînd să asigure hrana zilnică a pescarilor și familiilor lor. Nevoile de hrană ale omenirii sînt mult mai mari și, să nu uităm că, din «fructele mării» — pești, crustacee, scoici — se extrag numeroase alte produse necesare industriei și agriculturii — uleiuri și gelatine, substanțe chimice, făină furajeră etc. Iată de ce astăzi, în cuprinsul întregului Ocean Planetar, cele mai mari cantități de pește sînt pescuite de vase modern utilate care folosesc instalații și unelte perfecționate, în stare să recolteze un volum impresionant de viețuitoare ale mărilor și oceanelor lumii.

În prezent, pe scară modernă, se pescuiesc anual cca 65 000 000 tone de pește și se prevede că pînă în cincisprezece ani acest nivel va atinge cca 100 000 000 tone, cifră considerabilă care nu reprezintă totuși decît o parte din bogăția alimentară ce ne-o rezervă Oceanul Planetar.

Pescuitul mobilizează azi numeroase flotile organizate într-un vast front de lucru. Se desfășoară campanii de mare amploare ce implică o adevărată strategie în înfruntarea oceanului, în detectarea și urmărirea bancurilor de pești ori a cetelor de cetacee.

În Marea Nordului fiecare flotă de pescuit are un vas căpitan *(nava bază)* care ține legătura prin radio cu pescadoarele. Cînd unul din pescadoare descoperă cu ajutorul aparatelor de sondaje ultrasonore bancul de pești — toni, sardele, scrumbii etc. — semnalează coordonatele respective navei-bază; de la bordul acesteia știrea se retransmite tuturor pescadoarelor care se îndreaptă cu viteză spre zona indicată. Întreaga cantitate de pește este transportată în calele navei bază, unde se află instalații speciale care prelucrează materia primă și o ambalează în cutii.

Începînd din anul 1966 primele 2 traulere românești, «Constanța» și «Galați», avînd fiecare 3 630 t și o capacitate frigorifică de cîte 1 650 m^3 (900 t) la o temperatură de —22°, au început să brăzdeze apele atlantice pentru a pescui heringi, stavrizi, toni și alți pești oceanici. Astăzi țara noastră dispune de 10 nave de pescuit oceanic.

(CONTINUARE ÎN PAG. 10)

ECATERINA ROȘCA
AUREL LECCA

Pescuitul tonului în Sardinia.

Pe marele fluviu Amazon, copiii lucrează la construirea digurilor înainte de a începe «vînătoarea».

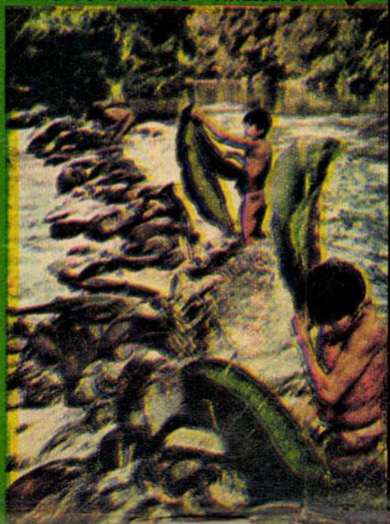

MICRO-DOCUMENTAR

- După ultimele calcule, rezervele animale și vegetale dintr-un metru cub de apă de mare conțin 1,5 g albumine și 3,9 glucide (zaharuri). Cunoscînd că volumul total al apelor Oceanului Planetar reprezintă aproape 1,4 miliarde metri cubi, ne putem imagina cît de bogată este această cămară subacvatică.
- În cuprinsul Oceanului Planetar își duc existența peste 300 000 specii de plante și aproape 600 000 de specii animale; un adevărat univers populat cu cele mai diverse forme ale vieții.
- Cetaceele, care ocupă cca 12% din cantitatea totală a pescuitului mondial, furnizează omului nu numai carne și grăsime, ci și piele, făină de oase, precum și vitamine extrase din ficat și diferite glande cu secreție internă ale acestor mamifere.
- În apele Mării Negre trăiesc aproape un milion de delfini. Numărul delfinilor care populează Oceanul Planetar depășește cifra de 500 milioane. Din carnea lor se prelucrează o serie de preparate alimentare conservate. Din ficat se prepară untura de pește, iar pielea este folosită în industria încălțămintei.

De la comuniști învățăm cutezanța

SUS, LA 77 DE METRI...

Însemnări de Ilie Tănăsache

Un huruit scurt și cablurile macaralei turn încep să ruleze. Alunecă greu și încet, continuu însă, ca o ancoră smulsă în sfîrșit din duna de nisip a adîncurilor.

Un metru, doi, cinci...

Pe platou bătea vînt. Vînt cu soare, călătorit peste apă și izbit de formele neînduplecate și puternice de beton și oțel, de sticlă și aluminiu.

Șapte, nouă, zece metri...

«Înăuntru, — ne spune azi Nicolae Foltozan — în tubul acela de 36 000 de kilograme — «pantalonul» furnalului cum îi zicem noi — erau doi frați de-ai mei: Ion și Costică. Plus unul din frații Chipăilă. Eu, jos, dirijam mișcările macaralei. Ei, sus. Sub picioarele mele, sub tălpile mele, pămîntul ardea...»

Dacă Ion și Costică și Chipăilă ar fi avut putința să privească prin coloana de metal!... De sus, platoul, cîmpul, lucrurile sînt altele. Unghiurile capătă alt farmec. Ochiul descoperă noi forme. Mastodonții de beton par egali, nu te mai copleșesc atîta, nu acoperă atît de categoric orizontul privirii.

Unsprezece, doisprezece, cincisprezece metri...

La o aruncătură de băț, furnalul numărul unu, de 1 700 metri cubi. Coloană ruginie, fierbinte, vuind în adîncuri. Dincolo de blindaj, rîurile de fontă — o pastă incandescentă, de un roșu bătînd spre alb. Culori violente, smulse din spectrul materiei și aduse aici, în blindajele unde atomii se asociază și se resping, unde legile fizicii și chimiei fac saltul definitiv de la axiomă la practică.

«Vîntul ridica nori de praf. Se întețise. Începusem să mă îngrijorez. Cablurile se balansau. Cele treizeci și șase de mii de kilograme se legănau în văzduh, voioase parcă. Iar înăuntru: Ion și Costică, frații mei, și unul din frații Chipăilă»...

Douăzeci și cinci, treizeci, treizeci și cinci de metri...

Vîntul vîjîie acum printre copacii de beton și oțel ai platoului. Zboară și împrăștie coloana de fum de la convertizoare, unde se toarnă oțelul. Urcă în înalturi, răsucind un zmeu smuls din oraș și purtat pînă aici în rotocoale smucite, cînd sus, cînd jos, mereu în zbucium.

Patruzeci și cinci, cincizeci de metri...

«Pantalonul» de 36 de tone se dă de-a huța ca o nacelă de balon prinsă de uragan, deasupra oceanului. Cablurile rulează continuu, trosnesc, metalul se îndîrjește, pune la lucru fiece moleculă. În vîrful macaralei turn se așază pentru o clipă o pasăre. Un vîrtej o mătură îndată însă, alungînd-o pe valurile multiple de curenți ce vînzolesc văzduhul, îl obligă la o nestatornicie fantastică.

Șaizeci și cinci, șaptezeci de metri...

Furtuna declanșată din senin ajunge la apogeu.

— De ce n-ați renunțat?

— Nu se mai putea. Eram deja sus. Apoi... apoi, ne înfuriasem pe furtună. Trebuia s-o batem....

Treizeci și șase de tone, plus trei vieți omenești se leagănă sus, aproape de cota finală: 77 de metri.

— Ce făceau în coloană Ion, Costică, Chipăilă?

— I-am întrebat și eu. Habar n-aveau de furtună. Glumeau. Iar eu, jos, stăteam pe jar.

Rafale puternice zguduie schelăria macaralei. Oțelul aproape că țipă. Alături, furnalul unu, pufăie morocănos, în legea lui. Azvîrle necontenit valuri de dogoare din clocotul ce fierbe metalul și obligă materia la viața inedită, după noi alcătuiri structurale.

Ultimii centimetri pînă la cota maximă. Cablurile «curg» lin, Apoi, încremenesc. Cei trei, suspendați între cer și pămînt, aud în sfîrșit văzduhul bîntuit de rafale. Dar nu-i timp de pierdut. Furtuna poate să fie abia la început. Se apucă de lucru. Nicolae, omul ce se perpelea jos, omul pentru care pămîntul în orele acelea frigea fantastic, le spusese în amănunt ce au de făcut. La treabă deci.

Treizeci și șase de mii de kilograme sînt ancorate definitiv la 77 de metri. Trupul viu al furnalului, numărul doi primește bucuros acest îndrăzneț transplant. Metalul se leagă, se înfrățește. Fibra intimă devine una și aceeași. Aceeași sevă de putere circulă, bîntuie curînd, curînd canalele vitale.

Sevă de putere din puterea cîtorva oameni temerari. Smulsă din vigoarea acestei familii de constructori și comuniști. A acestei familii care, de peste 20 de ani, se dăruie generos, pe mai toate marile șantiere ale țării. A acestei familii care, aici, la Galați, în vecinătatea Marelui Fluviu și la izvoarele Fluviului Oțel, a înscris una dintre cele mai emoționante performanțe tehnice și umane.

DE LA TRIDENT LA PESCADOR

(URMARE DIN PAG. 9)

PESCUITUL, MÎINE

Premizele industrializării pe scară uriașă a pescuitului au fost create. Dar viitorul rezervă și aici transformări calitative importante.

Una din direcțiile cercetărilor în acest domeniu o constituie folosirea energiei electrice pentru capturarea «turmelor» de pește. Se preconizează difuzarea în apele străbătute de bancul de pești a unui curent electric, a cărui intensitate să fie astfel reglată încît să determine paralizarea temporară a vînatului.

S-au proiectat și năvoade automate și telecomandate, destinate înlocuirii traulelor utilizate astăzi. Se prevede ca într-un viitor nu prea îndepărtat să se instaleze pe fundul mărilor și oceanelor instalații acționate de reactori nucleari care, prin mijlocirea unor curenți termici să ridice de la fund spre suprafață substanțele nutritive neutilizate; acest flux de săruri și elemente nutritive va influența direct mărirea cantității de plancton — hrana peștilor — și prin aceasta se vor mări evident și rezervele de pește ale Oceanului Planetar.

Nu de mult, la Reykjavik, în Islanda, și-a ținut lucrările Conferința internațională a specialiștilor în domeniul pescuitului științific. Cu acest prilej s-au făcut o serie de propuneri interesante. Una dintre cele mai importante a constituit-o proiectul unei stații automate, fără echipaj, care să acționeze sub controlul unui creier electronic. Înzestrat cu un aparataj de detectare ultrasonoră și cu proiectoare electrice subacvatice, stația plutitoare va fi în stare să detecteze și să captureze peștii cu ajutorul unei pompe de absorbție în «rețeaua» unui intens cîmp magnetic. Ajuns în depozitele stației automate, peștele va fi sortat, uscat, prelucrat și stocat într-un timp record. Aceste cantități vor fi apoi colectate de nave sau elicoptere.

La noi acasă duminicile erau marcate de permanența unor obiceiuri. Mama se deștepta cu un ceas mai devreme, aprindea cuptorul și cînd mă trezeam eu, simțeam mirosul plăcintelor cu mere, un miros dulce, cald, care pătrundea pe sub toate ușile. La baie era tăcere, nu se auzea țiuitul robinetelor, nici tusea lui Octav. Pentru că duminică Octav nu se rădea acasă. În zilele de sărbătoare avea alte tabieturi și rar se întîmpla să renunțe la ele. Cînd ieșeam din camera mea, îl zăream aproape de fiecare dată în holișorul de la intrare. Își peria meticulos pălăria de fetru. Nu mă uitam în direcția pendulului, dar puteam să spun cît era ceasul fără să greșesc, pentru că Octav nu pleca niciodată înainte de nouă. Din trei pași eram lîngă cutia neagră a viorii, o deschideam, ciupeam ușor strunele, apoi treceam în fața pupitrului și-mi potriveam caietele de studiu. Vioara era ca un scut. Un scut care mă apăra de sfaturile sau de reproșurile lui Octav. Dacă n-aveam timp să iau vioara, ori să ajung lîngă pupitru, Octav întorcea capul, dar trecea cu privirea peste mine. Își punea pălăria, mănușile și-abia după aceea căutîndu-mă în oglindă, întreba:

— Ce faci, domnule? Te-ai trezit? Știi cît e ora?

Își scotea ceasul de buzunar, mi-l întindea să-l privesc și silabisea nemulțumit:

— E nouă, domnule! La vîrsta dumitale...

Știam ce făcuse Octav la vîrsta mea, mi-o spusese de atîtea ori. Mi-o spunea și acum aproape cu aceleași cuvinte și aceeași răceală în glas, iar eu n-aveam încotro, trebuia să-l ascult cu ochii plecați, cu brațele atîrnînd pe lîngă trup, vinovat și supus. Ca să evit asemenea scene, cum simțeam în nări mirosul cald de plăcintă, săream din pat, dădeam cu puțină apă rece pe ochi, mă îmbrăcam în cea mai mare grabă, îmi luam notele, vioara și începeam să exersez. Alegeam bucățile cele mai dificile, nu pentru că aș fi avut mare chef să exersez, ci pentru că asta îi făcea plăcere lui Octav. «Arta e muncă și transpirație», spunea el uneori. «Muncește dacă vrei să ajungi un mare artist». Ca să fiu sincer nu aveam nici un chef s-ajung artist, nici mic, nici mare. La ora aceea (eram abia printr-a patra) nu aveam aspirații atît de înalte. Singurul meu gînd era să-l văd pe Octav ieșind cît mai repede pe ușă ca s-o pot zbughi afară, la joacă. Dani și ceilalți băieți erau de mult în stradă. Îi auzeam strigînd, alergînd, erau obosiți de-atîta joacă în timp ce eu mă chinuiam să execut cît mai corect exercițiile pe care mi le dăduse domnișoara Zane. Dar osînda nu ținea mult, pentru că la nouă punct, după ce-mi arunca o privire încurajatoare, Octav pleca, iar eu lăsam totul baltă și alergam în stradă. Băieții mă înconjurau veseli și gălăgioși, dar cruzi și răi. Nu-mi iertau întîrzierea. Mă întrebau în derîdere:

— Ce faci, Tin? Iar ai tras pisica de coadă? De ce nu ne-ai adus-o și nouă?

Pisica era vioara. Pentru ei exercițiile mele nu însemnau mare lucru, cel mult niște miorlăituri de pisică. Singurul care mă înțelegea, adică nici nu știu dacă era înțelegere, dar care îmi lua apărarea, era Dani. El intervenea totdeauna repede și autoritar:

— Lăsați-l în pace!

Cînd era Dani în stradă nu-mi mai păsa de nimic. Lîngă el uitam cu totul de caietele de studiu, de vioară, uitam pînă și de mine. Dacă m-ar fi văzut Octav nu m-ar fi recunoscut. Dar Octav n-avea cum să mă vadă pentru că Dani nu uita că trebuie să se întoarcă. Nu uita asta niciodată. Cum îl zărea în capătul străzii, se oprea, mă căuta cu privirea și începea să cînte:

«A venit un cocostîrc
sprijinindu-se-n baston,
avea ochelari de aur,
frac albastru și melon».

Dacă vedea că nu mă opresc din joc, se repezea, mă prindea de braț și îmi șoptea:

— Tin, se întoarce tatăl tău.

Mă opream și priveam năuc spre capătul străzii, deși știam că n-avea nici un rost. Ca să nu prindă de veste și ceilalți băieți trebuia să mă furișez mai spre margine, apoi să alerg în casă. De multe ori, adică de cele mai multe ori, nici nu mai aveam timp să mă spăl pe mîini sau să dau cu puțină apă rece pe față. Mă repezeam direct la vioară, mi-o potriveam sub bărbie și începeam să exersez cu caietul închis. Lăsam caietul așa înadins, ca să fac impresie. Dacă nu-mi aminteam notele, improvizam ceva. Îmi era chiar mult mai ușor să improvizez. Octav intra în holișor, asculta atent sau se apropia pe vîrfuri să nu mă întrerupă, dar cînd îmi vedea obrajii roșii și părul umed de transpirație, se îndrepta alarmat spre bucătărie:

— Elencule! Unde ești, dragă? Tu nu vezi ce se întîmplă în casa asta? Te-am rugat de-atîtea ori să fii mai atentă, să nu-l lași să se extenueze.

Mama apărea și mă privea supărată:

— Tin, de ce-mi faci necazuri? Ți-am spus să nu exagerezi.

Îmi lua vioara din mînă și spunea aproape rugătoare:

— Gata, pentru azi ajunge. Mai ieși și tu afară, la joacă.

Închideam vioara în sicriul ei negru, fără prea mare bucurie. Nu mă bucuram pentru că eram obosit de alergătură, și-ncepea să-mi fie foame, și-n stradă urma să înfrunt din nou vorbele grosolane sau ironiile băie-

DINCOLO DE GARD MĂ AȘTEPTA

Dani

Povestire de COSTACHE ANTON

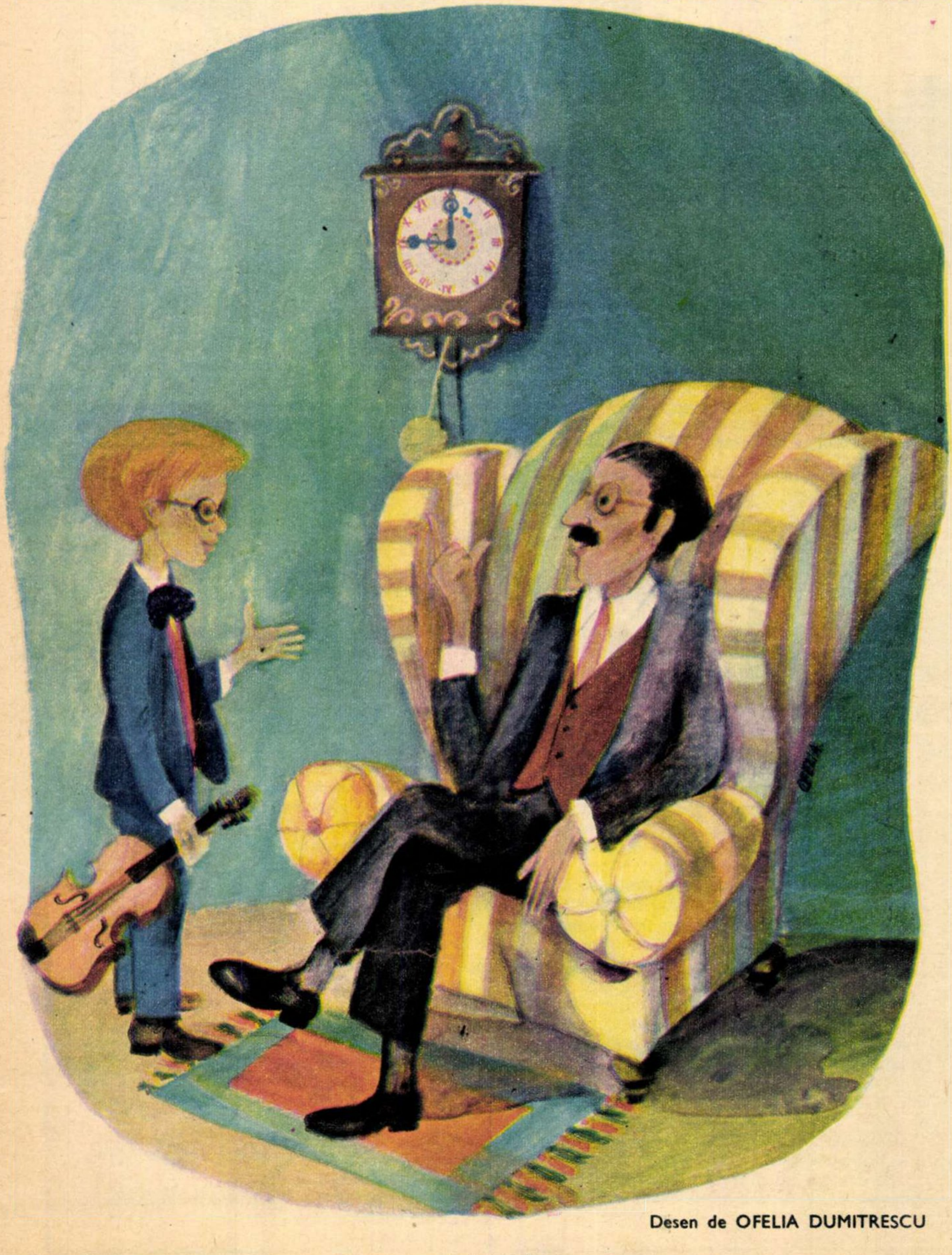

Desen de OFELIA DUMITRESCU

ților. Dar n-aveam ce face, trebuia să ies la joacă, să urmez sfatul mamei. Octav își amintea că mi-a adus ceva și mă striga înapoi:

— Caută în buzunarul drept de la haină, e ceva pentru tine.

Găseam o pungă cu bomboane. O pungă dintr-o hîrtie subțire, lucioasă și transparentă care mă amețea cu parfumul ei. Bomboanele aveau un parfum care trecea prin hîrtia aceea subțire. Dar nu numai parfumul trecea. Tot prin hîrtia subțire vedeam și culoarea bomboanelor. Octav îmi aducea niște bomboane colorate într-o mie de feluri (nici nu știu unde se puteau găsi atîtea culori) și erau dulci și moi și plăcute la gust. Ieșeam în stradă cu senzația că port în buzunar o comoară. Era ora prînzului și rînd pe rînd băieții părăseau joaca. De multe ori plecau chiar mai înainte de a mă întoarce eu. Găseam locul de joacă gol. Numai Dani îmi rămînea credincios. El nu pleca niciodată. Mă aștepta la umbra unui gard și cînd apăream, întreba vesel:

— Ei, cum a fost? Te-ai descurcat bine?

Îmi făcea semn să mă așez lîngă el. Mă așezam, dar nu uitam să scot punga cu bomboane, pe care Dani se prefăcea că nu o vede. Cînd i-o băgam totuși sub nas, spunea mirat, dar și cu dispreț:

— A! Ți-a adus bomboane. Ce naiba? Văd că te tratează ca pe-un copil.

Îmi înhăța punga cu bomboane și întreba:

— Le împărțim?

— Cum vrei tu.

— Pe din două?

— Pe din două.

— Dă-mi batista.

Așternea batista jos, pe pămîntul bătătorit, răsturna toate bomboanele si cu o iuțeală de prestidigitator le număra, una lui, una mie, își oprea punga, se uita la soare și-mi făcea un semn vag cu mîna:

— Am plecat. Ai mei mă așteaptă cu masa. Dacă pot, mă întorc repede.

Rămîneam singur în soarele dogoritor al amiezii. Umbra gardului se micșora sau dispărea cu totul. Nici eu nu mai aveam umbră. Bomboanele din batistă începeau să se topească. Trebuie să le mănînc repede sau să le arunc. Dar chiar și după ce le aruncam, făceam asta cînd nu mai aveam în palme decît un cocoloș colorat și lipicios ca de plastelină, parfumul lor rămînea stăruitor. Trebuia să mă întorc în tăcerea din casă lungă, nesfîrșit de lungă, care se lăsa imediat după prînz, cînd Octav se retrăgea în biroul lui să lucreze. Eu trebuia să dorm, dar nu reușeam să ațipesc decît cel mult o jumătate de oră, după care rămîneam cu ochii în tavan așteptînd un semn cît de mic să pot evada. Însă acest semn, de obicei scîrțîitul ușii de la bucătărie sau huruitul rîșniței de cafea, venea greu. Duminicile erau zilele cele mai lungi. O duminică mi se părea de trei ori mai lungă, de patru ori, de zece ori, decît oricare altă zi din săptămînă. În cameră la mine nu aveam ceas, trebuia să ascult bătăile îndepărtate ale pendulului din salon. Mă obișnuisem atît de mult cu ele încît știam și cu ochii închiși să spun cînd o să bată pentru ora trei, pentru patru sau cinci. Cîteodată, tăcerea din casă era atît de mare că auzeam nu numai bătăile pendulului, îi auzeam și tictacul. Un tictac rar, egal, obositor. Ca să nu-l mai aud, îmi puneam perna pe cap și-atunci urmăream trecerea timpului după alte semne. După umbra de pe tavan, de pildă. Cînd începea să se întunece tavanul, știam că e trecut de trei. Mă ridicam încet și treceam la fereastră. Curtea și straturile cu flori ale lui Octav erau inundate de o lumină orbitoare, care scădea numai dacă voiam eu, adică dacă lăsam umbra de pe tavan să iasă afară. Atunci straturile de flori, vișinii, masa și cele două bănci de sub vișini, toată curtea pînă la gardul vecinilor, se acoperea de umbră. Rămîneau în lumină numai vîrfurile vișinilor. Dar o dată cu umbra care acoperea curtea, începeau să se audă zgomotele străzii. Apăreau băieții cu mingea, cu biciclete, cu țipetele și strigătele lor.

Stăteam la fereastră prins de o tristețe nelămurită, o tristețe difuză care se ridica de undeva, din adîncul ființei mele, din lucrurile care mă înconjurau, din toată acea după-amiază pe care nu puteam s-o scurtez nici s-o întrerup. Octav ieșea din biroul lui tîrziu, după cinci și uneori chiar după șase, răstimp în care nu puteam să fac nici cea mai mică mișcare. Erau însă și zile cu soare, cînd Octav apărea mai repede cu o jumătate de ceas, bine dispus, iar semnul acestei bune dispoziții se vedea în felul cum își ținea ochelarii, nu pe nas, ci pe frunte și mai ales în gestul, mai mult decît generos, de a veni să-mi bată în ușă și să mă întrebe:

— Ce faci, domnule? Cînd ai de gînd să ieși din cochilie? Te-ai închis în ea ca un melc.

Era supremul omagiu adus de Octav cuminteniei mele. Lăsa ușa deschisă și se întorcea spre mama:

— Elencule, ce-ar fi dacă am lua cafeaua în curte, sub vișini? Lui Tin să-i aduci o dulceață.

Era spre seară, razele soarelui se strecurau pieziș prin frunzișul vișinilor, iar eu cu o farfurie de dulceață dinainte stăteam între Octav și mama, care își sorbeau cafelele, pîndit cu invidie printre ostrețele gardului de Dani și de ceilalți băieți. Și numai faptul că îi știam pe Dani acolo printre băieți, mă făcea să uit cît de lungă, cît de obositoare și mai ales cît de tristă fusese acea după-amiază.

Scenariu: HORIA ARAMĂ **Desene:** NICU RUSSU

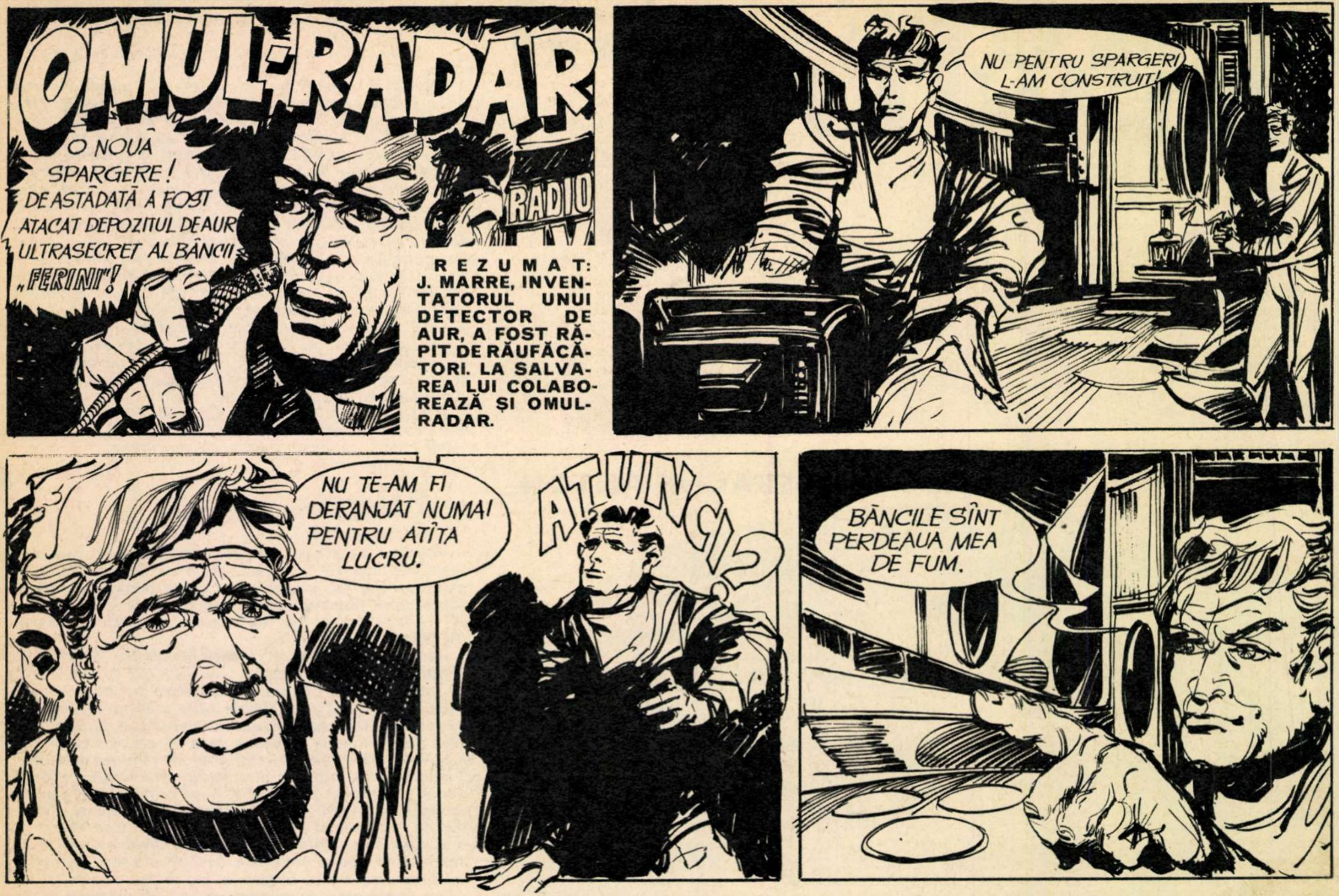
OMUL-RADAR
O NOUĂ SPARGERE! DE ASTĂDATĂ A FOST ATACAT DEPOZITUL DE AUR ULTRASECRET AL BĂNCII „FERINI"!
RADIO
NU PENTRU SPARGERI L-AM CONSTRUIT!
NU TE-AM FI DERANJAT NUMAI PENTRU ATÎTA LUCRU.
ATUNCI?
BĂNCILE SÎNT PERDEAUA MEA DE FUM.

REZUMAT: J. MARRE, INVENTATORUL UNUI DETECTOR DE AUR, A FOST RĂPIT DE RĂUFĂCĂTORI. LA SALVAREA LUI COLABOREAZĂ ȘI OMUL-RADAR.

NICUTA TĂNASE

Casata de la miezul nopții

ROMAN FOILETON 13

TREBUIE SĂ ZBURĂM CÎT MAI GRABNIC SPRE BUCUREȘTI

ROMAN FOILETON 60

Ne-am întors de la poartă pentru că în graba noastră de a-l căuta pe moș Petcu am uitat... Am uitat pur și simplu pe masa de pe prispă lădița și cei 38 050 lei, sumă adusă din ascunzătoare de Zgîndărici.

— Îi luăm cu noi? mă întrebă Iliuță.

Vă jur că nu știam ce să fac. Să-i fi luat noi? Cu ce drept?

— Luați-i dumneavoastră, spuse Zgîndărici.

— Cum să-i iau eu?

— Dar pe ai lui Marian cum i-ați luat?

— Pardon! Nu i-am luat. I-a lăsat el la mine și a fugit ca un laș.

— Totuși sînt la dumneavoastră.

— În custodie. Trebuia să-i duc la miliție.

— Și nu i-ați dus?

— Pentru că i-am promis lui Marian că nu am să amestec miliția în povestea asta.

— Nici eu nu-i mai țin. Mi-e teamă de ei.

Iliuță a venit cu o propunere magistrală.

— Să-i depună la C.E.C.

Nici n-am mai așteptat încuviințarea lui Zgîndărici și spre regretul meu nici măcar nu l-am felicitat pe Iliuță. Ne-am urcat în mașină și am oprit la poștă.

— Te așteptăm aici. Și i-am deschis portiera lui Zgîndărici să coboare.

— Dumneavoastră nu veniți?

— Nu.

Am rămas în mașină cu Iliuță care mă întrebă:

— Așadar, banii nu sînt furați. Să știți că mi s-a luat o piatră de pe inimă. Ce facem acum?

— Îl așteptăm pe Zgîndărici.

— Și pe urmă?

— Îl căutam pe moș Petcu și-i tragem o săpuneală, să ne țină minte toată viața.

— De ce?

ROMAN FOILETON 61

— Cu ce drept ia el o telegramă fulger care nu-i aparține?

— De ce i-o fi trimis Marian telegrama fulger lui Zgîndărici?

— Să știi, dragă Iliuță, că de data aceasta sînt mult mai curios decît tine.

— Lungă și grea a fost ziua de azi.

— Am uitat și de mîncare. Ți-e foame? Ți-e foame Iliuță?

— În astfel de situații îți mai arde de mîncare?

În sfîrșit, apăru în ușa poștei Zgîndărici. Perdelele de la ferestre se dădură într-o parte și toți cei din interior îl urmăreau cu niște fețe mirate pe Zgîndărici care se îndrepta spre mașina mea. I-am deschis portiera, s-a urcat și cum am pornit mașina, funcționarii poștei și toți cei ce se găseau acolo au ieșit în ușă. Se uitau mirați după mașină. Zgîndărici îmi înmînă un carnet de C.E.C.

— De ce mi-l dai mie? Păstrează-l. E pe numele tău.

— Nu e pe numele meu.

— Dar pe al cui?

— Am depus bani pe un C.E.C. la purtător... Am depus numai 38 000.

— De ce?

— 50 de lei i-am oprit. Vreau să fac cinste. Știți că mă simt și eu mai ușurat? Aș avea o rugăminte la dumneavoastră. Să vorbiți cu șefii mei să mă reprimească în serviciu.

— Păi mai ai puțin pînă pleci militar. Nu vrei să te mai distrezi? i-am zis eu lui Zgîndărici, cu puțină ironie.

A tăcut puțin și pe urmă:

— Chiar nu vreți să vorbiți cu șefii mei?

— Unde stă moș Petcu?

— Vedeți butelia de aragaz la poarta aceea? Casa cealaltă.

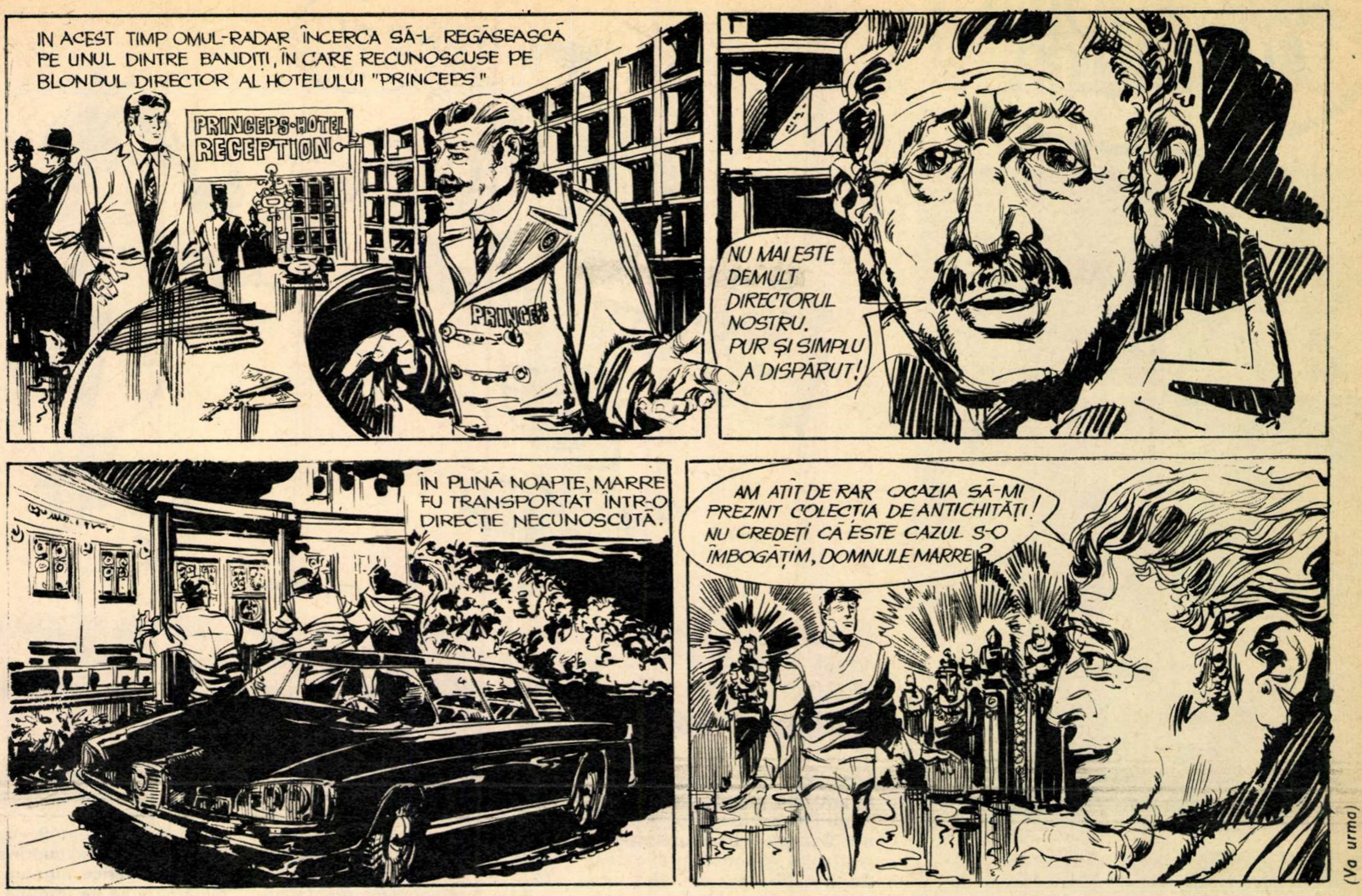
IN ACEST TIMP OMUL-RADAR ÎNCERCA SĂ-L REGĂSEASCĂ PE UNUL DINTRE BANDIȚI, ÎN CARE RECUNOSCUSE PE BLONDUL DIRECTOR AL HOTELULUI "PRINCEPS"
PRINCEPS-HOTEL RECEPTION
PRINCEPS
NU MAI ESTE DEMULT DIRECTORUL NOSTRU. PUR ȘI SIMPLU A DISPĂRUT!
ÎN PLINĂ NOAPTE, MARRE FU TRANSPORTAT ÎNTR-O DIRECȚIE NECUNOSCUTĂ.
AM ATÎT DE RAR OCAZIA SĂ-MI PREZINT COLECȚIA DE ANTICHITĂȚI! NU CREDEȚI CĂ ESTE CAZUL S-O ÎMBOGĂȚIM, DOMNULE MARRE?

(Va urma)

ROMAN FOILETON ㊷

— De ce țin buteliile la poartă?

— Trebuie să treacă mai pe seară mașina de la deal.

Am oprit mașina și l-am rugat pe Zgîndărici să coboare. Zgîndărici a intrat ca la el acasă. S-a întors imediat cu o bătrînică după el care văzînd mașina la poartă a ieșit si ea.

— Dar ce aveți cu el?

— Vrem să-l punem primar, o necăji Zgîndărici pe bătrînă. Bătrîna îi zise vreo două vorbe mai piperate,apoi veni la mine, la mașină și mă întrebă.

— Ce aveți cu nașu meu? Că Zgîndărici ăsta...

— Niște treburi urgente. Unde e?

— Păi, de azi dimineață a mai dat pe-acasă? Nici la masă n-a venit! A făcut ceva rău?... O fi pe la cofetărie, că pe-acolo își ia coniacul...

Am salutat-o pe bătrînă și tocmai cînd să apăs pe accelerator, am auzit un suierat ca de locomotivă: Moș Petcu. Îi cunoșteam șuieratul de-atunci, de la bostănărie. Cînd a ajuns lîngă mine, gîfîia de parcă alergase la 800 m garduri. Mi-a făcut semn să cobor din mașină. Am coborît;dar nu înainte de ai face semn lui Zgîndărici să se culce pe bancheta din spate pentru a nu-l vedea moș Petcu. Bătrîna din poartă întrebă supărată:

— Unde îmi umbli, zurbagiule?

Moș Petcu îi făcu semn să-și vadă de treburile ei și el mă trase mai departe și-mi spuse cu o voce misterioasă.

— Am făcut o treabă bună.

— Ba nu e bună de loc. Unde e telegrama?

— Știi de telegrama fulger?

— Cum să nu știu?!

— Ei drăcie. De unde știi?

— Ascultă, moș Petcule, odată și odată ai s-o pățești. Ce ești dumneata? Poștaș? Cu

ROMAN FOILETON ㊸

ce drept ai luat telegrama lui Zgîndărici?

— Măi, omule, eu am vrut să-ți fac dumitale un serviciu și dumneata mă... Îmi pare rău că am băut coniacu' ăla plătit de dumneata. Telegrama asta este foarte importantă pentru dumneata.

— De unde știi că e importantă?

— Păi am citit-o! Te-am căutat peste tot. Toți copiii ăia sînt în alarmă. Te caută de zor.

— Care copii?

— Arcașii. Sînt la ieșirea din sat. Le-am dat ordin să nu te lase să treci.

— Te rog să-i dai telegrama lui Zgîndărici (am strigat spre mașină). Zgîndărici, hai jos...

Moș Petcu mă privi furios, apoi se întoarse spre Zgîndărici și mormăi nemulțumit:

— Ia-ți, mă, telegrama.

Am citit-o împreună: «Nu cheltui nici un ban. Stop. Mîine îți trimit și banii mei. Stop. Descurcă-te». Semna Marian. Fără să mai stau o clipă pe gînduri i-am salutat pe moș Petcu și pe Zgîndărici și i-am spus lui Iliuță:

— Trebuie să zburăm cît mai grabnic la București.

Moș Petcu se așază în fața mașinii. A scos un creion, l-a muiat în gură, a scos un petic de hirtie, a scris ceva, a venit apoi la fereastră și mi-a înmînat un bilet:

— Ține ca să ai liberă trecere. Numai dacă arăți biletu' ăsta, te lasă arcașii să pleci.

Și a fost adevărat. La ieșirea din sat, toți arcașii, împreună cu șeful lor, mi-au barat trecerea. Le-am arătat biletul de liberă trecere si numai așa am putut accelera.

— Iliuță, Marian e pe cale să facă altă greșeală.

— Ce anume?

(Va urma)

„STUDIO 50“

(Urmare din pag 3)

În cinstea celei de a 50-a aniversări a creării Partidului Comunist Român, toți cititorii revistei «Cutezătorii», indiferent de vîrstă, individual sau pe grupe, membrii cercurilor foto de la casele pionierilor sau din școli sînt invitați să participe la concursul nostru de fotografii «STUDIO 50».

Fotografiile alb-negru vor fi executate pe hîrtie lucioasă avînd de preferință dimensiunea 12/18 cm sau mai mare. Pe spatele fiecărei lucrări se va nota clar: titlul lucrării, numele autorului, școala, adresa.

Juriul va selecționa pentru expoziție și publicare în revista «Cutezătorii» cele mai reușite și reprezentative lucrări.

— Asociația Artiștilor Fotografi din România oferă «Cupa de cristal», iar redacția «Cutezătorii» o călătorie în străinătate cu insoțitor, unui participant excepțional dotat. De asemenea, cîștigătorul cupei va fi recomandat spre a deveni membru în Asociația Artiștilor Fotografi, iar lucrările sale vor figura într-o expoziție internațională.

Se mai acordă un premiu special, un magnetofon, pentru cel mai izbutit fotoreportaj. Celelalte numeroase premii au fost anunțate împreună cu tematica acestui concurs în nr. 46/1970 din «Cutezătorii».

Dragi cititori, nu așteptați termenul de închidere a concursului. Cu cît veți trimite mai repede lucrările, acestea vor avea și avantajul de a fi reproduse la rubrica noastră «Fotografia săptămînii».

Profesorul Blitz așteaptă scrisorile voastre și este nerăbdător să răspundă tuturor nelămuririlor. Scrieți-i la «Cutezătorii», București, Piața Scînteii, cu mențiunea «Studio 50».

NOU

RECREAȚIA MARE

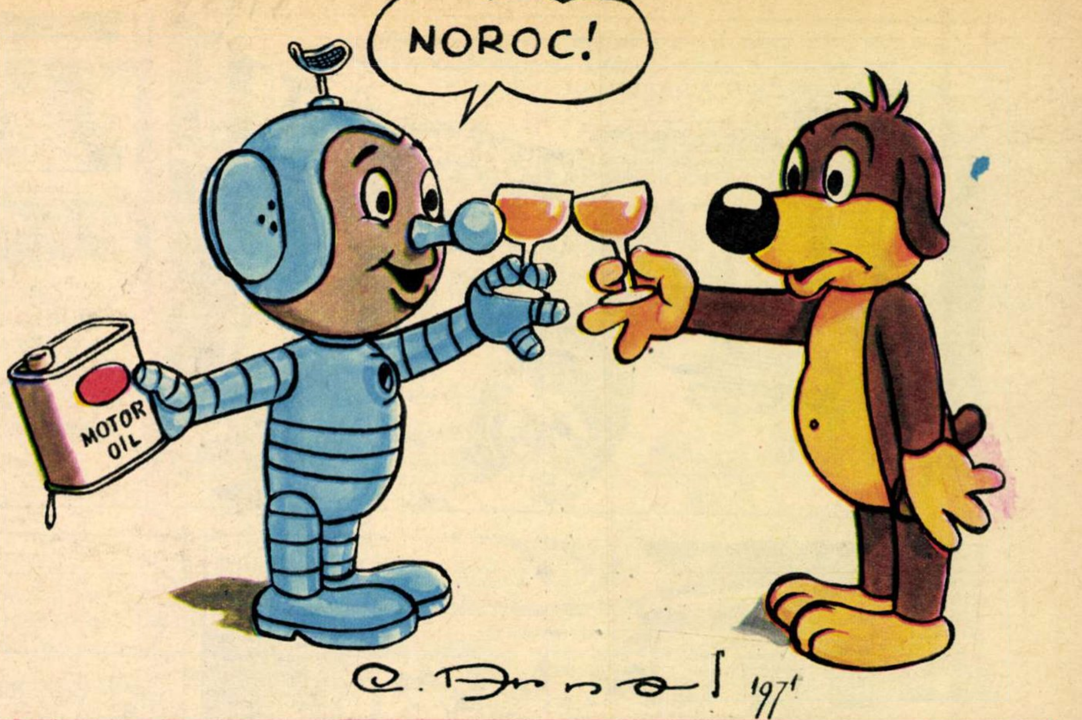

C. Arnal, bunul prieten al revistei «Cutezătorii», ne-a trimis felicitarea și ne bucurăm că din desen nu lipsește tradiționalul «**NOROC**». Iată și textul însoțitor: **«Tuturor prietenilor și prietenelor revistei, toate urările de sănătate și fericire».**

1 2 3 SCURT ISTORIC AL CIFRELOR

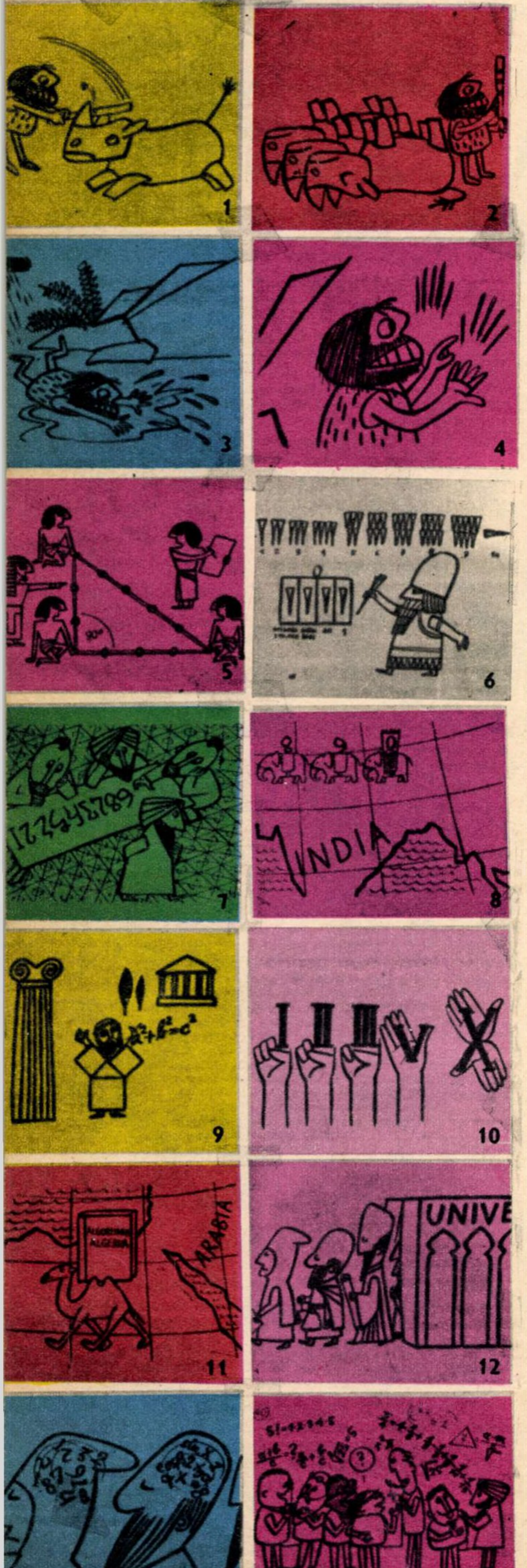

De curînd am vizionat un captivant film realizat de cineaștii unguri Macskässy Gyula și Värnai György, operă premiată la festivalul cinematografic de la Cannes (Franța). Un film interesant care ne înfățișează în fermecătoare imagini animate una dintre cele mai importante cuceriri ale omului: DESCOPERIREA CIFRELOR.

Vă atrage subiectul? Atunci — iată, vă vom derula «filmul» inspiratelor căutări ale omului pentru a descoperi misterioasa lume a numerelor:

1. În zorii civilizației, oamenii cavernelor nu aveau decît două măsuri: unu și... mai mulți.

2. Cu vremea, omul își lărgește orizontul cunoștințelor și își va însemna «bilanțul» vînătorii, crestînd semne felurite pe bîtă ori pe mînerul de lemn al securii.

3. Gonind după vînat, omul preistoric alunecă într-o băltoacă...

4. ...și ștergîndu-și pe fața unei stînci netedă mîinile mînjite de noroi, el descoperă că s-au imprimat urmele degetelor: un deget, două... cinci - și de acum înainte imaginea unei mîini reprezintă cinci unități.

5. Agricultorii Egiptului antic foloseau sforile pentru a-și măsura pămînturile. Ia naștere geometria. Învățații timpului demonstrează proporțiile figurilor geometrice cu ajutorul unor sfori cu noduri.

6. Stabilind un sistem de notare a cifrelor, prin semne ce-și schimbă valoarea după poziția în care sînt înscrise, babilonienii perfectează calculul aritmetic și reprezentarea grafică a cifrelor.

7. Învățații Indiei născocesc un sistem de notare a cifrelor de la 1 la 9. Dar mai lipsea ceva...

8. După îndelungate cercetări ei descoperă simbolul cifric: zero...

9. Perfecționînd geometria, oamenii din Grecia antică perfecționează știința calculului matematic și descoperă legile numerelor. Pitagora demonstrează celebra sa teorie...

10. Romanii creează un nou mod de a însemna cifrele și un complicat sistem propriu de calcul. Pentru a putea face socotelile, ei folosesc tabele de calcul-abace.

11. Arabii — care împrumută de la indieni sistemul de notare a cifrelor — dezvoltă știința matematicii punînd temelia calculului algebric.

12. Maurii (arabii), cucerind Spania, aduc în cuprinsul Peninsulei Iberice algebra, disciplină care se va impune curînd în învățămîntul matematic din universitățile spaniole.

13. Știința numerelor se răspîndește în toată Europa, unde savanții, din generație în generație, o vor ridica pe culmi din ce în ce mai înalte.

14. Astăzi matematica — specialiștii folosind complexe calculatoare electronice — permite omului să pătrundă tainele fenomenelor pămîntești și extraterestre.

„PERSPICACITATE"

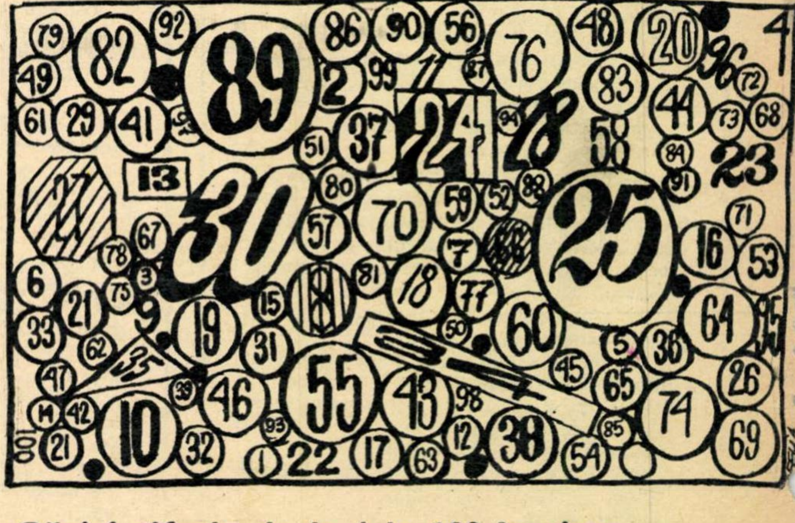

Găsiți cifrele de la 1 la 100 în timp de 5 minute!

CUTEZATORII SERVICE!

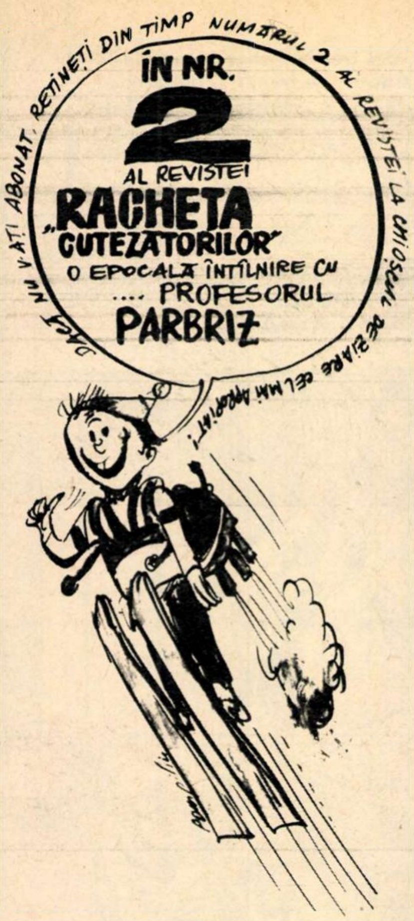
DACĂ NU V-AȚI ABONAT, REȚINEȚI DIN TIMP NUMĂRUL 2 AL REVISTEI LA CHIOȘCUL DE ZIARE CEL MAI APROPIAT!
ÎN NR. 2 AL REVISTEI
„RACHETA CUTEZĂTORILOR"
O EPOCALĂ ÎNTÎLNIRE CU
.... PROFESORUL PARBRIZ

O PLANETĂ NUMITĂ...

ORIZONTAL

1. Cartea... pămîntului. — Limbă... de pămînt. 2. Supapele incandescente ale Terrei. 3. O planetă numită Pămînt. Argint. 4. La mîl! — Încolțite-n pămînt. 5. Searbăd (fig). — Oprire neprevăzută. 6. Înălțimea maximă a Terrei. — La margini sol! 7. În spatele cămilei sau măgarului. — Cel mai mare bloc de pămînt. 8. În medie! — Os al pieptului. 9. Sistem de linii orientative pe Pămînt. 10. Ies primăvara timpuriu din reavănul pămînt prin covorul de zăpadă. — Înveliș al pămîntului (abr.)

VERTICAL

1. Miezul pămîntului. 2. Televiziune!. Topitură din pămînt. — Dînșii. 3. Pămînt — Intervenție. 4. De elită. — Aparat... în legătură cu pămîntul. 5. Mașină folosită pentru săpat și transportat pămîntul. — Doctor (abr.) 6. Funcție la curtea domnului. — A se sfii. 7. Călătorie spre centrul pămîntului! 8. Face legătura. — Sodiu. — Udă pămîntul Franței. 9. Armăsar pe meleagurile dobrogene. — Udă Moldova. 10. Primul om care a înconjurat pămîntul.

Prof. DUMITRU IACOBESCU

CASETA CU ADRESE

Nina Ciocan, **comuna Lungu, județul Buzău;** Lenuța Cîmpan, **comuna Ciumegiu, str. Eroilor nr. 523, județul Bihor;** Paula Măhăescu, **Școala generală nr.1, Amara, comuna Balta Albă, județul Buzău. (O interesează plante pentru ierbar);** Elena Simion, **Tg. Cărbunești, sat Blahița de Jos, județul Gorj;** Elena Albu, **Mircești, județul Dîmbovița;** Carmen Dobrin, **Oradea, Calea 1 Mai nr. 9, ap. 6;** **Liana Novac, Oradea, str. Bîrladului nr. 10/A;** Lia Niță, **Bacău, str. V. Roaită nr. 72;** Liviu Stoica, **Orăștie, str. 9 Mai nr. 13, județul Hunedoara;** Constantin Vasile, **Timișoara, str. M. Kogălniceanu nr. 2, ap. 4;** Viorica Văduva, **comuna Șopîrlița, județul Olt;** Ana Gazda, **sat Boimeț, comuna Mușernița, județul Suceava (pe teme de matematică);** Anca Popescu, **comuna Frasin, str. Obreja nr. 135, județul Suceava.**

Vicuța Andreiana, **sat Șopîrlița, județul Olt. Cine dorește să corespondeze cu dînsa și să facă schimb de vederi.**

Luigi Mardale, **Școala generală Recea, județul Mehedinți. Dorește să joace șah prin corespondență.**

SCHIMB DE REVISTE

Elena Gheroghiu, **sat Căciulești, comuna Girov, județul Neamț. Îi lipsesc din «Cutezătorii» numerele 1, 2, 3, 4 și 5/1970. Pune la dispoziție numerele 7—14 din 1967, 2 din 1968 și 7 din 1970;** Aurel Soare, **comuna Ciolănești, județul Teleorman. Îi lipsesc din «Racheta Cutezătorilor» numerele 1 din 1969 și 8 din 1970. Iar din «Cutezătorii» numerele 40, 41, 42, 43 și 44 din 1970. Oferă din «Cutezătorii» numerele 4, 13, 20, 28, 30, 32, 34 din 1968;** Radu Lulaș, **Arad, str. M. Eminescu, nr. 36, ap. 2. Îi lipsesc numerele 1 și 2 din 1970 «Racheta Cutezătorilor»;** Marin Ionescu, **sat Vișina-Nouă, județul Olt. Îi lipsesc din «Cutezătorii» numerele 43, 46, 49 și 51 din 1970;** Viorel Cristescu, **Brașov, Calea București, nr. 53, scara C, ap. 10. Pune la dispoziție numerele 12/1969, 3, 17, 18, 20, 30, 31, 32, 43, 50, 51 din 1968, iar din 1969 numerele 6, 7, 11, 12, 20, 23, 29, 31, 51;** Florentin Viziteu, **Dorohoi, str. A.I. Cuza nr. 37, bloc A-3, scara A, ap. 3.**

UNDE ERA VEVERIȚA?

În nr. 2 al revistei, la pagina celor mai tineri cititori, dispăruse o... veveriță. Vă amintiți? Iată «misterul»: elevul de serviciu purta, țineți minte, ochelari acasă, pe care, pentru a ieși în curte să joace fotbal, i-a pus pe dulap. La întoarcere, căutîndu-i, micul miop a speriat ...veverița, care sărind de pe dulap, și-a căutat un adăpost mai sigur afară!

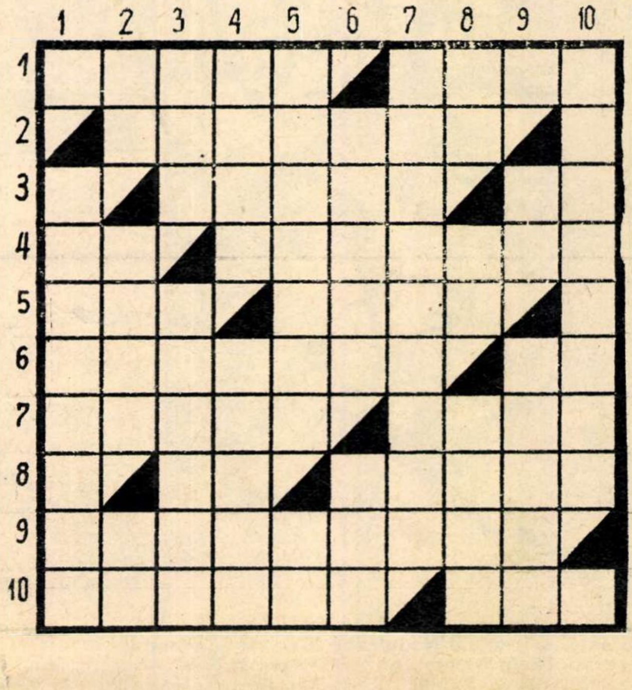

ȘTIAȚI CĂ...

...cel mai vechi oraș din lume cunoscut de arheologi este Ierihonul? Cu ajutorul carbonului radioactiv s-a dovedit că orașul există din mileniul VII î.e.n.

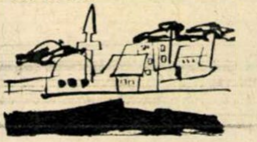

...cel mai lung dintre războaiele cunoscute în istorie este războiul de 100 de ani, purtat între Anglia și Franța? Dar de fapt el a durat 115 ani, din anul 1338 pînă în anul 1453.

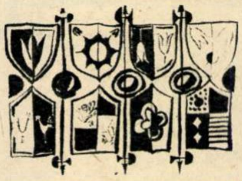

— ... statul San Marino are cea mai mică armată din lume? Ea este compusă din 11 oameni!

— ... cele mai mici semințe din lume sînt cele ale orhideei? Dimensiunile lor sînt cu adevărat microscopice — 1 000 de semințe cîntăresc mai puțin de 1 gr.

— ...Damascul (capitala Siriei) este cea mai veche capitală din lumea antică? Orașul a fost continuu capitală din mileniul al II-lea î.e.n., pînă în zilele noastre.

CITIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR
O NOUĂ RUBRICĂ
„PASĂREA MĂIASTRĂ"

DUPĂ ORA DE MATEMATICĂ...

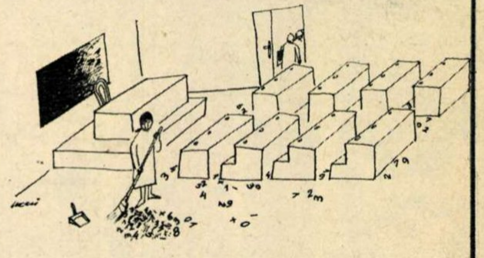

Desen de: **A. LUCACI**

Glume

— Pe care din Popescu doriți să-l vedeți? Sînt doi frați.
— Pe cel care are o soră în Brăila.

Un tînăr intră grăbit într-o cabină de telefon, formează numărul și deodată strigă supărat în receptor:
— Dacă e numărul greșit, cum de ai răspuns la telefon?

Pescarul: Te uiți la mine de trei ore. De ce nu încerci să pescuiești singur?
Cel care privea răspunde: Nu am răbdare.

CHEMAREA LUI HOREA

8

Rezumat: După atacul dat asupra Abrudului, cei trei căpitani cu cetele lor au pornit mai departe să-și facă dreptatea pedepsindu-i pe nobili și pe uneltele acestora. Horea a ajuns în satul Vidra, unde l-a judecat pe primarul Vasile Goia, care-i storcea și-i asuprea pe iobagi.

Scenariu: VLAICU BÂRNA
Desene: TEODOR BOGOI

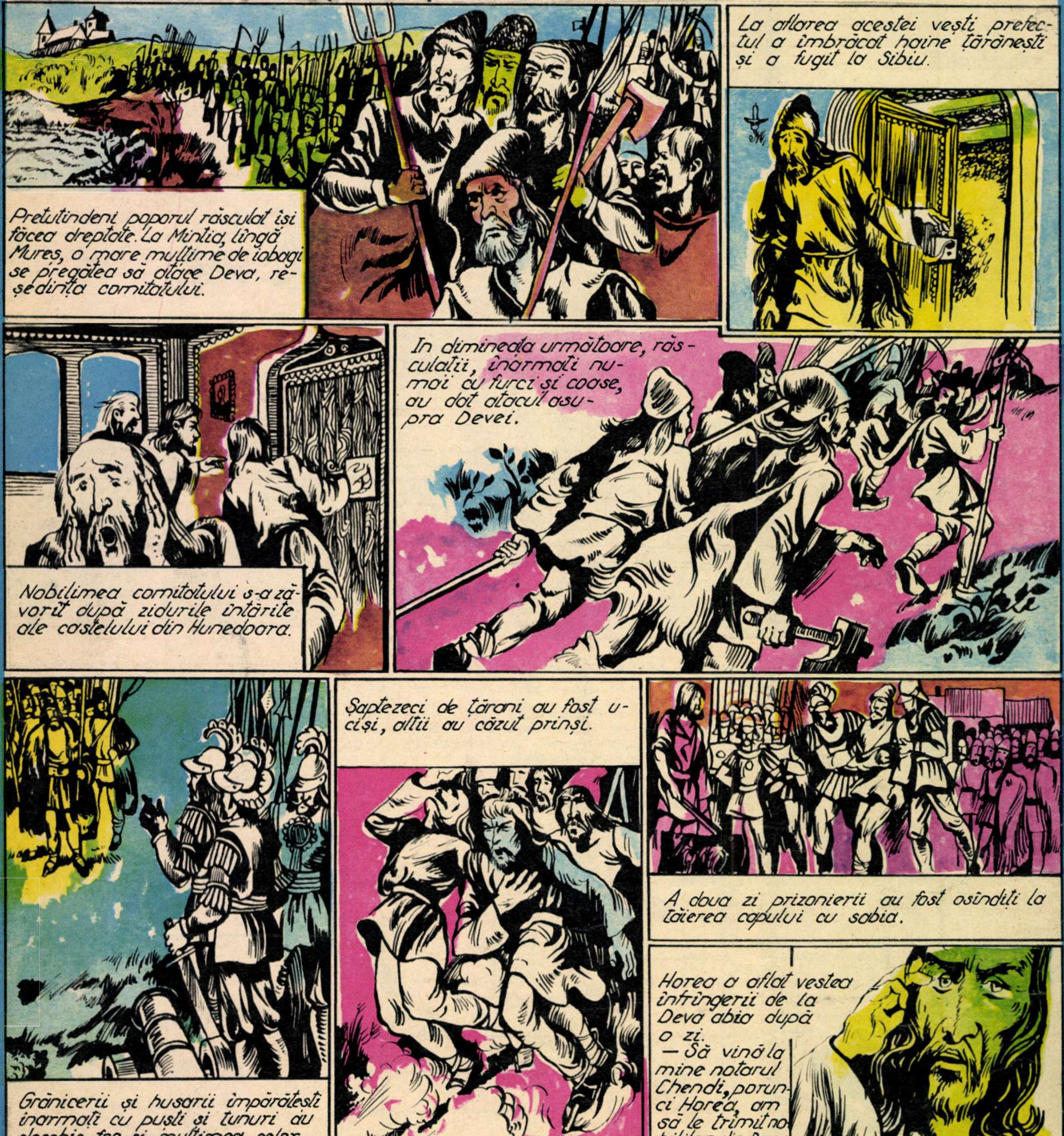
Pretutindeni poporul răsculat își făcea dreptate. La Mintia, lîngă Mureș, o mare mulțime de iobagi se pregătea să atace Deva, reședința comitatului.
La aflarea acestei vești prefectul a îmbrăcat haine țărănești și a fugit la Sibiu.
Nobilimea comitatului s-a zăvorît după zidurile întărite ale castelului din Hunedoara.
În dimineața următoare, răsculații, înarmați numai cu furci și coase, au dat atacul asupra Devei.
Grănicerii și husarii împărătești înarmați cu puști și tunuri au deschis foc și mulțimea celor porniți să-și facă dreptate a fost secerată din plin.
Șaptezeci de țărani au fost uciși, alții au căzut prinși.
A doua zi prizonierii au fost osîndiți la tăierea capului cu sabia.
Horea a aflat vestea înfrîngerii de la Deva abia după o zi.
— Să vină la mine notarul Chendi, porunci Horea, am să le trimit nobililor din Deva o scrisoare.

VA URMA

Cutezătorii 4
Redactor șef: Mihai Negulescu. Secretar general de redacție: Ovidiu Zotta.
Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon: 17.60.10. Administrația: Editura Scînteia. Tiparul: Combinatul Poligrafic, Casa Scînteii. Redactor artistic: Ioan Donca; Tehnoredactor: Emil Petrovici
1 LEU
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ.

Biblioteca mun.
Tîrgu-Mureș

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Cutezătorii

5

JOI, 4 FEBRUARIE 1971, ANUL V

176

În acest număr:

- 2000 DE PIONIERI SCRIU O CRONICĂ!
- AVENTURILE LUI Știetot!
- O NOUĂ RUBRICĂ

Pasărea măiastră!

- CUCERITORII MUNȚILOR!

BENONE SINULESCU PRINTRE
ARTIȘTII ȘCOLARI
FOTO: GR. PREPELIȚĂ

a
5
ACTUALITĂȚI
CUTEZĂTORII

- ÎN RĂSTIMPUL 1966-1970, ÎNVĂȚĂMÎNTUL OBLIGATORIU DE CULTURĂ GENERALĂ A FOST ABSOLVIT DE UN NUMĂR DE 1 567 000 DE ELEVI.
- ÎN 1970 SE AFLAU PE BĂNCILE ȘCOLII APROAPE 4 MILIOANE TINERI.
- CELE 226 LICEE DE SPECIALITATE SÎNT URMATE ASTĂZI DE 118 600 DE ELEVI.

CONSTRUIT ÎN CINCINALUL 1966-1970 PENTRU COPIII PATRIEI:

11 300 SĂLI DE CLASĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÎNTUL DE CULTURĂ GENERALĂ. 1 500 SĂLI DE CLASĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÎNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC.

50 PCR

Omagiul cravatelor roșii

- Pionierii din fotografie sînt doar cîțiva membri ai cercului **«Reporteri»**, de la **Casa pionierilor din Arad**, în acțiune, mai precis, într-un dialog cu vechi membri de partid, muncitori de la uzinele din oraș. Subiectul discuției — momente din activitatea comuniștilor. Toate datele adunate cu acest prilej vor fi consemnate într-un album omagial — **«Partidului, la sărbătoarea semicentenarului.»** ▼

- **DORINA ILIE**, președinta unității de pionieri de la **Școala generală nr. 14 din Bacău**, ne anunță că în școala lor s-a desfășurat un interesant concurs pionieresc. Intitulat **«Momente din activitatea P.C.R.»**, dialogul a prezentat numeroase aspecte din lupta comuniștilor în perioada ilegalității.
- La **Școala generală nr. 3 din Focșani**, pionierii s-au întîlnit cu tovarășul **Constantin Bălan**, secretar al Comitetului Municipal al Uniunii Tineretului Comunist. Într-o atmosferă sărbătorească, școlarii au aflat multe lucruri noi despre munca entuziastă a tineretului, pe marile șantiere ale patriei.

- **«Sub flamura partidului»** se intitulează acțiunea pionierilor de la **Școala generală nr. 8 din Ploiești**, dedicată sărbătoririi semicentenarului partidului. În cadrul unui bogat program, pionierii detașamentului clasei a VI-a C au susținut un recital de versuri închinate partidului. Alți pionieri au alcătuit un album cu aspecte din drumețiile lor prin oraș, din popasurile lor la locul unde s-a desfășurat cel de al II-lea Congres al P.C.R., la placa pe care sînt consemnate luptele petroliștilor din februarie 1933.
- Recent, în orașul **Giurgiu**, a avut loc un concurs al pionierilor organizat în cadrul acțiunilor de sărbătorire a semicentenarului partidului. În sala Casei de Cultură s-au adunat sute de elevi și eleve care au venit să-și încurajeze reprezentanții.

Pe locul întîi s-au clasat pionierii **Cezare Ghizdăreanu, Florentina Șovărel, Gigi Ciocănel, Marian Rădoi, Ion Tamaș, Doina Cocor, Gigi Dobrișan** și **Medi Dumitrescu** de la **Școala generală nr. 5** din oraș.

- Corespondenta noastră **ANA SOLTESZ**, de la **Școala generală nr. 4 din Deva**, ne transmite: «*În urmă cu cîteva zile, detașamentul clasei noastre, a VI-a A, a fost în sărbătoare. Am venit cu toții la adunarea pe care am intitulat-o* **«Omagiu partidului iubit»**. *Pentru această zi, ne-am pregătit din vreme, așa încît am putut să prezentăm importante momente din activitatea desfășurată de oamenii muncii, conduși de Partidul Comunist Român pentru ca noi să trăim o viață fericită.*

Adunarea am încheiat-o, ca de obicei, cu poezii, cîntece și cu felicitări pentru colegele noastre **Mihaela Țîrlea, Monica Mărgineanu, Marianne Andrășescu** *care și de data aceasta au fost în frunte*».

▲

- O știre de ultimă oră ne-a sosit din partea **comandamentului unității de pionieri de la Școala generală nr. 1 din Starchiojd — jud. Prahova:** «*Prietenii revistei Cutezătorii» din școala noastră au participat la un concurs intitulat «Chipuri de comuniști înfățișate în revista noastră dragă.» Cîștigătoarea acestui concurs este* **Sofia Hristea**

Pionierii poposesc îndelung în sălile muzeelor care evocă momente din activitatea și lupta partidului.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Duminică, 31 ianuarie 1971, la ora 16,03 (23,03 ora Bucureștiului), nava cosmică «Apollo-14» și-a luat zborul spre Lună de la baza de lansare Cape Kennedy. La bordul cabinei spațiale se află astronauții ALAN SHEPARD, conducătorul misiunii, STUART ROOSA, pilotul cabinei de comandă și EDGAR MITCHELL, comandantul modulului lunar de debarcare.

În foto: cei trei astronauți — Stuart Roosa, Edgar Mitchell și Alan Shepard.

LECȚIE DE SCHI

Foto: GH. CUCU

2000 DE PIONIERI scriu O CRONICA

La Școala generală nr. 11, din Capitală, zeci de pionieri sînt prezenți. Un bărbat tînăr le povestește: «Plecasem atunci, de pe băncile liceului, dornic să fac ceva extraordinar, de care să afle toată lumea. Cînd am ajuns acolo... Munții mi se păreau imenși, iar oamenii niște uriași, care sfărîmau stîncile întocmai ca Sfarmă Piatră din poveste. Fată-n fată cu ei, stăteam eu, firav, și sarcina mea — să sfărîm un metru cub de stîncă pe zi! Lucram cu brațele, cu tîrnăcopul și lopata. În picioare aveam, ca toți ceilalți, opinci — singurele care ne asigurau stabilitatea și ne permiteau să ne cățărăm pe acele locuri! Gîndeam că voi face cale întoarsă, înfrînt. N-a fost așa. Solidaritatea și căldura tinerilor mi-au fost alături. Am rămas. Am muncit. Cu fiecare zi, simțeam satisfacția puterii fizice pe care o dobîndeam. Munca, aerul de munte m-au întărit. Alături de brigadieri am devenit mai mare. Munceam bine. Crescusem în ochii lor și-ai mei...»

Povestitorul, fost brigadier pe șantierul tineretului de la Bumbesti-Livezeni, **Ionescu Tonciu**, azi operator la Studioul de filme «Alexandru Sahia» se opri, pentru o pauză scurtă. Foarte scurtă căci pionierii

(CONTINUARE ÎN PAG. 4)

BRIGADIERUL DE LA BUMBEȘTI-LIVEZENI ȘI... ASALTUL ÎNTREBĂRILOR.

Cuceritorii munților

Civilizația acestui secol trepidant, caracterizat — după cum s-a mai spus de nenumărate ori — de o formidabilă revoluție tehnică, ne oferă noi și noi avantaje. E însă tot atît de adevărat că ea aduce și unele dezavantaje, cum ar fi, de pildă, tot mai pregnanta noastră rupere de natură. Cînd spun asta mă gîndesc în mod special la cei din mediul citadin. Din ce în ce mai ocupați, mai grăbiți și agitați, zi de zi respirăm aerul «greu» de fumul fabricilor și, de cele mai multe ori (și în cele mai multe cazuri) chiar și atunci cînd dispunem de suficient timp liber, fie din comoditate, fie din lipsă de inițiativă, fie din alte motive mai mult subiective decît obiective, preferăm să ni-l consumăm în același mediu, stînd ore în șir în fața televizorului. Și asta nu e bine, nu e deloc bine pentru sănătatea noastră. Remediul? E binecunoscut de către oricine: fie și numai cîteva ore ingenios organizate și petrecute în mișcare (pe cît e

(CONTINUARE IN PAG. 11)

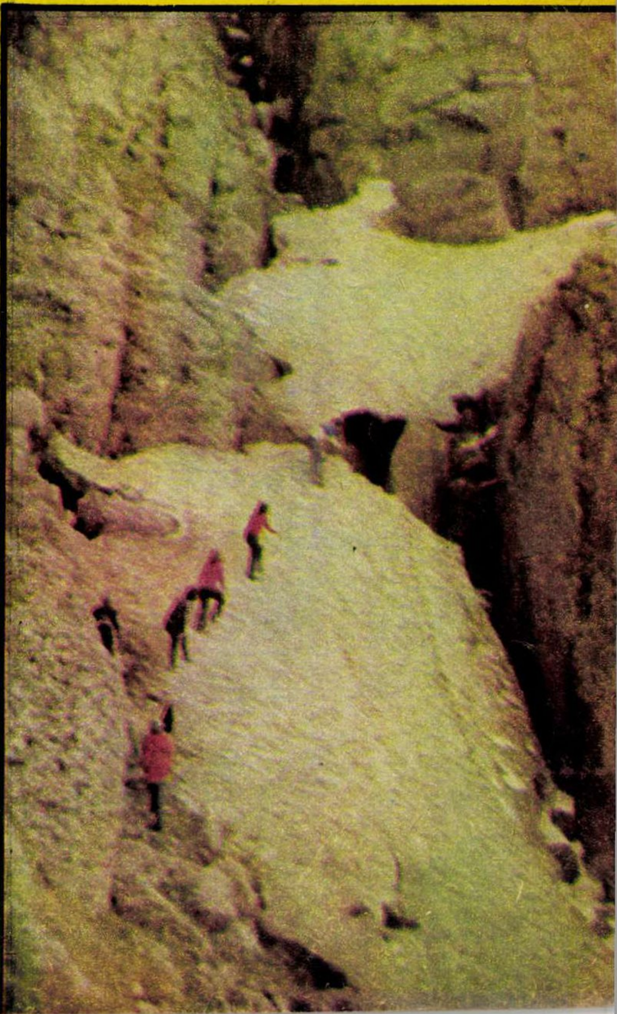

◀ PIONIERII DE LA VOINEASA — CRONICARI ÎN DOCUMENTARE.

ȘTEFAN LUCA: PIONIERIA ESTE ATÎT DE APROAPE...

VICTOR BURAC... 6 ANI PE ȘANTIERUL DE LA ARGEȘ, DE TREI ANI LA LOTRU.

ALEXANDRU MUȘETOIU, COMANDANTUL DETAȘAMENTULUI UZINA CIUNGET.

BRIGADIERUL PETRE STOICA.

2000 de PIONIERI scriu o cronică

(URMARE DIN PAG. 3)

PETRE GRAS, COMANDANTUL ȘANTIERULUI NAȚIONAL AL TINERETULUI.

MINERUL CONSTANTIN TRIFESCU.

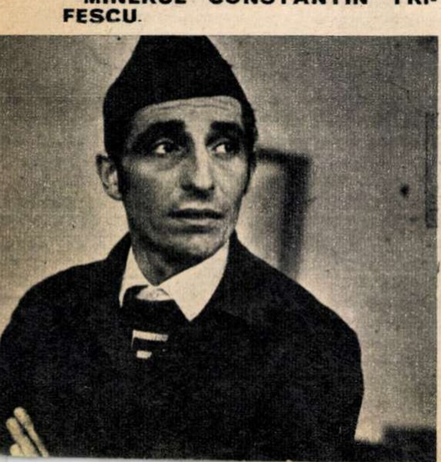

abia așteptau un prilej de dialog.

SERGIU POPESCU:

— Care a fost cea mai frumoasă zi trăită pe șantier?

— Ziua în care brigada mea a primit drapelul de brigadă fruntașă!

ADRIAN SIMIONESCU:

— Spuneați că ați vrut să faceți ceva extraordinar...

— Da, dar am rămas un anonim. Un brigadier din cei 32 000 de tineri, care din aprilie 1948 pînă la sfîrșitul lui octombrie 1948 au încheiat o lucrare cu peste 40 de viaducte, peste 30 de tuneluri și 5 poduri.

CRISTINA TOPESCU:

— Și dacă vom călători pe acolo, ce ne va aminti de dumneavoastră?

— Al doilea tunel, venind de la podul Noroaiei spre Lainici.

REMUS REMEȘ:

— Pe șantier vă mai aduceați aminte de școală?

— Îmi amintea un loc anume, aproape de apa Jiului, la punctul Șoimii. Era un drum îngust, pietruit, de pe vremea romanilor. Îmi amintea de lecțiile de istorie...

OLGA ELEFTERESCU:

— V-a ajutat șantierul în alegerea profesiei?

— S-ar putea să vă surprindă, dar așa este. Acolo am văzut pentru prima dată cineaști la lucru. Ne filmau pe noi! Făceau filmul «Răsună valea». Mi-a plăcut munca lor și în mine a încolțit o dorință, pe care am realizat-o...

SORIN ȘERDIANU:

— Ați făcut vreun film despre prietenii dv. brigadieri?

— Da, desigur. Am lucrat la două filme documentare despre șantierul nostru, Bumbesti-Livezeni.

ALEXANDRA FAUR:

— V-ați mai întîlnit cu ei? Ce fac acum?

— I-am revăzut pe mulți. Din cîte știu, toți au avut un destin luminos. Munca în brigadă ne-a ajutat. Am învățat, ne-am pregătit bine pentru locurile în care muncim. Mulți dintre ei sînt azi profesori, actori, marinari, muncitori. Unii sînt și astăzi, tot ca atunci, brigadieri pe mari șantiere ale țării!

ÎN MUNȚII LOTRULUI

Cu o scurtă reîntoarcere în timp, o nouă filă a cronicii pionierești. Se face o rememorare a acelui sfîrșit de aprilie 1970 — constituirea Șantierului național al tineretului. Atunci, la Lotru s-a repetat momentul solemn desfășurat acum două decenii la Bumbești-Livezeni. A răsunat ca un legămînt chemarea tinerilor brigadieri: «**Sîntem 2 000. Am venit aici, în Munții Lotrului, din toate colțurile țării, pentru ca, alături de miile de constructori care au adus cu ei școala înaltă a Bicazului și Argeșului, să reedităm noi fapte de muncă și eroism pentru a da viață și strălucire unui nou și măreț obiectiv industrial al României socialiste. În fața noastră, a tuturor constructorilor, de pe acest șantier stau sarcini uriașe: să adunăm într-un singur șuvoi 86 de rîuri răsfirate în întregul masiv; să străpungem în munți 150 km de galerii; să ridicăm un munte de pia-**

tră între malurile rîului; să înscriem pe harta țării o nouă mare alpină cu 300 milioane m c de apă, să înscriem în constelația de lumini a țării cea mai mare hidrocentrală de pe rîurile interioare ale patriei noastre...»

Alte și alte fapte vin să întregească imaginea acelor zile. Acestei chemări i-au răspuns tinerii de pe șantierul de la Gura Văii, de pe șantierul de irigații de la Pietroiu, de pe șantierul de la Rogojelu, de la Porțile de Fier și altele. Nenumărate momente consemnate de pionieri în cronica alcătuită de ei vin să ateste aderarea masivă a tinerilor la muncă. De data aceasta însă, în calitate de tehnicieni pricepuți, conducînd mașini moderne (nu tîrnăcopul și lopata) tinerii sînt prezenți în istoria marilor obiective economice.

LUCIAN VULCAN... 50 DE ORE ÎN SCHIMB NEÎNTRERUPT.

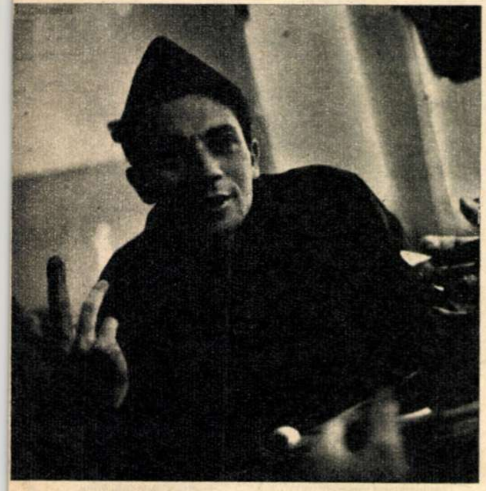

Sus, în munți, la Liceul din Voineasa se adaugă încă o filă cronicii. Utecistii și pionierii primesc oaspeți: șapte tineri în uniforme albastre, cu ecusoane de brigadieri vin să stea de vorbă cu ei, să le îmbogățească însemnările cu noi fapte de pe șantier.

DEASUPRA PRĂPASTIEI

Torente de apă aduc de sus, din munți , bușteni și lemne, într-un punct anume. Barează calea rîului. Apa se adună tot mai amenințătoare, după zidul care s-a format, pîndind cu rostogolirea gura galeriei din apropiere. Acolo,în munte,erau oameni. Munceau. «Barajul» acela nedorit nu putea fi atacat nici din dreapta,nici din stînga, nici de jos... Un tînăr, minerul Constantin Trifescu, s-a hotărît: să-l atace de sus. Peste cîteva minute ajunge deasupra prăpastiei, deasupra stavilei adusă de ape. Stă, chibzuiește, hotărăște: numai dinamita poate ajuta! După momente grele de încordare se aud semnalele artificierilor pe toată valea: «Ardee! Ardee...!» O detunătură puternică și drumul apei este deschis spre albia ei. În galeria de la Ciunget brigadierii muncesc...

50 DE ORE ÎN SCHIMB NEÎNTRERUPT

Într-una din galeriile șantierului ba-.aj de la Mănăileasa se defectase un motor de 160 KvA. În galerii nu se mai făcea ventilația. Nu se mai putea lucra și totuși, tinerii trebuiau să reia cît mai repede cu putință străpungerea peretelui de stîncă. Motorul trebuia reparat urgent, fără răgaz. Și s-a reparat. Într-adevăr, fără răgaz. Utecistul Lucian Vulcan, împreună cu un alt brigadier,a lucrat, pentru aceasta, aproape 50 de ore neîntrerupt. Și-au izbutit. Motorul a fost gata mai repede decît era de așteptat. Lucrul în galerie s-a reluat...

Oameni, fapte obișnuite pe aceste locuri și totuși mai sînt întrebări.

Pioniera ANIȘOARA HAȚEGANU:

— Ați venit pe șantier cu visul dv din pionierie?

Brigadierul LUCIAN VULCAN:

— Cum de-ai ghicit? Cînd eram ca voi frecventam cercul de electrotehnică de la Casa pionierilor din Sibiu. Acolo. atunci mi-am ales profesia...

Pionierul LOTAR KRAMPEL:

— Ce județe vor fi alimentate cu energie electrică de aici?

Brigadierul PETRE GRAS:

— Toate, fiindcă Hidrocentrala de pe Lotru va fi conectată la sistemul energetic național.

La această întîlnire, mulți elevi, uteciști s-au documentat pe larg asupra mașinilor cu care se lucrează pe șantier. Sînt deosebit de interesați. Peste un an sau doi, unii dintre ei vor lucra acolo...

Pionierii s-au împrietenit cu noile cunoștințe. Gertrud Lazăr, președinta unității și toți ceilalți copii, i-au primit pe brigadieri ca pionieri de onoare ai unitătii lor. Le-au dăruit cravate roșii, o dată cu admiratia lor.

2 000 de pionieri scriu o cronică! Nouă, contemporană, închinată muncii înflăcărate a tinerilor pe șantierele patriei.

O cronică — un gînd de prețuire adus uteciștilor la Congresul lor.

LIDIA
NOVAC

Foto: GR. PREPELIȚĂ

FOTO REPORTAJUL SĂPTĂMÎNII

„Studio 50”

Hotărît lucru, numărul participanților la concurs crește vertiginos. Astăzi, o familie mare ne-a trimis mesagerii ei s-o reprezinte la concursul «Studio 50». Este vorba de fotoamatorii de la casa copilului Prundu Bîrgăului, județul Bistrița-Năsăud: Gheorghe Coman, Radu Cristurean, Nicolae Ciuruș, Dorel Dragată, Vasile Mureșan, clasa a VII-a, Maria Varga, Rodica Malata, Rozalia Boroș, Ștefan Butaș, Maria Babău,clasa a VIII-a. Ne-au trimis fotografii colective pe care le găzduim în paginile revistei pentru a prezenta cititorilor cîteva lucrări edificatoare asupra a ceea ce pot săvîrși tinerii participanți, atunci cînd pasiunea îi îndeamnă.

Să alegi însă cea mai frumoasă fotografie dintr-o suită reușită este, fără îndoială, o misiune grea și ingrată în același timp pentru un juriu. Acest lucru s-a întîmplat și cu fotografiile micilor fotoamatori năsăudeni din care, cu dificultate, am renunțat la cîteva. Am ales doar imaginile care să constituie organic un fotoreportaj din chiar viața și activitatea dusă de ei în cadrul cercurilor.

Lucrările se caracterizează printr-o deosebită atracție față de subiectele de atelier, prin compoziții de fermecătoare simplitate și sinceritate. Se acordă o mare atenție diferitelor căutări ale formei de încadrare a imaginii, mijloace artistice îmbinate cu elemente decorative.

Aparent lipsite de spectaculos, lucrările cuceresc și prin acuratețea tehnică, ceea ce dovedește că autorii sînt cunoscători ai modalităților de prelucrare.

Desigur, pentru toate acestea, un cuvînt de mulțumire dorim să adresăm și profesorilor care le-au dăruit, o dată cu sfaturile lor, și dragostea pentru arta fotografică.

Prof. BLITZ

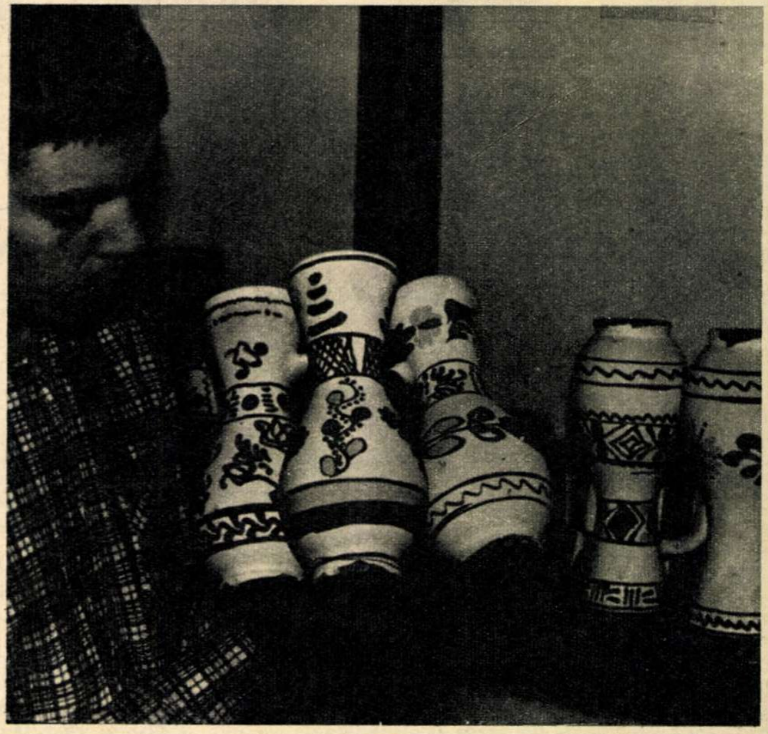

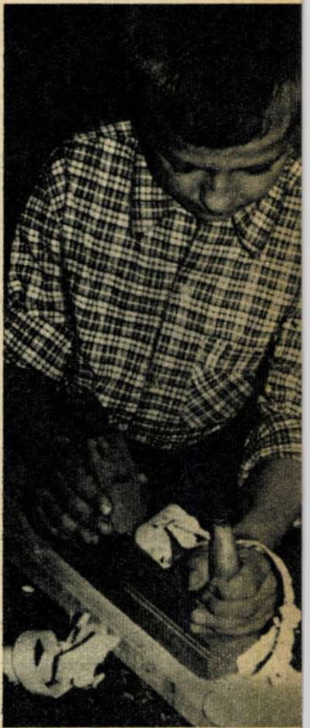

Cel mai bun prieten

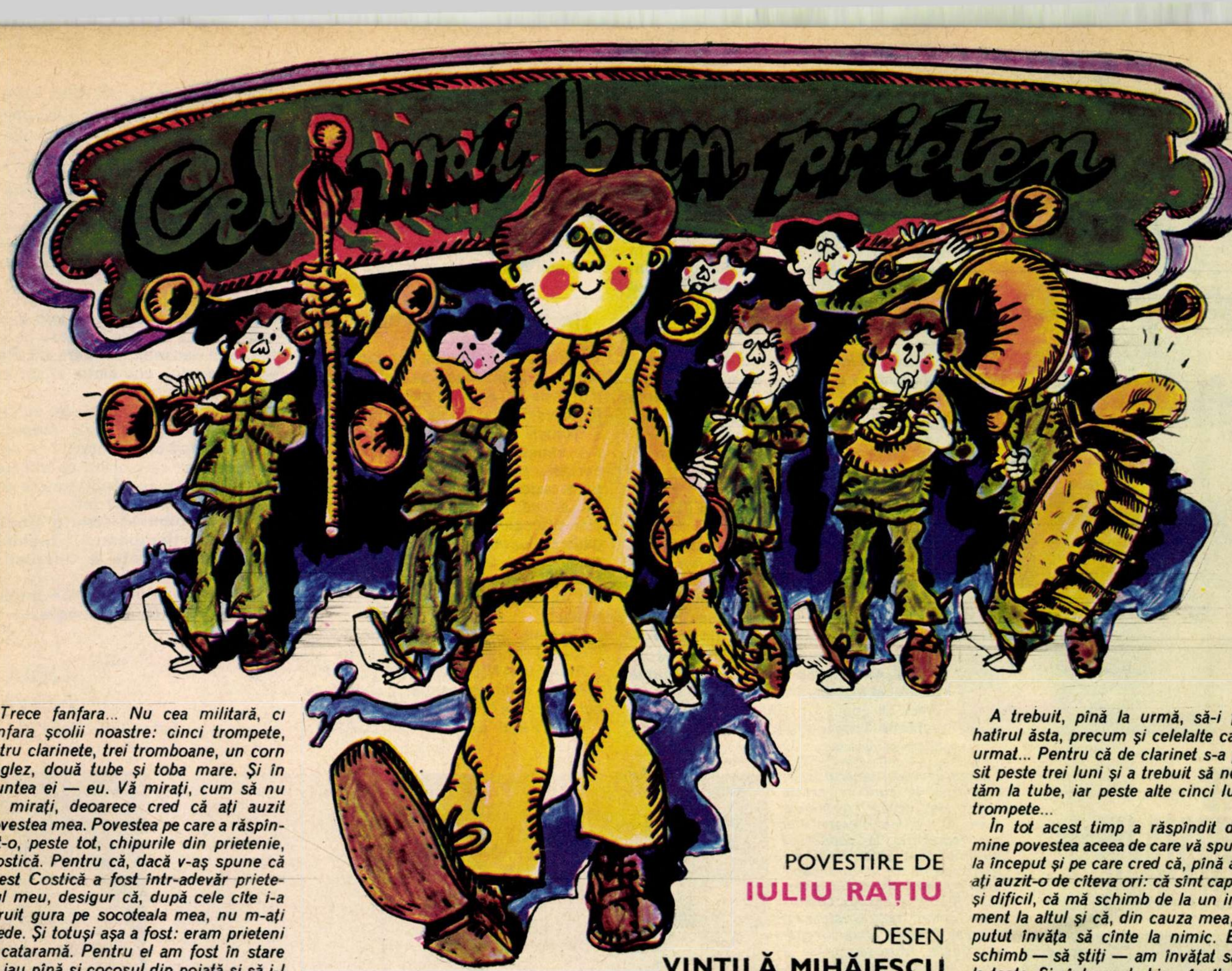

POVESTIRE DE
IULIU RAȚIU

DESEN
VINTILĂ MIHĂIESCU

Trece fanfara... Nu cea militară, ci fanfara școlii noastre: cinci trompete, patru clarinete, trei tromboane, un corn englez, două tube și toba mare. Și în fruntea ei — eu. Vă mirați, cum să nu vă mirați, deoarece cred că ați auzit povestea mea. Povestea pe care a răspîndit-o, peste tot, chipurile din prietenie, Costică. Pentru că, dacă v-aș spune că acest Costică a fost într-adevăr prietenul meu, desigur că, după cele cîte i-a turuit gura pe socoteala mea, nu m-ați crede. Și totuși așa a fost: eram prieteni la cataramă. Pentru el am fost în stare să iau pînă și cocoșul din poiată și să i-l dau să facă lupte cu el. Și ce frumusețe de cocoș era! Mi l-a adus înapoi jumulit, fără creastă și fără coadă, de-a trebuit, a doua zi, să-l facem supă de găină bătrînă... A fost primul semn care m-a pus pe gînduri, și asta nu pentru ce i s-a întîmplat cocoșului, ci pentru felul cum s-a purtat cu mine Costică. Nu mi-a zis nici mulțumesc. Dimpotrivă:

— De ce mi-ai dat puiul ăsta nenorocit de vrabie?

— Cum pui de vrabie?

— Păi ce, ăsta-i cocoș? Are pliscul de cauciuc și ghearele de vată... Toți l-au bătut...

— Adevărat?! m-am mirat eu, sincer.

— Ia te uită la el! s-a înfuriat Costică. M-a făcut de rîs și tot el se miră...

— Te rog să mă ierți, Costică...

— Nici nu mă gîndesc!

— Bine, măi, dar ce vină am eu că... Eu ți l-am dat și gata...

— Acum, s-ar putea să ai și tu dreptate, s-a îmbunat, în sfîrșit, Costică, nu însă înainte de a-mi stoarce o nouă promisiune: știi, mîine avem curse la șoricodrom... Te prezinți, diseară, cu doi șoareci... Am zis...

Am înlemnit:

— De unde să-ți găsesc eu șoarecii, Costică? Noi nu mai avem.

— Te privește! Cine caută, găsește! Pînă la urmă a trebuit să dau zece lei pentru un cobai. Și am zis și mulțumesc că l-am găsit la o bătrînă care a făcut un fel de crescătorie pentru nu mai știu ce institut de medicină. Cînd a văzut cobaiul, Costică m-a strîns la piept și m-a îmbrățișat:

— Ai făcut tu asta pentru mine?

— După cum vezi... M-am străduit..

— Ești formidabil... Cel mai bun prieten din lume...

Am simțit că-mi dau lacrimile de bucurie. «Costică este, totuși, un adevărat prieten» — mi-am zis. Dar mai bine nu ziceam. Seara, pe la 9, m-am trezit cu bătăi în geam:

— Cine-i? am întrebat, deschizînd fereastra.

— Mai și întrebi?

— A, tu ești Costică?...

— Dar cine îți puteai închipui că este? Napoleon? Cu un amărît ca ăsta, care nici șoarece nu este, ci cobai, mi-a azvîrlit el rozătorul pe fereastră, am mîncat o bătaie mai mare decît la Waterloo.

— Nu mai spune!

— De ce să nu spun?Vreau să-mi vărs tot veninul pe care mi-l pricinuiești de două zile...

— Bine, dar credeam... am încercat eu să mă scuz.

Dar el m-a întrerupt:

— Și eu credeam... Credeam, de pildă, că întîmplarea cu cocoșul a fost un accident... O să-l facă, mi-am zis, pilaf...

— Nu, supă...

— În sfîrșit, și supă, că de altceva nu mai era bun... Dar chestia cu șoarecele nu ți-o mai iert... Și sărind la mine peste fereastră: De unde ai găsit, mă, rahiticul ăla de animal? După ce că de-abia au vrut să mă primească cu el în concurs, că ei aveau șoareci ca lumea, nu stîrpituri ca ăsta al tău, l-am împuns și cu acul și n-a vrut să facă un pas. Unde mai pui că la un moment dat mi-a intrat prin mînecă, de au trebuit băieții să mă țină cu picioarele în sus, ca să-mi iasă din cămașă...

M-a pufnit, vă închipuiți, rîsul:

— Zău, mă?

— Aha, acum pui la îndoială și spusele mele... Bine!... Cu mine, să știi, ai terminat-o... Gata... Nu mai vreau să aud de tine...

— Îmi pare rău, Costică, i-am zis... Eu am vrut să fii mulțumit, că știi doar că țin la tine... Și ca să-ți dovedesc, uite, am să-ți spun că am făcut eu ce-am făcut și cel mai mare vis al tău e pe cale de realizare...

— Nu se poate! mă prinse el, entuziasmat, de mînă.

— Ba se poate. De mîine, gata, vii la repetiție.

Costică era în culmea fericirii:

— Și-o să cînt cu tine la trombon? Piii! Mi-ai făcut cea mai mare... cel mai fantastic... vino să-ți strîng mîna.

A doua zi era să mă bată:

— Am mirosit eu, de la început, că e ceva necurat în toată povestea asta...

— Nu înțeleg, m-am mirat eu, nevinovat.

— M-ai obligat să cînt la trombon ca să rîdă fetele de mine și în felul ăsta să te răzbuni pentru cocoș...

— Costică, dar te rog să mă scuzi, cum de îți poți imagina așa ceva despre mine?...

— Bine, bine, dar ca să te iert, trebuie să faci pe dracu în patru ca să cînt la clarinet... Pe tine știu că te apreciază maestrul, așa că...

— Bine, fie, o să cînți la clarinet...

— Stai, stai, că încă n-am terminat. De mîine treci și tu la clarinet, pentru că nu vreau să se spună despre mine că am un prieten care cîntă la trombon!

A trebuit, pînă la urmă, să-i fac și hatîrul ăsta, precum și celelalte care au urmat... Pentru că de clarinet s-a plictisit peste trei luni și a trebuit să ne mutăm la tube, iar peste alte cinci luni, la trompete...

În tot acest timp a răspîndit despre mine povestea aceea de care vă spuneam la început și pe care cred că, pînă acum, ați auzit-o de cîteva ori: că sînt capricios și dificil, că mă schimb de la un instrument la altul și că, din cauza mea, nu a putut învăța să cînte la nimic. Eu, în schimb — să știți — am învățat să cînt la toate. Și cînt așa de bine, încît atunci cînd trece fanfara, în fruntea ei sînt eu: ca dirijor...

ION RAHOVEANU

IMN COPILARIEI

Copilărie, gingășie rară,
în fiecare casă răsărind
cu pașii îndreptați spre primăvară,
pe lîngă ghiocel, pe lîngă zid.

Copilărie de naivitate
cu fiece credință în povești
din uliți pînă-n trepte de cetate
unde învață cei pe care-i crești!

Copilărie, pure germinații
în suflete ce vor sui Carpații
ca să încoroneze viitorul
triumful luptei, binele și dorul!

Copilărie, sensibilitate.
tărîm al frumuseții fără moarte!

APELE ȚARII

Bogate sînt apele țării,
oglinzi ale lumii și zării!
Spre lacuri, spre iezere clare
îmi place să merg lîngă soare,
mă duc în vacanțe la munte,
la marea cu valuri mărunte.

Îmi vine să cînt ori să sufăr
cînd văd pescăruși sau un nufăr,
înconjur cu vii admirații
și păsări și florile-n grații
și tot ce-i frumos și e viață
nu vreau să ajungă de gheață,
mi-e sete să aflu că totuși
rămîn și pe Olt și pe Trotuș...

AVENTURILE LUI ȘTIETOT ȘI ale celor nouă TOVARĂȘI AI SĂI

de AUREL LECCA

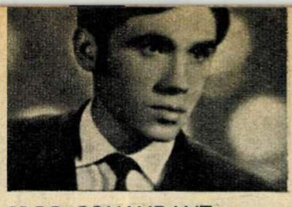

PROF. COMANDANT,
DUMITRU IONESCU

CĂPITAN,
MIHAELA FĂRCĂȘA
(Hatmanul)

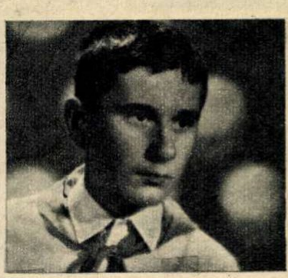

SECUND.
NICHI IANAȘI
(Secretarul).

ETNOGRAF,
FLORIN CHIRIAC
(Ciubărel)

NATURALIST,
LUMINIȚA APETREI
(Licurici)

SANITAR,
ADRIANA CĂLIMA
(Aspirină)

GOSPODAR,
MARIANA BAZIC
(Polonic)

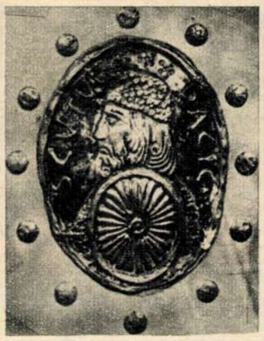

ISTORIC,
DOINA PÎRVAN
(Știetot)

GEOLOG,
TEODOR COLIBABA
(Ciocănel)

REPORTER,
DAN ALEXANDRESCU
(Mîzgălici)

FOTO-CINEFIL,
EMILIAN BOGDAN
(Vrăjitorul)

CORALII DIN MĂRILE RARĂULUI

...Valurile se sparg de țărmul știrb al insulei. Roca vulcanică dură opune o rezistență dîrză. Dar în unele locuri țărmul s-a și fărîmițat. O îngustă plajă de nisip negru marchează cîmpul de luptă, pe care apele mării cuceresc, fără grabă, dar încontinuu, din teritoriul de lavă împietrită. În jurul pămînturilor insulare coralii își clădesc, sub apele călduțe ale mării, edificiile de calcar.

Iată o pagină din istoria geologică a regiunii în care se înalță astăzi,masivi, munții Rarăului, o pagină ale cărei semne pot fi lesne descifrate de cei care cunosc bine «codul».

Japsuri galben-roșcate și uneori chiar uimitoare ramuri fosilizate de corali, încorporate în rocile muntelui, aduc mărturii asupra acelor îndepărtate vremuri din viața Pămîntului, cînd ținuturile de astăzi ale Rarăului se aflau pe fundul unei mări nu prea adînci, cu ape calde.

ȘTIETOT ȘI CIOCĂNEL DESCIFREAZĂ «CODUL»...

Ciocănel — geologul echipajului «Vînătorii lui Dragoș» — adună probe, iar Stietot le cercetează circumspect ca și omologul său din emisiunile radiofonice. Aceste pseudonime-metaforă aparțin membrilor echipajului ieșan. Cronicarul expediției care povestește cu umor peripețiile echipajului își va spune, cu zîmbitoare modestie, Mîzgălici, deși «tabloul» aventurilor lor de-a lungul a unsprezece zile și nopți este zugrăvit cu multă îndemînare și talent.

Ca în aventurile surprinzătoare ale eroului radiofonic — Profesorul Știetot — membrii expediției descoperă tăinuit într-un rucsac un pasager clandestin: Mițurcă, un motănel mînat de dorul drumeției, îmbarcat «la bord», pe neștiute, de Mîzgălici. Mițurcă îi va întovărăși peste tot, fiind singurul pisic din speța lui care pornind de pe plaiurile Cîmpulungului Moldovenesc va ajunge pînă la Toancele Bistriței, trecînd peste clonțurile Giumalăului și Rarăului, prin Codrii Vrăjitoarei și Valea pustie din preajma colților Zmeoaicei.

URIAȘII DIN CODRUL SLĂTIOAREI

În hotarul pădurii Slătioarei i-au întîmpinat mai întîi afinișuri, merișori sălbatici și flori mărunțele ca niște bănuți de aur. Apoi, pe nesimțite, i-au înconjurat copacii. Și fagi și stejari și carpeni. Ba chiar și zimbrii, această specie rară a pădurilor carpatine. Pe măsură ce pătrundeau mai în adîncul acestei tăcute lumi vegetale, arborii se strîngeau horă în jurul lor. Copaci uriași ce au început să se înalțe sub cerul Moldovei în urmă cu veacuri. Spun legendele locului că în hățișul întunecat al pădurii sălbatice, au aflat adăpost în vremuri de restriște, oștenii lui Ștefan cel Mare și că din aceleași locuri porneau, cîndva, cetele de arcași să hăituiască oștile Porții Otomane. Această pădure seculară — Codrii Slătioarei — n-a cunoscut tăișul securii; sălbăticiunile nu se tem de larma hăitașilor ori de sunetul de corn al vînătorilor. În această valoroasă rezervație naturală, cresc specii vegetale rare, dispărute de mult în alte regiuni silvestre ale țării; aici «Vînătorii lui Dragoș» culeg pentru a-și împlini colecțiile botanice «piese» de care sînt mîndri.

— De ce îi spune pădurii «Slătioara», voi știți? întreabă Licurici.

— Printre stejari curge, sprintenă, unda unui pîrîu.

— Gustă și vei afla răspunsul la întrebare, îi spune ca un oracol Știetot.

Licurici se pleacă, ia în pumn apa și află deîndată răspunsul: undele pîrîului sînt sărate; cîndva, locurilor sărăturate li se spunea slatne. *Și de aici izvorăște și numele acestui codru bătrîn, bătrîn cît istoria Moldovei.*

INCURSIUNE ÎN SUBTERAN

Colecțiile au sporit. S-au sfîrșit aproape rolfilmele. Fotoreporterul privește cadru cu cadru secvențele filmului ce consemnează cercetările întreprinse de membrii expediției; ceilalți sortează colecțiile adunate. Și fiindcă veni vorba de colecții, să amintim interesantele eșantioane de roci ce le-au adunat cutezătorii ieșeni în cursul unei scurte dar fructuoase incursiuni în subteran. Ei au pătruns — călăuziți de către unul din inginerii exploatării — în adîncurile minei de mangan de la Iacobeni; aici ei au prilejul să se documenteze «pe viu» asupra mijloacelor moderne de exploatare și urmăresc cu admirație asaltul ce-l dau minerii pentru a smulge muntelui rocile utile industriei.

O «PIESĂ» RARĂ

În numai unsprezece zile, urmărind harta etnografică întocmită de Ciubărel, specialistul echipajului, «vînătorii» noștri au adunat o impresionantă zestre etnografică și folclorică. Banda magnetică a înregistrat hore și strigături, cîntece bătrînești și ghicitori. Au fost descoperite în lumea satului moldovean linguri cioplite în lemn, cu crestături ingenioase, furci decorate de asemenea cu vîrf de cuțit, veșminte tradiționale țesute și împodobite cu armonioase cusături de arnici. Au alcătuit astfel o amplă și prețioasă colecție pe care am putut-o admira în cadrul expoziției organizate la Palatul pionierilor din București.

Și tot aici, «Vînătorii lui Dragoș» au dobîndit — prin hotărîrea juriului, care le-a prețuit efortul — «Scutul Dacic», unul dintre trofeele oferite celor mai buni dintre expediționari.

Pasărea măiastră

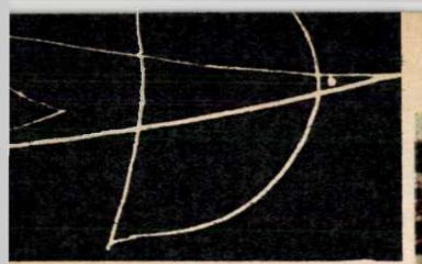

Așa cum, cîndva, am asistat la decolarea unei Rachete a cutezătorilor, a micilor tehnicieni și viitori savanți, de astădată, cu acest număr, își iau zborul spre voi două pagini de revistă dedicate culturii și artelor; două pagini pe care le-am dori să devină două aripi de pasăre măiastră.

Cuprinzînd rubrici noi, dar și atelierul literar sau albumul de artă, care și-au dobîndit deja dragostea cititorilor, aceste două pagini, ce s-ar putea subintitula «Copiii și artele», vor apărea bilunar.

Ele își propun să prezinte, sub semnături prestigioase, pe înțelesul vostru, cît mai mult din ceea ce — născut, de-a lungul veacurilor și în contemporaneitate, sub înaltele auspicii ale frumosului, ale artei — îmbogățește viața omului, contribuie la cultivarea idealurilor și sensibilității sale.

Poate dintre cititorii de astăzi ai Păsării măiastre se vor afirma cu timpul noi generații de artiști. Vom fi bucuroși ca, la rubrica de față, să consemnăm primii voștri pași cutezători în fascinanta lume a artelor.

M. NEGULESCU

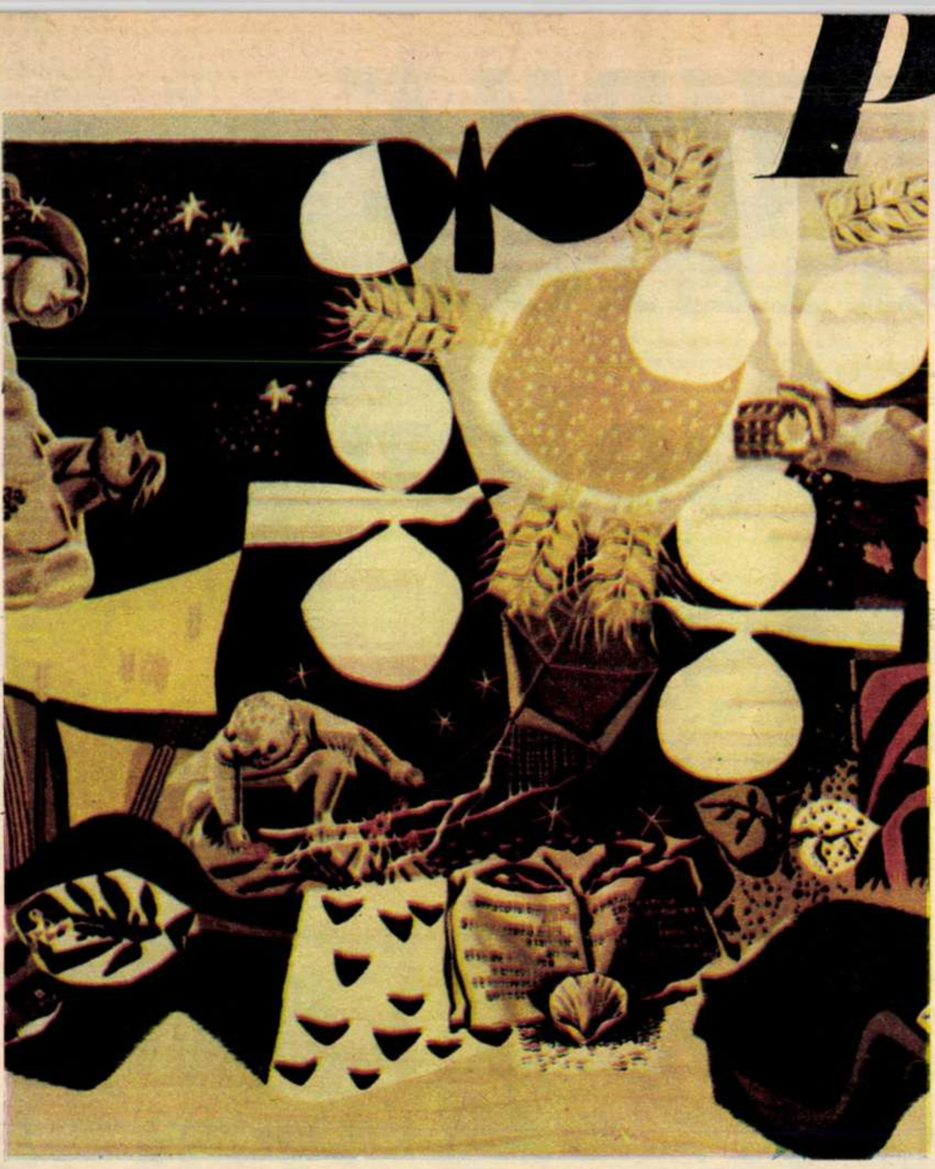

Lauri pentru literele românești

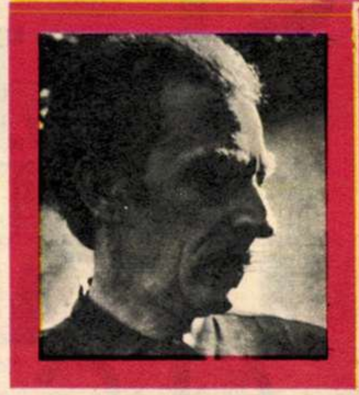

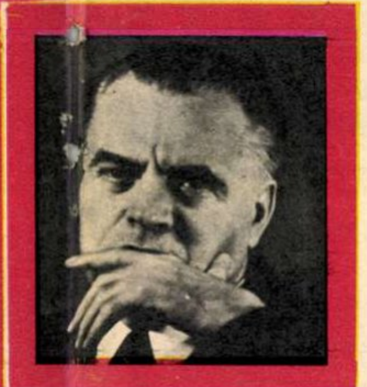

PREMIUL INTERNAȚIONAL DE POEZIE ETNA-TAORMINA 1970 **i-a fost acordat poetului român** EUGEN JEBELEANU **pentru două volume apărute anul trecut în Italia:** Poarta leilor și Surîsul Hiroșimei, **ultimul volum cuprinzînd și** Elegie pentru floarea secerată.

Juriul premiului Etna-Taormina s-a bucurat de președinția de onoare a lui Miguel Angel Asturias, laureat al premiului Nobel.

Scriitorul ZAHARIA STANCU, **personalitate de seamă a vieții noastre culturale, a fost distins cu** PREMIUL HERDER 1971. **Înalta distincție îi va fi înmînată de Universitatea din Viena. Premiul Herder, purtînd numele unui important poet și gînditor german (1744—1803), este menit să distingă personalități proeminente din domeniul artei, literaturii, științei.**

«CÎNTARE OMULUI», TAPISERIE DE ION NICODIM, DAR OFERIT ÎN ANUL 1968 DE STATUL ROMÂN ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE. REMARCABILA OPERĂ DE ARTĂ A PICTORULUI ROMÂN ÎMPODOBEȘTE UNA DIN SĂLILE O.N.U.-ULUI. TAPISERIA (DIN CARE VĂ PREZENTĂM FRAGMENTE, ALĂTURI DE SEDIUL O.N.U.), ARE O SUPRAFAȚĂ DE 40 M².

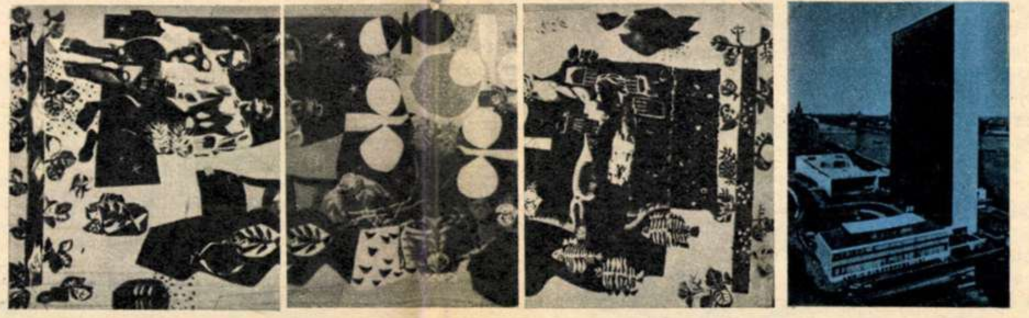

Muzică ușoară, MUZICĂ GREA, muzică!

de

GEORGE SBÂRCEA

Mi s-a arătat odată, la Viena, grădina de vară unde Franz Schubert cînta, la chitară, valsurile pe care le scria pentru delectarea prietenilor săi. Valsurile acelea, care fac azi parte din patrimoniul muzicii clasice, așadar aparțin muzicii «grele», erau, acum un secol și jumătate, muzică... ușoară! Ușoară, firește, fiindcă în sunetele ei unduioase petreceau, seara, oamenii care căutau puțină bucurie și destindere după munca lor de peste zi. Astăzi, aceleași valsuri și lieduri ale lui Schubert se cîntă în sălile de concert de către cei mai aleși artiști. Iată cît sînt de fragile noțiunile și cît de imprecişi termenii cînd este vorba de controversa mai veche dintre muzica ce-și spune **«grea»** și muzica ce se pretinde a fi **«ușoară»!**

Pentru că această controversă există în adevăr, nu de azi sau de ieri, fiind mai veche chiar decît secolul nostru. N-au iscat-o nici compozitorii, nici cel puțin ascultătorii, ci criticii, cărora le place de cînd lumea să afle asemănări, să facă deosebiri, să găsească peste tot nodurile în

(CONTINUARE ÎN PAG. 13)

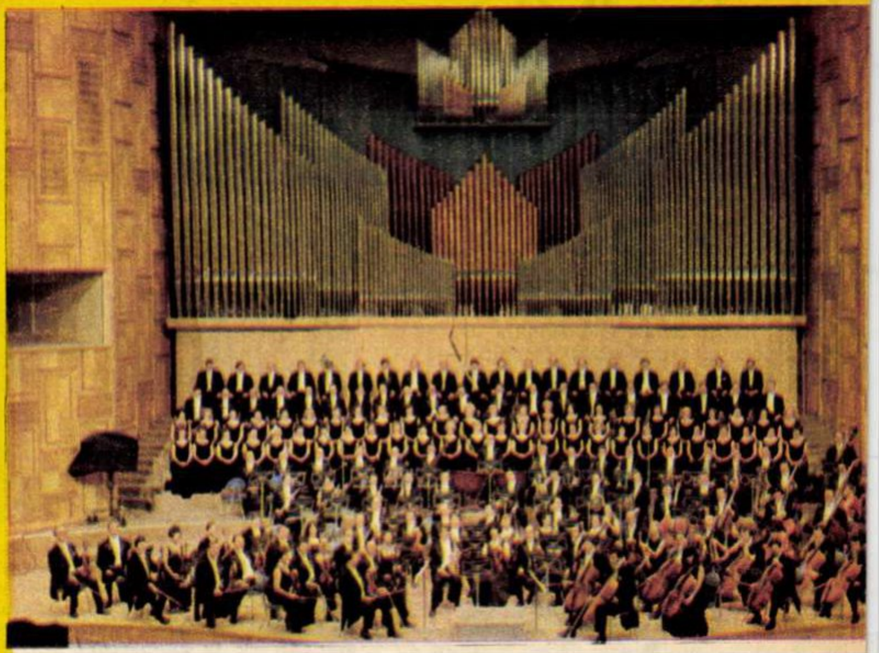

● Fotografia de mai sus reprezintă Orchestra și Corul Radioteleviziunii Române. Orga, care se vede în fundal, aparține Studioului de concerte al radioteleviziunii și este una din cele mai mari din țară, realizată după ultimile cuceriri ale tehnicii. Are 7 800 tuburi sonore, 4 clavire manuale, un pedalier și 86 registre sonore, ceea ce permite executarea celor mai complicate bucăți muzicale de orgă. O remarcabilă orgă se mai află în Sala Ateneului Român din București, construită acum cîteva decenii sub auspiciile lui George Enescu.

● Documentele vremii ne arată că muzica de orgă era răspîndită și se bucura de mare interes încă din secolul al XV-lea în multe orașe din Transilvania.

● Primul concert de orgă din București a avut loc în anul 1539. Atunci a sosit de la Brașov cunoscutul organist Hieronymus Ostermayer.

Atelier literar

RĂSPUNDE SCRISORILOR VOASTRE LITERARE

POETUL

VIRGIL TEODORESCU

Doina Turdean, Turda, jud. Cluj
Am mai vorbit aici despre versul alb și versul rimat. Eu cred, că este o chestiune secundară. Important e să nu devii sclavul unuia sau altuia, să nu îți impui dinainte să scrii așa sau altfel.

Nu știu ce cod ar trebui să respecți ca să scrii în versuri albe. Poeziile trimise fac bună impresie. Dintre toate mi-a plăcut mai mult **Cosmos.** *Observ însă două caligrafii! Nu cumva sînt și doi autori? În orice caz, mai trimite.*

Athena Graur — Școala generală nr. 5, București
Scrisoarea îmi face impresia că reproduce un articol de ziar, citit la repezeală și înțeles pe sfert. Poeziile trimise sînt superficiale: o dilatare fără scop. O lectură temeinică și o «adevărată trăire interioară» nu ți-ar îngădui să rimezi **urma** *cu* **dumneata,** *nici* **situații** *cu* **reprezentatii.**

Aristița Toma, comuna Vidra, jud. Ilfov
Aceasta e prima scrisoare pe care o am sub ochi. Poeziile nu se pot încă publica, dar sînt demne de luat în seamă. Scrie și mai trimite.

Mihai-Marius Tropa, Bistrița, jud. Năsăud
Ai făcut pași înainte (fără penalizare!). Scrisoarea datează din 11 iunie 1970. Aș dori să citesc versuri noi.

Cezarina Popescu, comuna Movileni, jud. Olt
Felicitări pentru emblema «Cutezătorii». Poezia s-o lăsăm pentru mai tîrziu.

L.B. — Miercurea Ciuc, jud. Harghita
Respect dorința. Deși nu e mare lucru, descopăr o imaginație proaspătă. Mai trimite.

Marcela Rotaru, Cîmpulung Moldovenesc, jud. Suceava
Încă nimic precis. Dar în versurile trimise pîlpîie o lumină mică, mititică, o flacără de opaiț. Ca să crească trebuie să citești; să-i afli hrană în scrierile marilor poeți.

Sonea Voicu, Arad
Simple însăilări de cuvinte, exerciții la prima mînă, ecouri din lecturile școlare. Citește, mai lasă să treacă un timp și încearcă iar.

Prof. Sandu Virgil, Școala generală nr. 3 Cerdac, Slănic Moldova, jud. Bacău
Aveți dreptate: eleva Lucia Butucaru este înzestrată, are o înclinare deosebită pentru poezie. Sub îndrumarea dv. care vă face cinste, a ajuns într-adevăr la «un nivel posibil publicării». Poeziile trimise sînt mărturia unei gîndiri poetice sigure, dar n-are nici un rost să exagerăm vorbind despre «largul orizont filozofic» care conferă artei poetei o melodie și o vibrație inefabilă. Am dori să citim și alte poezii din ciclul aflat în pregătire.

Gheorghe Moruț, Satu Mare
Foarte bine. Continuă să scrii și mai trimite. Reținem pentru acest număr poezia «Vis».

Georgeta Stamate, București
Am citit cu plăcere poeziile. Se distinge **Pădurea.** *Mai trimite. Sper să publicăm ceva în numerele viitoare.*

Grigore Ionas, Ploiești
Scrii din ce în ce mai bine. Reținem pentru unul din numerele viitoare poezia **«Imn României».**

Vis

Am visat val de lut împletit
cu frunză de vie,
cu frunză de dud,
cu frunză de viață,
cu frunză de dragoste.

Am visat ploi sărate,
ce s-au închegat și-au
format cratere de
cristal putred,
și care s-a sfărîmat
la atingerea firului de
gînd
al frunzei de vie,
al frunzei de dud,
al frunzei de viață,
al frunzei de dragoste.

GHEORGHE MORUȚ

COPIII ȘI ARTELE•COPIII ȘI ARTELE

Cu 60 000 de desene au participat copiii din circa 20 de țări la marele concurs de desene «Meridianele prieteniei» **organizat, în 1970, sub egida Fondurilor Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).**

Prin revista «Cutezătorii», copiii din România au participat la acest concurs cu peste 12 000 de lucrări. Unul din marile premii, o excursie în Corsica, a fost obținut de Popa Mihalache, un băiat de 13 ani din România.

De asemenea premiat, desenul de față aparține unei fetițe din Austria, Eva Schwarzenbacher. Așa și-a imaginat ea prietenia dintre copiii lumii.

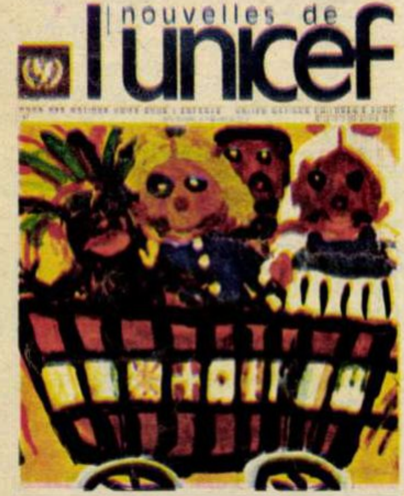

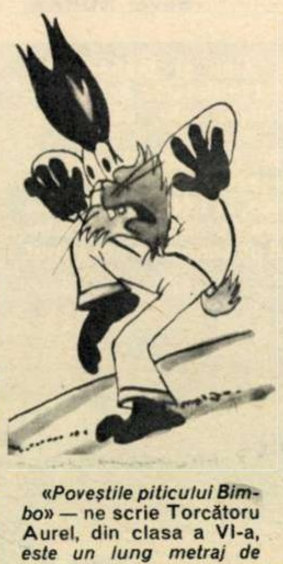

«Poveștile piticului Bimbo» — ne scrie Torcătoru Aurel, din clasa a VI-a, *este un lung metraj de animație pe care-l recomand călduros colegilor mei. Să nu-și închipuie că-i pentru copii mici! Lumea fabulelor lui La Fontaine, prezentată cu multă fantezie, te cucerește de la primele imagini și-ți oferă teme de meditație asupra caracterului uman.*

Dalila Gall este elevă la Liceul nr. 10 din București. Ea apare, alături de cunoscuta actriță Leopoldina Bălănuță, la Teatrul Mic din București, în piesa lui William Gibson - autorul piesei «Doi pe un balansoar» - *«Fata care a făcut o minune»*. Dalila interpretează rolul unei mici surdomute recuperată prin generozitatea, răbdarea și perseverența unei profesoare. Întreaga presă subliniază calitățile actoricești ale Daliei, socotind-o un copil-actor-minune.

●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

Ați vizionat, la Teatrul «Ion Creangă», piesele **«Comoara din insula piraților»** *și* **«Toate pînzele sus»?** *Dacă nu, trebuie să vă grăbiți, pentru a putea participa la concursul «Cine știe cîștigă», pe tema celor două spectacole. Întrebările concursului ca și condițiile de participare se pot obține de la sediul teatrului,* **str. Pictor Verona nr. 15, București.**

BENONE SINULESCU PRINTRE ARTIȘTII ȘCOLARI

Un grup de pionieri, care fac parte din corul și din orchestra de muzică populară de la Palatul pionierilor din București, au avut prilejul întîlnirii cu unul dintre cei mai îndrăgiți interpreți de muzică populară — Benone Sinulescu.

— Cînt de mic copil. Cînd eram ca voi, dirijam corul școlii, fiind totodată și solist. Cu un vechi cîntec bătrînesc — «Spune, spune, moș bătrîn» — învățat de la tatăl meu, am debutat la televiziune, în urmă cu 14 ani.

Pionierii au ținut să afle de la cine a cules atîtea melodii și din ce zonă folclorică.

— Sînt cîntece muntene, culese de la bătrînii și rapsozii populari din satul meu — Siriu — sat aflat la zona Carpaților, între munții Buzăului, Siriului și Penteleu.

COPIII ȘI ARTELE•COPIII ȘI ARTELE

LA TELEFON, IGLS

Special pentru „Cutezătorii"

Cu PANȚURU despre CURAJ și succes

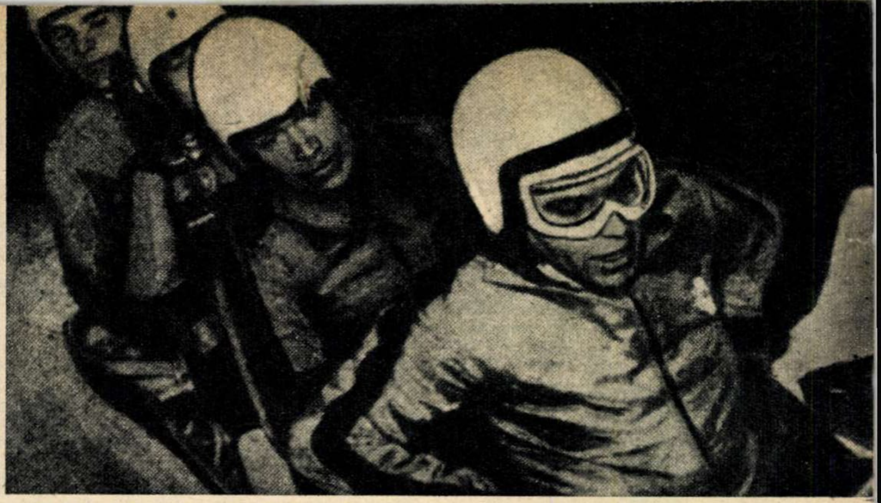

Echipajul nostru de bob-patru, în plină viteză spre prestigiosul titlu de campion european.

Trecuse mai bine de o oră de cînd așteptam legătura telefonică cu Igls, mica localitate din Austria. Doream să aud glasul noilor campioni europeni la bob de patru: ION PANȚURU, ION ZANGOR, DUMITRU PASCU și DUMITRU FOCȘENEANU. Voiam să aflu ce sentimente îi animă și să culeg un gînd pentru «Cutezătorii» de la cei care, coborînd cu viteze fantastice pe pîrtiile de gheață, dau dovada unui curaj de cosmonauți, luptînd — ca și cosmonauții — nu pentru secunde, ci pentru... sutimi de secundă!

Așteptînd legătura telefonică, mi-am amintit de ziua aceea, din iarna anului 1967 cînd, tot așa, cerînd legătura cu Igls-ul, doream să vorbesc cu boberii noștri care cuceriseră pentru prima oară titlul de campioni europeni la bob de patru. Ca și în 1967, posturile de radio din Italia, Elveția, R.F. a Germaniei, Austria etc. repetau numele lui Ion Panțuru, care de ani de zile luptă de la egal la egal cu așii bobului din întreaga lume: Floth, Zimmerer, Monti... Mi-am amintit apoi de titlurile cucerite în 1969 la Cerscia, (medalie de argint la european, bob-2 și bob-4) și de titlul de vicecampion mondial la bob-2, cucerit la Lake Plaeid în S.U.A. Dar mai ales mi-am amintit de ultima mea întîlnire cu Ion Panțuru.

Între bob și avion sînt multe asemănări. Iată de ce aparatul de zbor n-a lipsit din antrenamentul boberilor noștri. În fotografie: Ion Panțuru, în postură de pilot, primind recomandări de la cunoscutul maestru Calotă.

Era în noiembrie, acum două luni. L-am găsit pe aeroportul de la Clinceni, în carlingă. L-am urmărit în zbor. Executa, ca pilot, niște acrobații care-mi făceau inima cît un purice.

— De ce te avînți așa? Nu se poate mai... moderat? I-am întrebat după aterizare.

— Execuțiile cu avionul dau aceleași senzații ca pe pîrtia de bob, la marile concursuri. Curajul marilor viteze se «călește» aici, pe aeroport, în carlingă...

— Ai fost curajos și cînd erai mic?

— Nu știu, dar aveam săniuța cea mai grozavă. Toată Sinaia mă știa! Unul mi-a zis, în glumă: «Nușule, tu o să sari o dată de la cota 1 400 pe celălalt deal, la Piscul cîinelui, cu săniuța ta». Noroc că am trecut la bob!

Amintirile mele s-au întrerupt aici. Telefonul a sunat. Era Igls-ul. Am auzit vocea lui Panțuru. Era emoționat, el, care nu se emoționează ușor. I-am cerut amănunte despre întrecere.

— A fost uluitoare! Mai greu decît oricînd. Am învățat însă să învingem chiar cînd se părea că șansele noastre sînt mici, învingîndu-l în final pe Floth care conducea după primele două coborîri. Am mers pe scurtături, cum făceam cu săniuța, la Sinaia. Focșăneanu, în loc să frîneze, a dat... bici «calului» nostru.

— Ce transmiți cititorilor revistei «Cutezătorii»?

— Să absolve toți «școala curajului», deocamdată pe săniuțe. În acest fel, peste cîțiva ani, cînd eu voi fi mai în vîrstă și voi sta iarna la gura sobei, voi auzi la radio despre noi victorii ale bobului românesc, realizate de tinerii mei prieteni de azi, cititorii revistei «Cutezătorii».

Sever NORAN

OLIMPIADA ALBĂ A VĂII JIULUI

Și în iarna aceasta, la Lupeni, într-un cadru festiv, a fost aprinsă și a ars, timp de cîteva zile, flacăra «Olimpiadei albe a Văii Jiului», competiție aflată la cea de a III-a sa ediție. Profitînd de zăpada (abundentă aici) și de gheața naturală din timp amenajată, 140 de pionieri și școlari din trei județe ale țării — Hunedoara, Alba și Mehedinți — și-au disputat întîietatea în trei discipline sportive: schi, săniuțe și patinaj.

Schiorii au fost primii care au început întrecerea. Pe pista de la Cabana Straja, la 1 445 m altitudine — însuși drumul pînă acolo, de cîteva ore, făcut pe schiuri, a constituit o probă de rezistență și dîrzenie — au evoluat fondiștii și slalomiștii. În același timp, jos, la Lupeni, s-au desfășurat probele de săniuțe și patinaj. Și săniuțele, dar mai ales proba de îndemînare în arta patinajului le-a oferit spectatorilor un adevărat spectacol distractiv. Străduințele concurenților de-a ridica de jos, în plină viteză, un obiect oarecare (o căciuliță de exemplu), de-a face slalom printre șapte buturugi cu o cană de apă în mînă și de a scoate, totodată, și un timp cît mai bun, au fost punctate deseori cu delicioase căzături.

Iată-i și pe cei clasați pe primele locuri (fericiții cîștigători care, ca și alți participanți, au primit frumoase premii din partea consiliilor — județean și orășenesc — ale Organizației pionierilor din Hunedoara și Petroșani):

fond: **băieți — Gheorghe Isvănuț (Petroșani); fete — Mariana Olteanu (Abrud);** slalom: **băieți — Adrian Tănase (Petroșani); fete — Clina Faur (Alba);** săniuțe; **băieți — Dionisie Vass (Petroșani); fete — Nicolița Cucu (Vulcan); patinaj — viteză: băieți — Mihai Fistiș (Simeria) și Sorin Juga (Orăștie); — fete Carmen Chirilă (Sebeș Alba) și Adelhaid Schuster (Hunedoara).**

MIHAI CALCAN

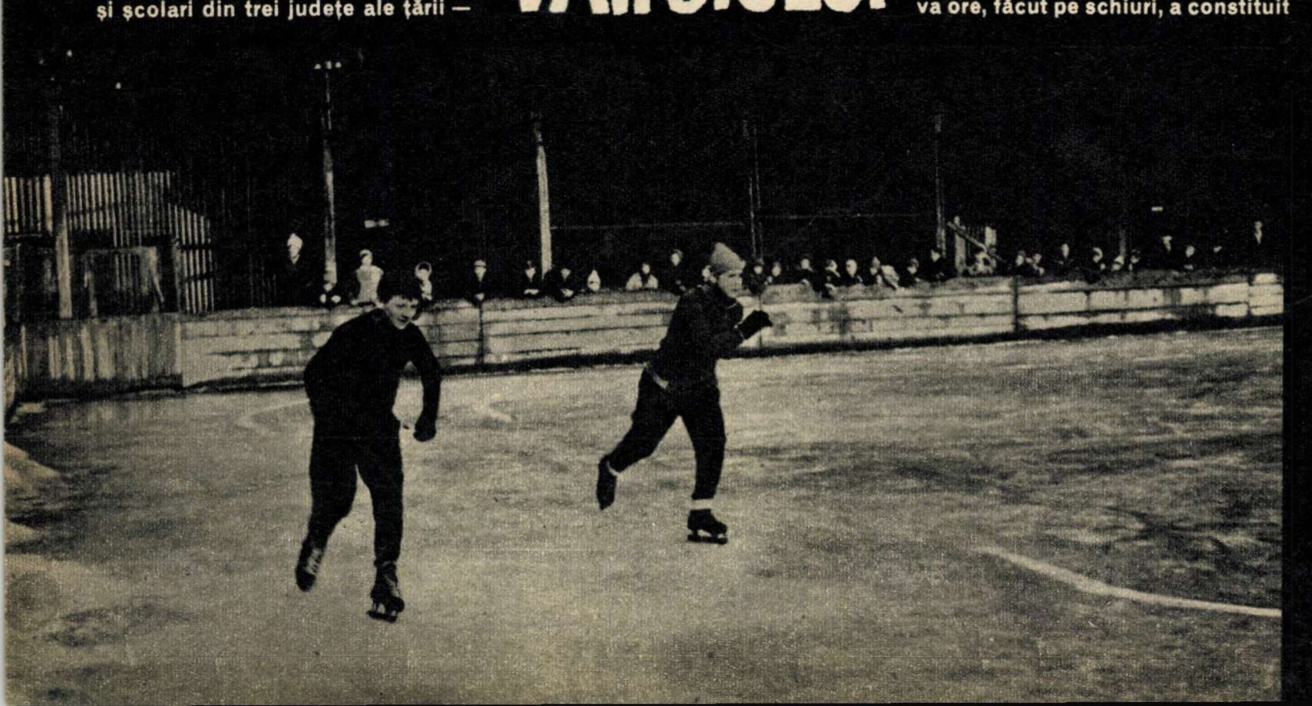

Cuceritorii MUNȚILOR

de C. DIACONU

(URMARE DIN PAG. 3)

posibil pe propriile picioare) în natură.

Știm, voi faceți așa ceva în timpul vacanțelor școlare. Specialiștii însă susțin că nu-i suficient, că aveți nevoie de asemenea «țîșniri» în natură și-n timpul lungilor trimestre. O fi sau nu posibil? Bineînțeles că da. Și ca să vă convingem pe deplin, începînd cu acest număr al revistei noastre vă vom prezenta pe larg mai multe experiențe (reușite) în acest sens ale unor pionieri și școlari din diverse orașe ale țării.

Iată prima experiență de acest fel:

VICTORIA... VICTORIEI GHERGHESCU

Dacă înainte de luna octombrie a anului trecut cineva ar fi întrebat-o pe Victoria Gherghescu (elevă în clasa a VII-a la Școala generală nr. 3 din Ploiești) ce-i aceea o coardă, ce-i acela un piolet sau un rapel, pur și simplu ar fi ridicat din umeri. Nu numai pentru că nu mai văzuse și nu prea auzise de așa ceva, ci și pentru că n-o interesau. Și dacă cineva i-ar fi arătat un munte cu pante grele și piscuri înalte și i-ar fi spus că ea e în stare să-l urce pînă sus fără să i se întîmple nimic, cu siguranță că s-ar fi uitat la el cu ochii măriți de uimire și teamă. Cum, ea?! Ea, care n-a pus încă piciorul pe un munte? Acum însă, deși de-atunci n-au trecut decît vreo cîteva luni, Victoria are aproape 20 de zile «de neuitat» (după propria-i mărturisire) petrecute la altitudine, precum și cîteva ascensiuni (e adevărat, foarte simple, foarte ușoare, totuși pentru ea «istorice»).

Și cam același lucru se poate spune și despre alți 91 de pionieri și școlari din Ploiești. Fie că mai cunoșteau sau nu munții, ei i-au descoperit cu adevărat în octombrie anul trecut cînd au avut posibilitatea (dar și inspirația) să se înscrie la grupa «pregătire pentru munte» pentru prima oară înființată în cadrul cercului de turism de la Casa pionierilor din Ploiești.

CELE MAI AȘTEPTATE ZILE

De-atunci, duminicile au devenit pentru ei «zile fierbinți», zile pe care le așteaptă c-o nerăbdare de care pur și simplu nu se credeau în stare. Pentru că în fiecare duminică, liberă și «bună» totodată, o parte dintre ei (sînt prea mulți și nu pot merge toți o dată), echipați pînă-n dinți cu tot ceea ce le trebuie unor adevărați «cuceritori de munți», plus cîteva crătiți, tigăi, o lampă pentru gătit și un stoc suficient de alimente (obligatoriu își pregătesc singuri mîncarea), iau trenul și pornesc spre împărăția Bucegilor. Ajunși acolo (de obicei în primele ore ale dimineții) își spun «Vom lua masa de prînz în cutare loc», și cum de locul acesta îi despart kilometri, pornesc voinicește la drum parcurgînd de fiecare dată un alt traseu alpin. Și cînd dau de o stîncă sau un perete mai mic, nu fac totdeauna la stînga sau la dreapta, studiază bine locul și dacă ajung la concluzia că da, se poate, scot coarda, pioleții și ciocanele de alpinism și, cu infinite precauții, sub îndrumarea profesorului Alexandru Brumărescu, încep escaladarea.

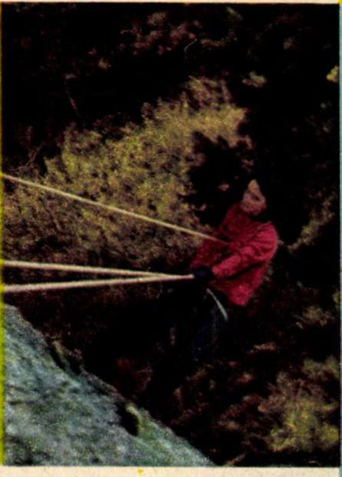

SĂ POȚI PRIVI LUMEA ȘI DE SUS ÎN JOS

Curios, i-am întrebat pe acești colegi ai voștri cum se simt în postura de «cuceritori ai munților». Aș putea să rezum toate răspunsurile la trei cuvinte: «grozav de bine». Totuși explicațiile lor ni se par interesante, demne de a fi cunoscute și de către voi. Din acest motiv le redăm pe scurt:

«Îmi plac munții, cu pădurile, aerul tare, cu liniștea, dar mai ales cu înălțimile lor. Dacă reușești să-i urci, ei îți oferă posibilitatea să privești lumea și de sus în jos» (Adrian Dumitru); «De cînd îmi petrec pe munți zilele libere, am devenit nu numai mai rezistentă din punct de vedere fizic (greu se mai prinde de mine o răceală), dar parcă și mai bună, și mai veselă» (Victoria Gherghescu); «Escaladarea unei înălțimi, oricît de mică și ușoară, e totuși o treabă grea, complicată. Sînt convins că «pregătirea noastră pentru munte» ne pregătește pentru viață din multe puncte de vedere. Și asta îmi convine de minune» (Adrian Mistorică).

FĂRĂ CUVINTE

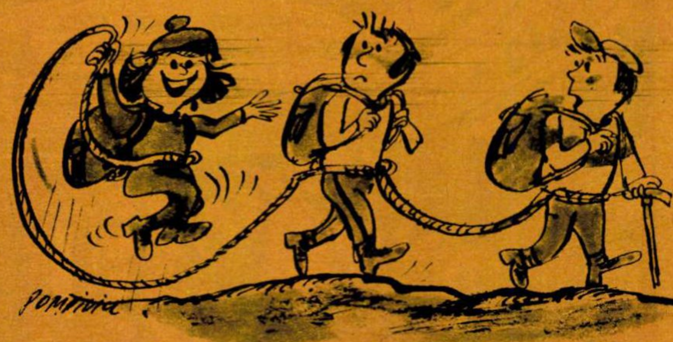

Pe noi argumentele lor ne-au convins. Rămîne să vă mai convingă și pe voi, cei care încă n-ați descoperit munții cu adevărat. Și indiferent ce veți face acolo , dacă veți folosi sau nu coarda și pioleții (cu care, între noi fie vorba, la vîrsta voastră nu aveți încă voie să faceți alpinism, ci, la fel cum procedează și colegii voștri din Ploiești, să le folosiți doar ca «unelte» ajutătoare pe porțiunile de traseu mai grele, care pot fi însă urcate și la «liber») veți avea numai și numai de cîștigat.

Scenariu: **HORIA ARAMĂ**

Desene: **NICU RUSSU**

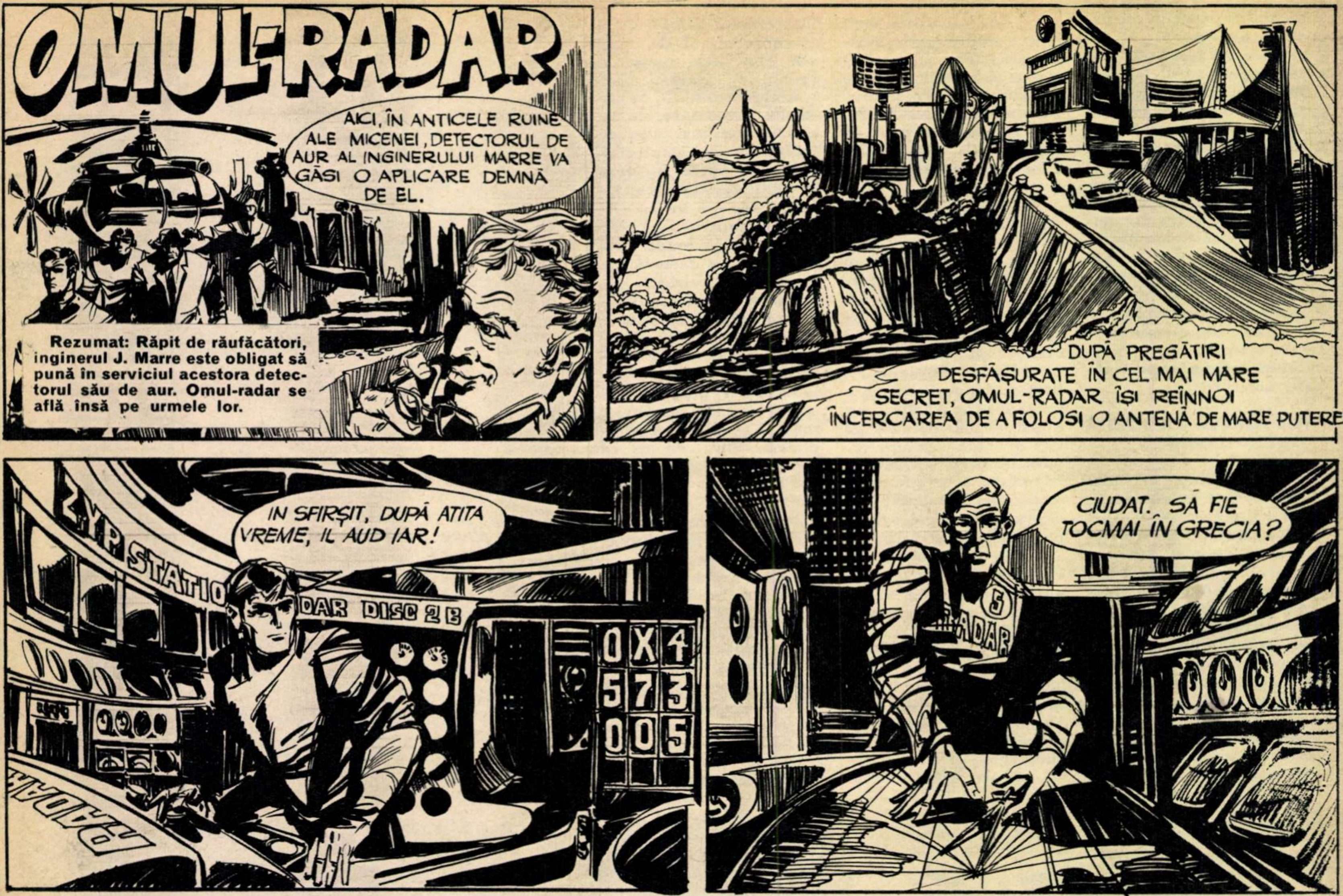
OMUL-RADAR
AICI, ÎN ANTICELE RUINE ALE MICENEI, DETECTORUL DE AUR AL INGINERULUI MARRE VA GĂSI O APLICARE DEMNĂ DE EL.
Rezumat: Răpit de răufăcători, inginerul J. Marre este obligat să pună în serviciul acestora detectorul său de aur. Omul-radar se află însă pe urmele lor.
DUPĂ PREGĂTIRI DESFĂŞURATE ÎN CEL MAI MARE SECRET, OMUL-RADAR ÎŞI REÎNNOI ÎNCERCAREA DE A FOLOSI O ANTENĂ DE MARE PUTERE
ÎN SFÎRŞIT, DUPĂ ATÎTA VREME, ÎL AUD IAR!
ZYP STATIO
DAR DISC 2 B
0X4
573
005
RADAR
CIUDAT. SĂ FIE TOCMAI ÎN GRECIA?
5
RADAR

Casata de la miezul nopții

NICUȚA TANASE

64

14

La pîndă cu lumina stinsă

Kilometrajul de la bordul mașinii mele indică o viteză cam neobișnuită. Iliuță s-a mai plimbat cu mine de nenumărate ori, dar niciodată nu m-a văzut atît de grăbit. Claxonez într-una și depășesc cu multă atenție tot ce îmi iese în cale. Trebuie să ajungem la București, înainte de a se întuneca. Simt că Iliuță vrea să-mi pună o mie de întrebări. Nu îndrăznește. Vede că sînt concentrat asupra volanului. Nu vrea să-mi distragă atentia. Și asta e foarte bine. Of. ce ghinion! Asta ne mai lipsea: o barieră.

— Mă duc să-l felicit pe omul ăla de la cabină.

— Pe cine?

— Pe cel care a lăsat bariera. Mi-a ghicit gîndul. Dacă ați ști cît am dorit să găsim bariera lăsată...

— De ce?

— Plecarea noastră din Ciuceni, pentru mine e cam misterioasă.

— Cum misterioasă?

Marfarul se scurge prin fața noastră încet. Parcă ar face manevră.

— Păi, am părăsit comuna asta fără să rezolvăm o seamă de lucruri.

— Adică?

— Nu ne-am luat rămas bun, așa cum trebuie, de la nimeni. Zgîndărici... Cu șefii lui Zgîndărici n-ați vorbit ca să-l reprimească la serviciu... Asta-i una la mînă. La bunica lui Marian nu ne-am mai dus...

— Pînă acum două la mînă.

— N-am aflat în ce scop ne-a fost «furată» mașina...

— Trei la mînă.

— De ce mă fierbeți atîta?

— Eu?

— Vă rog foarte mult să-mi spuneți de ce ați

ROMAN FOILETON

65

luat o hotărîre atît de rapidă...

— Care hotărîre?

— Hotărîrea de a «zbura» la București.

— Ți-am spus: Marian e pe cale să facă o altă mare prostie.

— De unde ați dedus? Ați ghicit în stele?

— E ziuă. De unde stele?

— Vorba vine... Ce v-a determinat să...

— Să ce?

— Să vă urcați în mașină și să accelerați atît de tare?

— Am citit telegrama fulger trimisă de Marian.

— Și dacă citești o telegramă fulger trebuie să fugi la București?

— Depinde de textul telegramei.

— În textul telegramei fulger trimisă de Marian era...

— Era un semnal de alarmă pentru noi doi.

— Pentru noi doi? Ce semnal de alarmă?

— Îți reamintesc o parte din textul telegramei: «Mîine îți trimit și banii mei...» E vorba de cei 39 de mii care sînt la mine. Cum să-i trimită dacă nu sînt la el?

— Așa e! De unde îi trimite?

— Intuiesc, presupun că Marian, azi dimineață cînd am plecat noi spre Ciuceni, a venit la mine acasă să ia banii și...

S-a ridicat bariera. M-am strecurat pe lîngă niște camioane și avînd șoseaua liberă, i-am dat bătaie. Am dat bice cailor de la motor.

— Iliuță, am continuat eu privind atent în lungul șoselei. Marian, negăsindu-mă acasă, ar fi tentat să intre pe fereastră, să ia caseta cu bani și să-i trimită lui Zgîndărici...

— Asta n-o mai cred. Să intre pe fereastră și să fure banii?

— Cum să-i fure? Sînt banii lui.

— Să intre pe fereastră!...

— N-a mai fugit o dată pe fereastră? Ce te miri? E în desperare de cauză. Trebuie să ne grăbim, Iliuță dragă. altfel...

ROMAN FOILETON

66

Am ajuns în București înainte de a se aprinde luminile. Am tras mașina la un loc mai ferit de pe strada Aurel Vlaicu. I-am spus lui Iliuță să coboare, am încuiat portierele și am intrat în blocul nostru pe intrarea de serviciu.

— De ce n-ați băgat mașina în garaj?

— Poate o să ne mai trebuiască în noaptea asta.

— Atunci de ce n-ați tras-o în fața blocului unde o țineți de obicei. De cine ne-am ferit? De ce am intrat pe scara de serviciu?

— S-ar putea întîmpla că Marian să «patruleze» prin fața blocului.

N-am aprins lumina în apartamentul meu. L-am lăsat pe Iliuță la intrare și eu am dat fuga la locul unde lăsasem caseta sigilată în care erau banii lui Marian. Am răsuflat ușurat. Era la locul ei. I-am făcut semn lui Iliuță că e în regulă, am sunat la apartamentul lui și tatăl lui Iliuță m-a invitat și pe mine la o țuică. I-am mulțumit pentru invitație, dar n-am acceptat.

— De ce mă refuzi?

— S-ar putea întîmpla să mă mai urc la volan... Iliuță, mănîncă și vino la mine. Mai avem treabă.

— Numaidecît vin.

Tatăl lui Iliuță a căutat să mă tragă de limbă, a vrut să afle pe unde am umblat dar am scăpat repede, i-am spus că o să-i povestim cu altă ocazie. Am intrat la mine, fără să aprind lumina, am deschis fereastra dinspre stradă. M-am uitat în toate părțile și... am auzit soneria de la intrare. Am deschis. Iliuță era cu gura plină.

— Ce-i cu tine? N-ai poftă de mîncare?

— Ba da. Am o foame de lup.

— Atunci?

— Mi-a spus mămica...

— Ce ți-a spus?

— Că v-a căutat un băiat de vreo 6—7 ori. Zice că a sunat la apartamentul dumneavoastră de a ridicat tot palierul în picioare... Cred că Marian a fost.

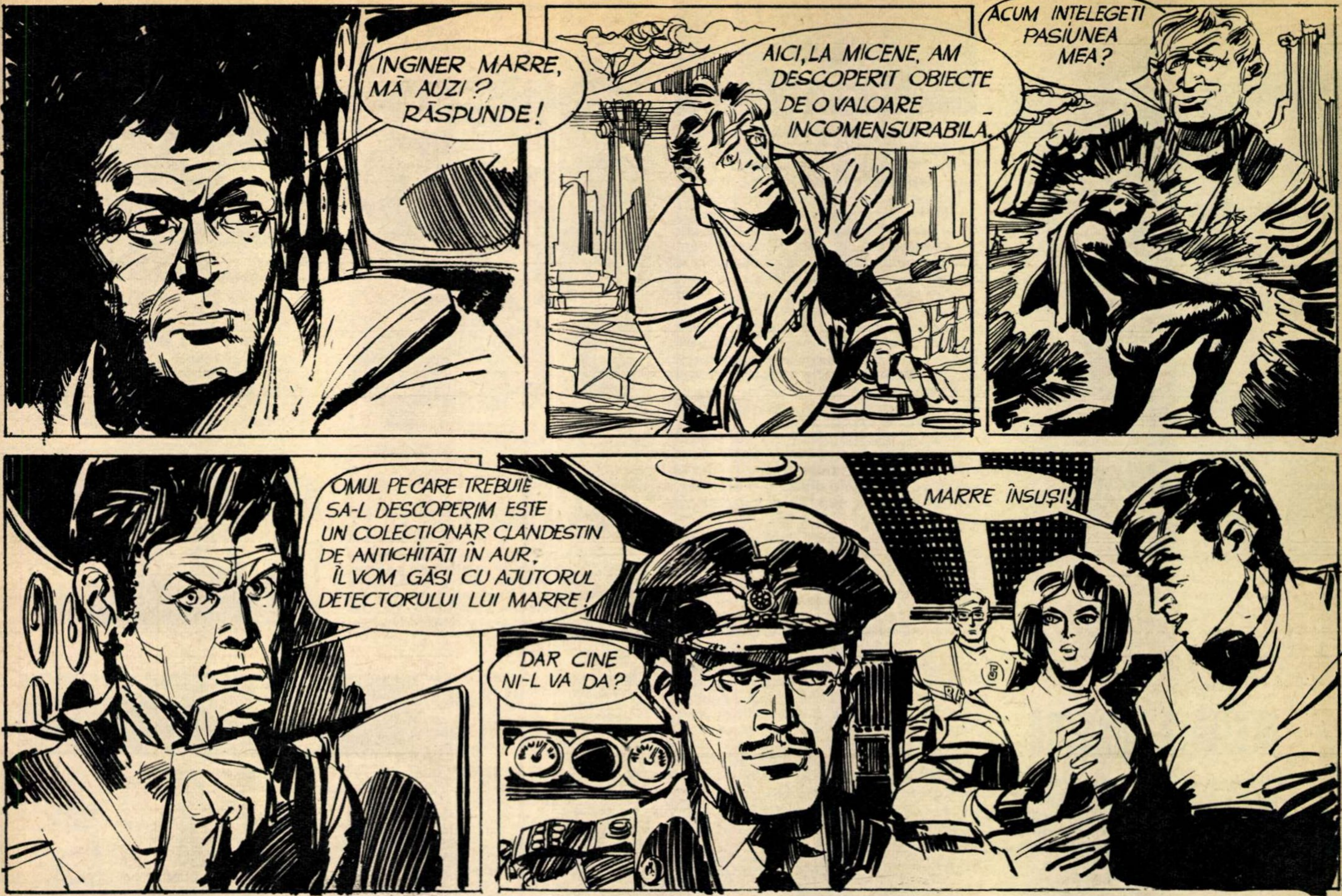
INGINER MARRE, MĂ AUZI? RĂSPUNDE!
AICI, LA MICENE, AM DESCOPERIT OBIECTE DE O VALOARE INCOMENSURABILĂ.
ACUM ÎNȚELEGEȚI PASIUNEA MEA?
OMUL PE CARE TREBUIE SĂ-L DESCOPERIM ESTE UN COLECȚIONAR CLANDESTIN DE ANTICHITĂȚI ÎN AUR, ÎL VOM GĂSI CU AJUTORUL DETECTORULUI LUI MARRE!
DAR CINE NI-L VA DA?
MARRE ÎNSUȘI!

(VA URMA)

ROMAN FOILETON 63

— Și eu cred la fel... Du-te și mănîncă. Stau eu la pîndă!

— Ce pîndă?

— Îl aștept pe Marian.

— Stau și eu cu dumneavoastră. Nu mai mi-e foame.

— Fugi și mănîncă...

— O să mai mergem undeva?

— Nu știu. Depinde de...

Iliuță n-a mai aflat de ce depinde pentru că a sunat din nou soneria. I-am spus lui Iliuță:

— Fugi și deschide-i lui Marian.

— Marian?! De unde știți că e Marian?

— Te rog, deschide-i!

Am aprins toate luminile, m-am așezat pe fotoliu și înainte de masă mi-am umplut o pipă. Mi-era dor să trag o pipă.

— O, ce plăcere, am zis eu cînd am dat cu ochii de Marian.

Nu-mi aduc aminte deloc dacă Marian a zis ori nu bună seara. A venit la mine și cu puțină obrăznicie în glas mi-a zis:

— Vă rog să-mi dați banii.

— Eu mă așteptam, dragă Mariane, să intri pe fereastră.

— Cum să intru pe fereastră? Ce credeți că eu sînt...

— Păi, rîndul trecut cînd ai plecat de la mine nu-ți mai amintești cum ai plecat?... Ia te rog loc. Avem foarte mult de discutat.

— Cu dumneavoastră nu vreau să mai discut nimic... Vă rog să-mi dați banii.

— Vrei să fii mai calm?... Ce atîta grabă? Zgîndărici poate să mai aștepte...

Cînd a auzit de Zgîndărici, mai să leșine musafirul meu, Marian.

— Ia loc te rog...

(VA URMA)

MUZICĂ UȘOARĂ, MUZICĂ GREA, MUZICĂ !

(URMARE DIN PAG. 9)

papură indispensabile îndeletnicirii lor. Iar nodurile acestea s-au ivit în muzică în clipa cînd au apărut, pe lîngă cei talentați și pregătiți, muzicieni fără pregătire îndestulătoare și fără steluța delicată a talentului, care să le învăluie compozițiile în vibrații fermecate. S-a spus despre acești cîrpaci ai sunetelor că scriu «ușor», adică superficial; și că piesele lor nu au destulă adîncime și «greutate», fiind, așadar, muzică... ușoară!

Aici s-a săvîrșit cea dintîi greșeală, perpetuată pînă în zilele noastre: criticii făceau mai bine, acum un veac și ceva, să le fi spus lucrurilor pe nume și să fi folosit termenul de muzică... proastă, nicidecum pe cel de **ușoară.** Fiindcă, dacă stăm să ne gîndim bine, e aproape cu neputință să împarți muzica în grea și ușoară, o dată ce nimeni nu știe precis unde se află hotarul ce desparte un lied de o canțonetă și un andante de-o bossa-nova. Muzica este **«aceea care gîdilă urechile într-un mod plăcut»**, spunea Caragiale în glumă: ea constă din sunete îmbinate după legi descoperite, de-a lungul mileniilor, de către omenirea civilizată, care a realizat un progres de-a dreptul uluitor în utilizarea combinațiilor de sunete cu scopul delectării și emoției estetice.

Spre a izbuti acest lucru a fost nevoie de intervenția continuă a rațiunii și a fanteziei: prima, ca să construiască forme adecvate, a doua, ca să umple formele construite cu conținuturi de viață. În acest fel s-a născut, cîndva, primul cîntecel. Amintirea lui mai stăruie, ca un fel de sîmbure fierbinte de lavă, pînă și în cea mai complicată simfonie. Să ne oprim o clipă la simfoniile lui Beethoven, bunăoară: fiecare începe cu cîteva tonuri, a căror succesiune se ține ușor în minte și care alcătuiește un astfel de cîntecel, o dată ce-l putem fredona și noi. Și, cînd te gîndești că, la vremea compunerii acestor simfonii, mulți critici și ascultători le-au socotit imposibil de reținut în memorie, așadar grele! George Enescu spunea că nu există muzică grea și muzică ușoară, ci doar **muzică bună** și **muzică rea**: se gîndea, firește, la acea muzică care presupune talent, pricepere, muncă și seriozitate, fie că este vorba de o simfonie, de-o operă, de un concert pentru pian și orchestră, de o compoziție corală sau un lied, fie că este vorba «doar» de un cîntecel sau de o melodie de dans.

Aș dori să cunoașteți și voi, dragi cititori, povestea lui Loewe, a acelui Loewe, care a compus muzicalul **My fair Lady.** Pe vremea cînd avea 14 ani și era elev al unui liceu berlinez, el a compus melodia devenită în scurt timp un succes mondial: **O, Katharina!** Să fii publicat de zeci de edituri în lumea întreagă și înregistrat în nenumărate studiouri de discuri, să te auzi cîntat de dimineața pînă seara la radio și pe stradă de către necunoscuți este o pricină, orice s-ar spune, de vîrtej și amețeală, de care nici Loewe, la vîrsta ce-o avea, n-a scăpat. S-a și crezut compozitor celebru și a socotit, după acel succes cu totul întîmplător, că ajunge să născocească mereu alte melodii... ușoare, pentru ca succesul să se repete aidoma. Numai că nu s-a întîmplat cum se aștepta: nimic, după acea primă reușită, nu i-a mai izbutit lui Loewe. Ceea ce l-a îndîrjit apoi în așa măsură, încît a urmat studii muzicale superioare, grele și complicate, deoarece voia să afle cu totdinadinsul cărui capriciu își datorase primul succes, după cum voia să afle și în temeiul căror legi succesul se poate reedita, continua, spori chiar. Rezultatul n-a întîrziat: melodiile muzicalului **My fair Lady** circulă azi pe tot globul, iar autorul lor a dobîndit o faimă meritată pe deplin. Muzica «ușoară» pe care a scris-o el este unul dintre cele mai grele și mai complicate lucruri pentru oricare compozitor. Ea izvorăște dintr-o îndelungată pregătire, dintr-un talent bogat și divers, dintr-o vastă știință a muzicii, cel puțin la fel de dificilă ca ingineria.

Oricît ar fi de «ușoară» muzica... ușoară, e nevoie de un strop de geniu și de-un car de carte ca s-o poți face cu adevărat bine!

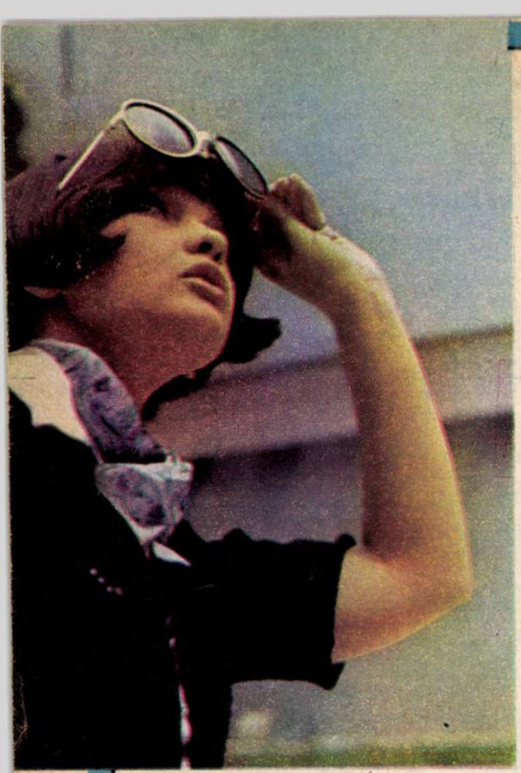

Margareta

INVITATA NOASTRĂ

— Cum e și firesc, despre concursul de creație de la Tokyo, la care ați participat, s-a mai vorbit în presă. Și totuși, în numele miilor de prieteni pe care-i aveți in rîndul cutezătorilor, vă rugăm să ne împărtășiți acele cîteva amănunte și impresii pe care le-ați păstrat... special pentru noi.

— Încercînd să cred că nu-mi veți reproșa o anumită lipsă de modestie, am să vă mărturisesc că turneul de care vorbiți mi-a permis cîteva performanțe dintre cele mai plăcute: prima interpretă de muzică ușoară românească care apare pe o scenă japoneză; participarea ca invitată (singura dintre concurente) a unei emisiuni T.V., unde am interpretat o altă bucată de Radu Șerban; imprimarea unui disc, în limba niponă, cu melodia cu care am intrat în concurs; zborul, pentru a doua oară, peste Polul Nord — o adevărată «aventură».

— Tot mai des, atît pe scenele noastre cît și in străinătate, ati apărut în dubla ipostază: de interpret de muzică ușoară și de muzică populară. Să facem o distincție...?

— Mi-ar plăcea să fiu considerată cîndva **artistă.** Asta ar elimina orice «categorisire» într-o activitate pe care o doresc, și o înțeleg, a fi cît mai complexă.

Drumul spre folclor mi l-a deschis Maria Tănase. A avut multă încredere în mine, a intuit poate posibilitățile pe care eu nu mi le cunoșteam: ea mi-a ales primele rochii, tot ea mi-a recomandat repertoriul, ținînd chiar să-i preiau bucățile pe care ea le-a interpretat. N-am acceptat și n-o voi face niciodată: i-am purtat, și-i port prea mult respect.

Reporter

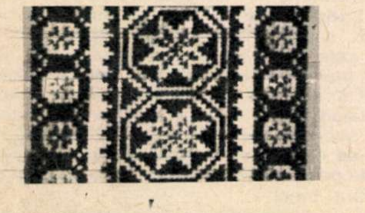

Jurnalul Olguței

În zilele care au trecut de la ultima noastră întîlnire, m-am documentat cu tot ce-mi trebuie pentru a putea răspunde unor pasionate cititoare. Dar să încep.

Iuliana — Constanța, Daniela Dumitrescu — București, Antonia Gabriela Dobrescu — Pitești *și multe altele vor* «... să citim cărți cu eroi de vîrsta noastră. Ne recomanzi cîteva?» *Desigur, și mă grăbesc să vă propun cîteva cărți semnate de scriitori pe care îi cunoașteți, fiind prezenți cu reportaje și povestiri din viața noastră, a școlarilor, în paginile revistei voastre. Astfel, vă propun următoarele volume:* «Seri albastre» *și* «Despărțirea de jocuri» *de* Costache Anton, «Nu fugi ziua mea frumoasă» *de* Octav Pancu-Iași, «Toți băieții sînt răi, toți băieții sînt buni» *de* Ovidiu Zotta.

Și acum, mai am cîteva cuvinte pentru Antonia Gabriela. *Să știi, Gabi, că la celelalte întrebări ți-am răspuns într-o scrisoare pe care nu pot să ți-o expediez, pentru simplul motiv că ai uitat să-mi scrii adresa.*

Acum, scriu în exclusivitate pentru cîteva dintre prietenele mele care poartă ochelari. Ele, ca și Mirela din Nicorești-Galați, *îmi scriu:* «...port ochelari, și aș vrea să știu ce formă ar trebui să aibă ochelarii mei pentru că, gîndesc eu, trebuie să existe o legătură între forma feței și a ochelarilor». *Ai dreptate, Mirela, chiar trebuie să existe o armonie între forma feței și a ochelarilor. Și iată cum: la o față prelungă, ovală, se potrivesc lentile alungite și ușor ridicate spre tîmple; pentru fața rotundă — rame și lentile pătrate; pentru fața pătrată — rame drepte, cu partea de jos rotunjită. Acum, cu astfel de ochelari cred că veți fi și mai frumoase. În ce mă privește mă și duc să-mi comand alte rame pentru că nu vreau să rămîn cu nimic mai prejos decît voi.*

Olguța

CUM SĂ NE ÎMBRĂCĂM

Straiele pe care de veacuri le poartă cu grație și mîndrie femeile noastre de la țară servesc astăzi drept inspirație marilor case de mode din țară și de peste hotare. Iile românești, bundițele, sumanele sînt purtate în multe țări. Croiala, motivele, culorile luate din arta vestimentației populare sînt foarte potrivite și pentru voi. De aceea, vă oferim cîteva modele, ușor realizabile și ieftine, dar care vă pun în joc îndemînarea și fantezia. Puteți căuta voi singure modele de cusături frumoase cu care să vă împodobiți hainele. Și neapărat, pentru pardesiul sau jacheta de primăvară, să folosiți modelul nostru.

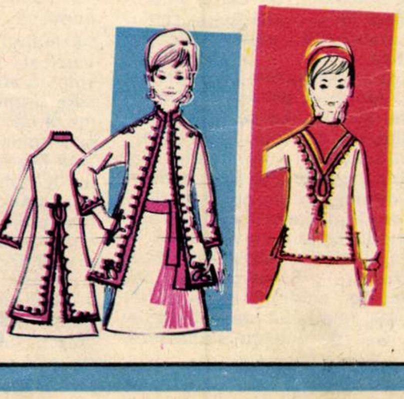

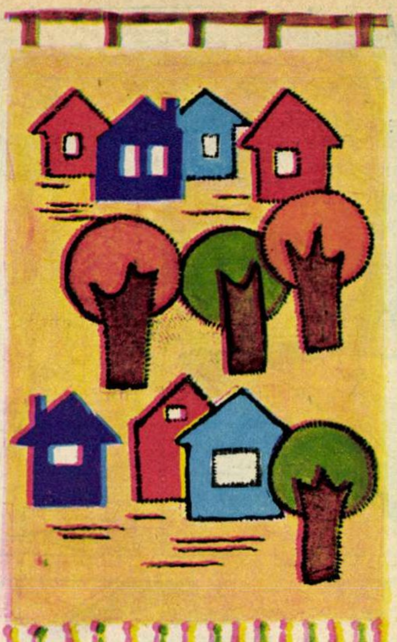

PENTRU PERETE

Deasupra patului sau a divanului, sau la țară, lîngă o laviță prindeți un covoraș lucrat după modelul din pagină. Pe o țesătură oarecare, aplicați motivele din desen, decupate din bucăți colorate. Observați cît de frumos este finisat covorașul la amîndouă capetele.

ALBUMUL NOSTRU

«Gențienele», o formație de muzică ușoară cu nume delicat de floare. Opt fete, opt purtătoare ale cravatei roșii, cu cîteva instrumente muzicale (două chitare, o orgă electronică, o baterie și o tamburină) poartă bucuria și farmecul cîntecului în școala în care învață (Liceul din Fieni). Repertoriul lor cuprinde și compoziții ale căror autori sînt pionierii ca, de pildă, melodiile «Glasul clopoțeilor» și «Cînt acum», care se bucură de o caldă primire în rîndul colegilor.

Tinerelor «gențiene», profesorului lor de muzică Mircea Polesciuc, le dorim succese!

P.S. Ultimele noutăți din repertoriul formației: «Cîntecul revistei «Cutezătorii» și «Cîntecul clubului Minitehnicus», publicate în nr. 52–53 al revistei noastre!

O MASĂ-ETAJERĂ ȘI O LAMPĂ

Într-o cameră, oricît de modestă, vă puteți amenaja un colț al vostru, unde să vă faceți lecțiile, să citiți sau să stați de vorbă cu prietenii. Pentru un astfel de colț vă recomandăm să lucrați după schița noastră.

O MASĂ — ETAJERĂ ȘI O LAMPĂ

Începeți cu confecționarea suporturilor laterale și a picioarelor din lemn masiv (brad, fag). Tăblia mesei cît și celelalte două tăblii, le confecționați din PFL (plăci fibrolemnoase) cu grosimea de 14—16 mm sau din scînduri de aceeași grosime. Toate dimensiunile, date în milimetri, le puteți urmări în schița alăturată.

Pentru iluminare puteți folosi o lampă rabatabilă, ușor de lucrat. Suportul ei va fi realizat din tub PVC de 14—16 mm îndoit la cald, cu lungimea la alegere. Prin acest tub se introduce cordonul de care este legată dulia becului. Cordonul va fi fixat în tub, cu ajutorul unui dop de plută. Tot pe suport se va prinde și abajurul. La capătul celălalt al suportului vom găuri tubul pentru a-l prinde de suportul mesei cu un cui îndoit la 90°, cu floarea tăiată. Pentru ca tubul să-și păstreze forma, va fi ancorat un șnur de mătase sau nailon, așa cum se vede din desen. La înălțime convenabilă, deasupra mesei va fi montat întrerupătorul (de tipul celor ce se fixează direct pe cordon), iar la celălalt capăt al cordonului se va monta un stecher.

Toată construcția se poate acoperi cu baiț și apoi lăcui cu șerlac.

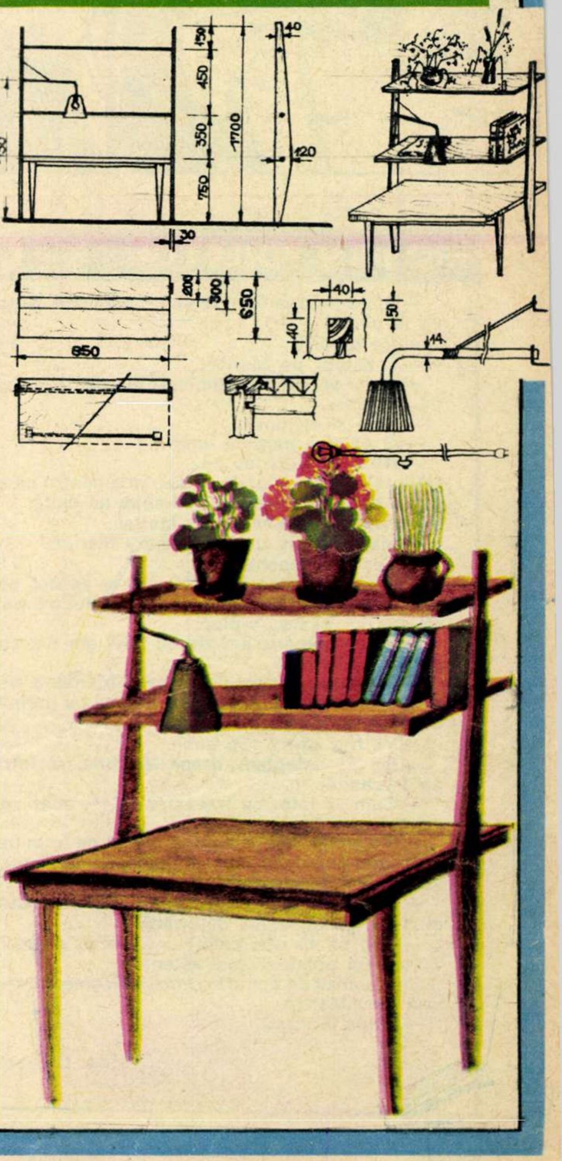

UN TORT DE BISCUIȚI ...

Cantități necesare: 200 g. unt, 200 g zahăr, o lingură de cacao, 500 g biscuiți și nuci măcinate.

Se freacă untul cu zahărul și cacao apoi se toarnă cîteva picături de esență de rom. Se așază pe farfurie un rînd de biscuiți muiați în lapte îndulcit, apoi se întinde un strat de cremă peste care se presară nuci măcinate. Pe deasupra se așază iar biscuiți, apoi cremă, nuci și biscuiți... Cînd am terminat de așezat toți biscuiții acoperim tortul cu cremă, iar pe deasupra ornăm cu bucățele de nucă și boabe de dulceață.

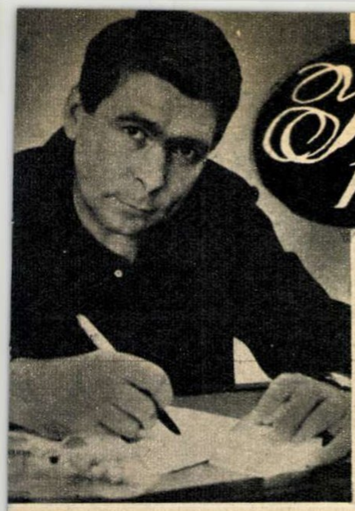

Interviul nostru

CU

NICUȚĂ TĂNASE

AUTORUL
ROMANULUI FOILETON:
„CASATA
DE LA MIEZUL NOPȚII"

Intrebare: Copiii-eroi din acest roman au un corespondent real în viață?

Răspuns: Oarecum. M-am gîndit la prietenii băiatului meu Dan, care acum e... student! Deci, o «retrospectivă».

Întrebare: Dv. știți ce se va întîmpla de la un episod la altul?

Răspuns: Mărturisesc că nu prea. Mă «consult», la figurat vorbind, de fiecare dată, cu eroii mei și le stabilesc conduita în capitolul următor.

Întrebare: Povestirea se sfîrșește «bine» sau «rău»? Asta ne puteți spune?

Răspuns: Foarte bine... Pe un stadion unde va juca... Rapidul! Dar nu pot să vă destăinuiesc totul, mă înțelegeți.

Întrebare: Vă gîndiți să publicați «Casata» în volum?

Răspuns: M-am și gîndit. Romanul va apărea chiar în acest an.

DRAGI COPII. SCRIEȚI-NE CE DORIȚI SĂ ȘTIȚI DESPRE AUTORII-COLABORATORI AI REVISTEI: SCRIITORI, OAMENI DE STIINȚĂ. GRAFICIENI ETC.

NOI VĂ VOM PREZENTA MICROINTERVIURI CU AUTORII PREFERAȚI.

CONCURSURILE NOASTRE

Minitehnicus'71

- Îi rugăm pe concurenți să nu mai trimită brevetele de participare la redacție, ci la Consiliul județean al Organizației pionierilor pe teritoriul căruia se află.
- Întreprinderea «Arădeanca», cere concursul minitehnicienilor la crearea unor prototipuri de păpuși și jucării mecanizate, electrice sau electronice ingenioase și cu preț de cost redus pentru a fi produse în serie. Doritorii vor trimite schemele și prototipul realizat în stare de funcționare, însoțite, de un deviz, pe adresa revistei «Racheta cutezătorilor», pînă la data de 15 martie 1971. Reamintim că autorii vor beneficia, în caz de achiziție, de drepturile legale, iar dacă lucrarea se dovedeste a fi originală ea va fi înregistrată la Oficiul de brevete si invenții cu toate drepturile ce decurg din aceasta. Premii importante din partea redacției!

În atenția corespondenților speciali „CUTEZĂTORII"

In numărul 6 al revistei vor fi publicate rezultatele concursului «Rozetele cutezătorii» pe anul 1970.

„Expedițiile cutezătorii"

La sfîrșitul lunii ianuarie au început în întreaga țară, festivitățile de înmînare a trofeelor și premiilor concursului.

Alte premii și diplome vor fi trimise prin poștă.

„Săgeata albastră"

Anunțăm pe această cale că premiul cel mare, cartul, de un tip special, se află în construcție. El va fi curînd înmînat. Celelalte premii și mențiuni vor fi trimise prin poștă.

Cîștigătorii din București se pot adresa direct redacției la numărul de telefon. 17 60 10. interior 1687.

„R.R."

Motoreta «Mobra», premiul cel mare al concursului «R.R.» a fost înmînată în cadrul unor mari festivități la Ploiești. Citiți amănunte în numărul 3 (martie) al revistei «Racheta cutezătorilor».

● ●

ULUITOR! ACEST COMPUTER ESTE PERFECT INFORMAT ÎN TOATE DOMENIILE!

De ce? Pentru că în programarea lui este folosită revista CUTEZĂTORII!

Ți-ai reînnoit abonamentul la revista CUTEZĂTORII?

CE VOM CITI IN NUMĂRUL 6

- **O povestire de Tudor Boian, intitulată «Praștia», vă va transporta într-o perioadă plină de dramatism a istoriei țării.**
- «Reporter club» lansează un nou concurs excepțional!
- **Pagina «Recreația mare» vă pregătește o surpriză!**
- «Prin Țara Moților». Veți însoți echipajele «Paralela 45» și «Paltin 2» în minunata expediție realizată în cadrul concursului republican «Expedițiile Cutezătorii».

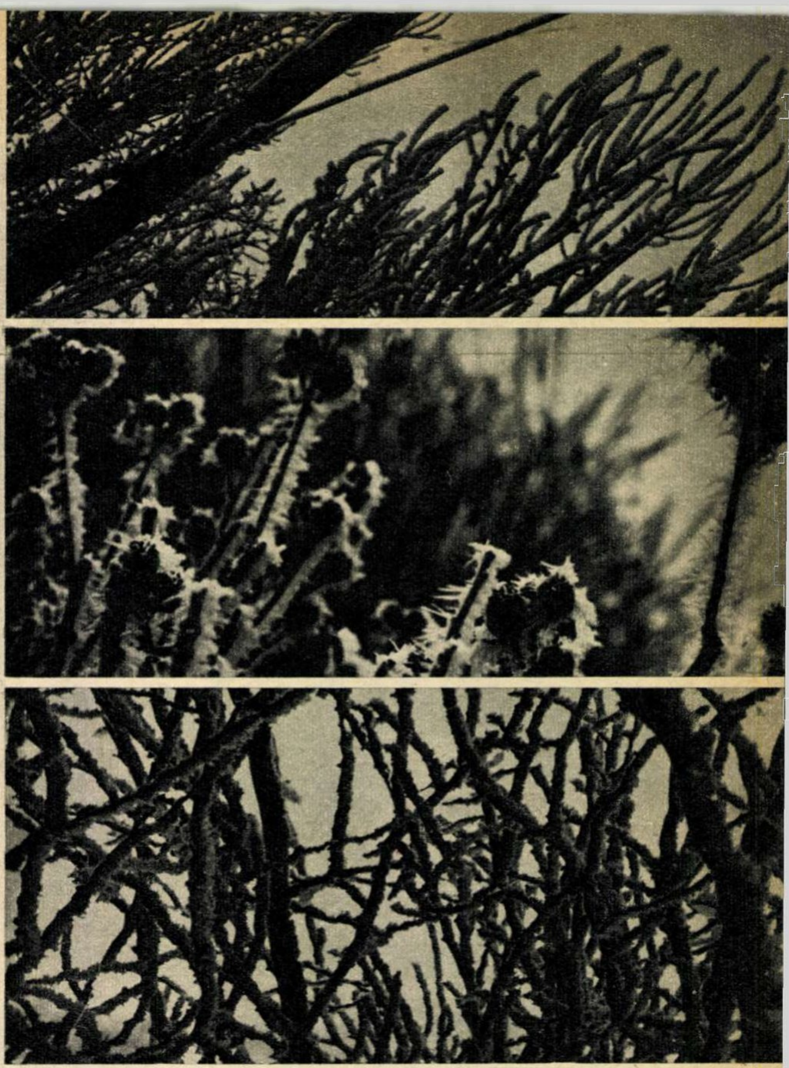

BRODERII DE IARNĂ Foto: **GR. PREPELIȚĂ**

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

O comunicare-fulger din partea Profesorului Parbriz:

«Fiecare dintre voi poate deveni posesorul Brevetului de conducere auto «Cutezătorii» participînd la concursul de probleme de circulație pe care îl voi inaugura în **«Racheta cutezătorilor nr. 2.»**

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Fără cuvinte

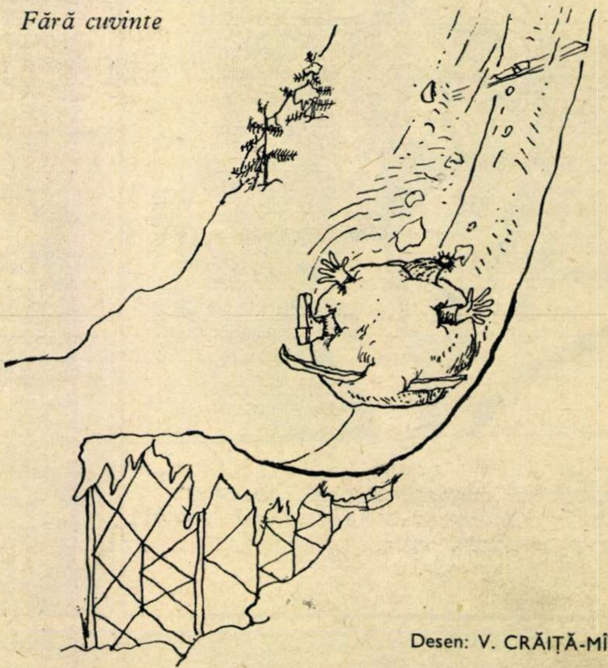

Desen: V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

CHEMAREA LUI HOREA

9

Scenariu: VLAICU BÂRNA
Desene: TEODOR BOGOI

REZUMAT: ÎN VREME CE CĂPETENIILE RĂSCOALEI SE AFLAU ÎN PĂRȚILE ARIEȘULUI, O MULȚIME DE IOBAGI, FĂRĂ UN PLAN DE LUPTĂ, DĂ NĂVALĂ ASUPRA DEVEI. ARMATA IMPERIALĂ IA APĂRAREA NOBILILOR ȘI RESPINGE ATACUL CARE SE SOLDEAZĂ CU ÎNFRÎNGEREA RĂSCULAȚILOR ȘI RISIPIREA LOR. UN MARE NUMĂR DE ȚĂRANI ÎȘI PIERD VIAȚA ÎN LUPTĂ ORI SÎNT OSÎNDIȚI LA TĂIEREA CAPULUI. AFLÎND DESPRE ÎNFRÎNGEREA DE LA DEVA, HOREA ÎL CHEMĂ LA EL PE NOTARUL CHENDI.

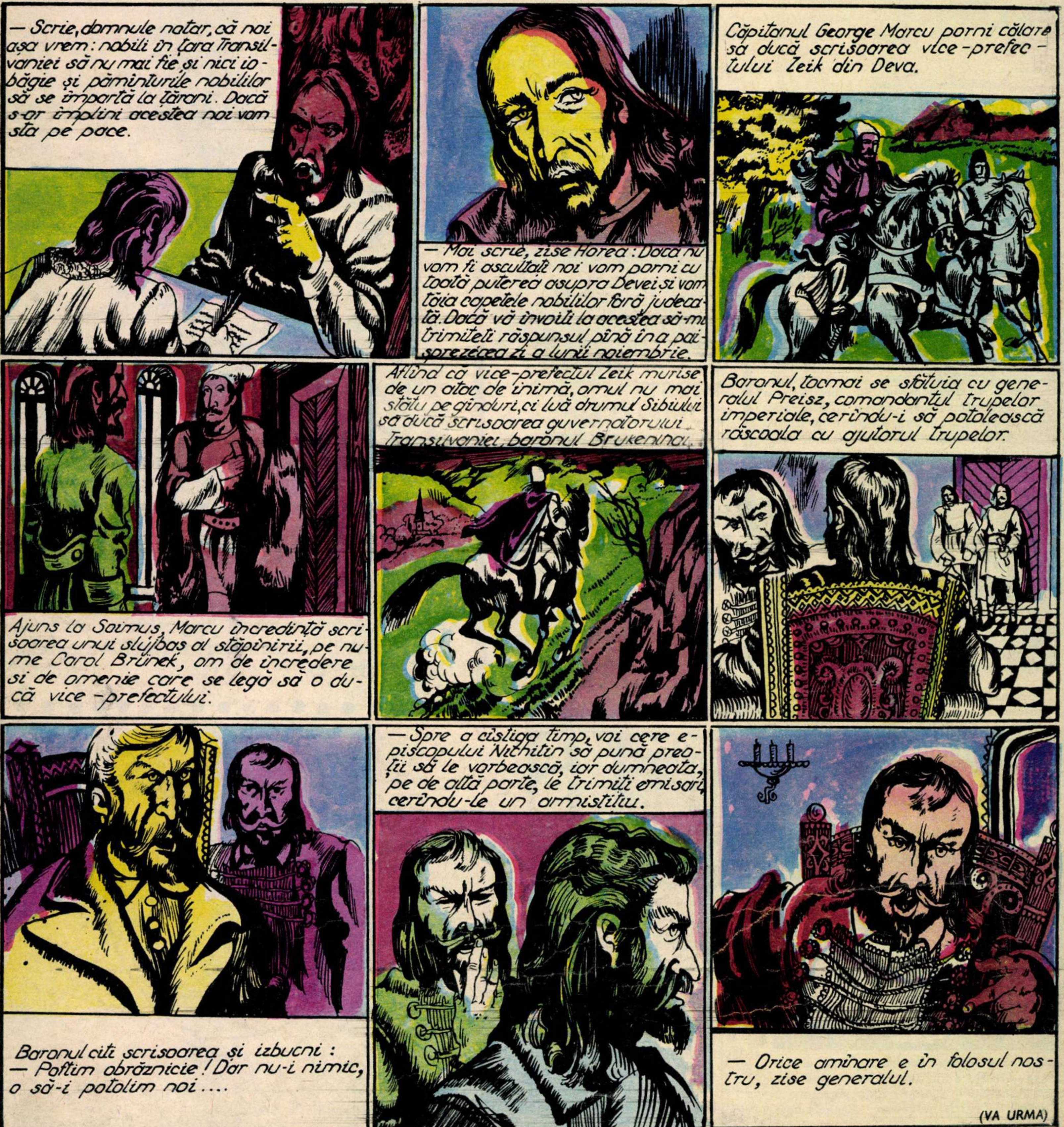
— Scrie, domnule notar, că noi așa vrem: nobili în țara Transilvaniei să nu mai fie și nici iobăgie și pămînturile nobililor să se împartă la țărani. Dacă s-ar împlini acestea noi vom sta pe pace.
— Mai scrie, zise Horea: Dacă nu vom fi ascultați noi vom porni cu toată puterea asupra Devei și vom tăia capetele nobililor fără judecată. Dacă vă învoiți la acestea să-mi trimiteți răspunsul pînă în a paisprezecea zi a lunii noiembrie.
Căpitanul George Marcu porni călare să ducă scrisoarea vice-prefectului Zeik din Deva.
Ajuns la Saimus, Marcu încredință scrisoarea unui slujbaș al stăpînirii, pe nume Carol Brünek, om de încredere și de omenie care se legă să o ducă vice-prefectului.
Aflînd că vice-prefectul Zeik murise de un atac de inimă, omul nu mai stătu pe gînduri, ci luă drumul Sibiului să ducă scrisoarea guvernatorului Transilvaniei, baronul Brukenthal.
Baronul, tocmai se sfătuia cu generalul Preisz, comandantul trupelor imperiale, cerîndu-i să potolească răscoala cu ajutorul trupelor.
Baronul citi scrisoarea și izbucni:
— Poftim obrăznicie! Dar nu-i nimic, o să-i potolim noi....
— Spre a cîștiga timp, voi cere episcopului Nichitin să pună preoții să le vorbească, iar dumneata, pe de altă parte, le trimiți emisari, cerîndu-le un armistițiu.
— Orice amînare e în folosul nostru, zise generalul.
(VA URMA)

Cutezătorii 5

Redactor șef: Mihai Negulescu. Secretar general de redacție: Ovidiu Zotta. Redacția București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon: 17.60.10. Administrația Editura Scînteia. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.
Redactor artistic: Pompiliu Dumitrescu; Tehnoredactor: Lucia Sicomaș

ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ.

1 LEU

Biblioteca mun…
Tîrgu-Mureș

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Cutezătorii

6

JOI, 11 FEBRUARIE
1971, ANUL V

177

ÎN ACEST NUMĂR:

FEBRUARIE - 1933
(pag. 7)

UN NOU CONCURS DE CORESPONDENȚĂ
(pag. 3)

ANCHETA NOASTRĂ: CLASIFICAT AL 18-LEA
(pag. 4-5)

CLUB 2000
(pag. 10—11)

Foto: GH. CUCU

În 1970, nomenclatorul de produse electronice și de automatizare românești a cuprins peste **8 000** de sortimente și produse finite.

Printre produsele românești a căror fabricație a început în cincinalul **1966-1970**, se numără și calculatorul «**Felix 265**» (cu o capacitate de **200 000** operații matematice pe secundă), o gamă largă de mașini de calcul «de birou», aparate electronice de măsură pentru mărimi electrice și neelectrice, radiotelefonul cu modulație de frecvență etc.

În fotografii: Un aspect din sala calculatorului electronic de la centrul de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi și altul de la cunoscuta uzină «**Electronica**» din Capitală care produce zilnic **2 100** de aparate radio și **1 200** de televizoare.

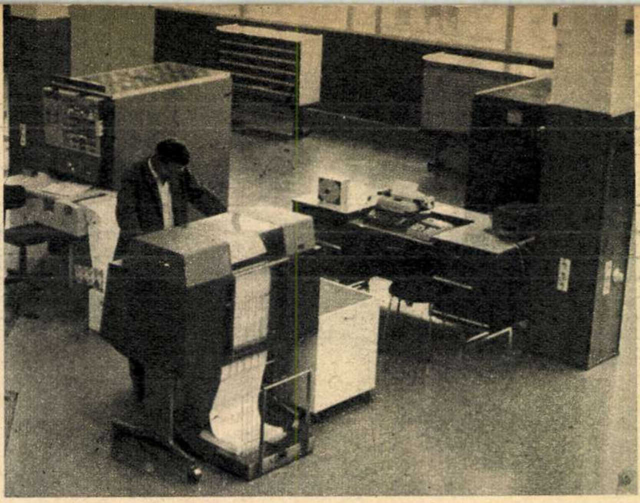

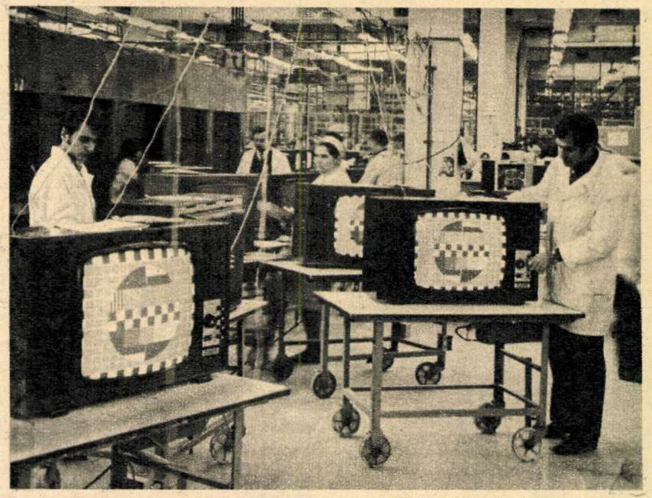

ONOARE MUNCII TINEREȘTI

Un comentariu al imaginii acesteia, reprezentînd momentul înmînării drapelului de fruntaș pe țară organizației județene Prahova a U.T.C. pentru rezultatele deosebite obținute în domeniul muncii voluntar-patriotice, ar trebui poate să facă apel la un șir întreg de date exacte, de cifre sugestive. Amănuntul cel mai sugestiv al împrejurării fixată pe peliculă este însă acela al constanței succeselor în muncă ale zecilor de mii de uteciști prahoveni, aflați la cea de a 5-a victorie consecutivă.

Ei au dobîndit în fiecare an al cincinalului trecut titlul de cei mai buni, cei mai harnici. Cea de a 5-a performanță a lor, adăugată firesc celorlalte patru din anii trecuți, înmînează acum, în preajma viitorului Congres al IX-lea al U.T.C., efortul tinerilor prahoveni, al tinerilor din toate județele patriei, de a cinsti prin muncă evenimentul atît de important al organizației revoluționare de tineret din țara noastră.

M.T.

●●●●●●●●●●●

50 PCR Omagiul cravatelor roșii

- În orașul **Mizil,** la casa pionierilor, școlarii au deschis o expoziție de desene care oglindesc realizări obținute de poporul nostru în anii socialismului.

Tot aici, pionierii de la cercul de pictură pregătesc noi lucrări, pentru expoziția pe care o vor deschide în luna aprilie, la Casa de cultură din oraș.

- «**Sîntem fii credincioși ai partidului**» și «**Partid-părinte, noi îți mulțumim**» și-au intitulat pionierii unității de la **Școala generală nr. 3 din Focșani** montajele literare-muzicale susținute în sala Ateneului din localitate.

- **Mirela Barna,** corespondenta noastră, de la **Școala generală nr. 8, din Turda,** ne transmite: «Recent, pionierii detașamentelor claselor a VI-a l-au avut în mijlocul lor pe tovarășul Ioan Dragoste, secretar al Comitetului municipal de partid. Cu prilejul acestei întîlniri ne-au fost înfățișate multe aspecte ale luptei comuniștilor din orașul nostru, momente însemnate ale activității partidului pentru înflorirea României socialiste.

- De la Școala generală din **Liliecii de Jos — Hemeiuși, județul Bacău,** pionierii detașamentului clasei a VII-a ne anunță că au făcut o excursie pe... hartă, poposind în cîteva din noile centre industriale: orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Termocentrala Borzești, marile Uzine Chimice de pe Valea Trotușului și în alte centre industriale care s-au înălțat în județul lor.

- Transmite **Adrian Pințea,** președintele de unitate în Școala **generală nr. 6 Brașov:** În cinstea semicentenarului P.C.R., membrii cercului de artizanat din școala noastră au amenajat o expoziție cu cele mai frumoase obiecte confecționate în cerc. Expoziția ne-a îmbiat s-o vizităm chemîndu-ne prin inscripția de la intrare: «**Închinăm partidului florile vredniciei noastre**».

▼

▲

- **Membrii cercului foto** de la Școala generală nr. 10 din Galați ne trimit fotografia colegei lor Rita Pîrlog, care alături de alți pionieri din oraș a contribuit la reușita spectacolului pionieresc închinat patriei — România socialistă.

TÎNĂRUL Leninist 1

DE LA CONFERINȚE LA CONGRES

SEMICENTENARUL PARTIDULUI

DIN EXPERIENȚA ACTIVULUI U.T.C.

ȘTIINȚELE SOCIALE AZI

Ștafeta cincinalelor

Prospectiva

De curînd, a apărut primul număr din noua serie a revistei «TÎNĂRUL LENINIST», cu un profil tematic îmbogățit și în condiții grafice îmbunătățite.

REPORTER CLUB CUTEZĂTORII
LANSEAZĂ
UN NOU
CONCURS
de corespondență

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

● La concurs pot participa copii de toate vîrstele ● Pentru lucrările voastre vă puteți inspira din viața și activitatea cotidiană a comuniștilor pe care îi cunoașteți ● Un fapt semnificativ, o întîmplare deosebită, portrete ale oamenilor care v-au impresionat prin hărnicie, curaj, dăruire în profesiunea lor, prin exemplu de corectitudine și cinste, iată numai cîteva sugestii pe care vi le dăm ● Cei care aveți posibilitatea, însoțiți reportajele voastre cu fotografii ● Cele mai bune corespondențe vor fi publicate săptămînal în paginile revistei noastre ● Concursul începe azi și se va încheia la sfîrșitul lunii mai 1971 ● Deci, puteți să începeți IMEDIAT să trimiteți lucrările ● Punctajul va fi acordat în funcție de calitatea corespondențelor și de numărul lor ● Adresa la care așteptăm, începînd de azi, lucrările voastre este: REVISTA «CUTEZĂTORII», BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII NR. 1 — PENTRU CONCURSUL «DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA».

Iată și PREMIILE pe care vi le pregătim:

Premiul I — un magnetofon sau o mașină de scris (la alegerea concurentului cîștigător).

Premiul II — o bicicletă de curse sau un aparat de filmat (la alegerea concurentului cîștigător)

Premiul III — o bicicletă semicurse sau un radio receptor «Mamaia» (la alegerea concurentului cîștigător).

Șase mențiuni constînd în aparate de fotografiat.

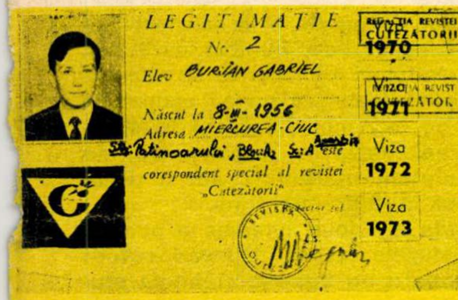
LEGITIMAȚIE
Nr. 2
Elev BURIAN GABRIEL
Născut la 8-III-1956
Adresa MIERCUREA-CIUC
Str. Patinoarului, Bloc A Sc. A
este corespondent special al revistei „Cutezătorii"
Redactor șef

REDACȚIA REVISTEI CUTEZĂTORII
1970
Viza
1971
Viza
1972
Viza
1973

REZULTATELE CONCURSULUI „ROZETELE CUTEZĂTORII"

Avînd în vedere punctajul obținut de participanții la concursul de corespondențe «ROZETELE CUTEZĂTORII» pe anul 1970, juriul a stabilit următoarele:

Trofeul **«PANA DE AUR»** și **MARELE PREMIU** constînd într-o **mașină de scris** au fost obținute de **GABRIEL BURJAN,** Liceul nr. 1 Miercurea Ciuc

PREMIUL I — un aparat de radio cu tranzistori «Electronica» **MITICĂ VIȘINIEC,** Școala generală nr. 4, Rădăuți.

PREMIUL II — o bicicletă «Tohani» **MIRCEA PLÎNGĂU,** Școala generală nr. 4.

PREMIUL III — un ceas de mînă «Pobeda» **VASILE CABURGAN,** Școala generală nr. 11, Galați.

Au mai fost acordate:

ȘASE MENȚIUNI — constînd în serviete «Diplomat»: **ȘTEFAN TIȚĂ,** Școala generală nr. 4, Cîmpulung Moldovenesc; **AUREL NEGOIȚĂ,** Școala generală Ciușlea, jud. Vrancea; **ION PETRESCU,** Liceul nr. 1, Timișoara; **ARA ȘLUGHIAN,** Școala generală nr. 195, București; **FLORICICA DOBRE,** Școala generală Mihăilești-Olt; **VIOREL LUDUȘAN,** Școala generală nr. 1, Blaj.

„STUDIO 50"

VASILE ZOICAȘ — Mireșul Mare, jud. Maramureș. Ai doisprezece ani, «o vîrstă fragedă», după cum spui, și dorești să participi la concurs. Nu ai însă nici aparat, nici film. De aceea, m-am hotărît să-ți fac o surpriză. Din economiile mele, îți trimit prin poștă un aparat fotografic «Certina» în care am introdus și un film. Fii atent, doresc ca fotografiile pe care mi le vei trimite să fie interesante și bine executate!

(Continuare în pag. 13)

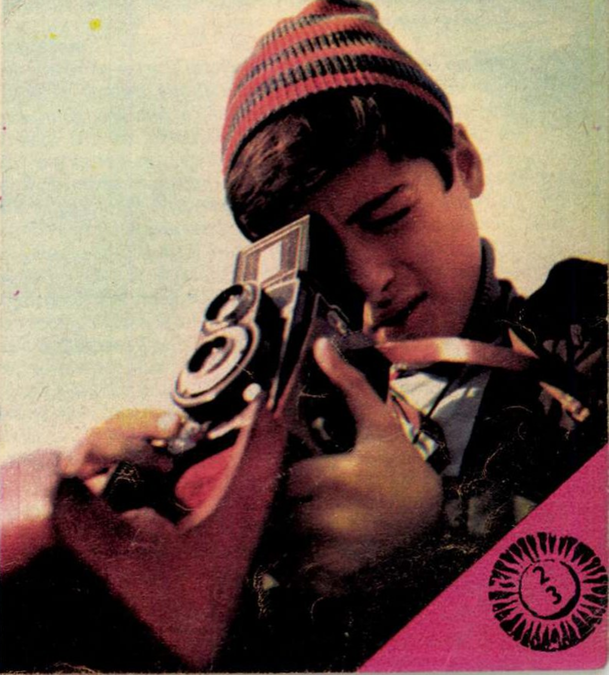

UTECIȘTII

de A.I. ZĂINESCU

Îmi amintesc că, pe vremea cînd îmi flutura și mie cravata roșie la gît, și cînd recitam cu patos versuri închinate cutezanței pionierești, ni se propunea adeseori să discutăm despre ceea ce vom fi. Se evoca exemplul înaintașilor și invocam propriul nostru destin. Fiindcă se visa, era vîrsta romantică a celor dintîi drepturi și datorii de a visa. Și noi visam să aprindem lumini peste orașe și sate și, iată, luminile acelea de-atunci ca o cunună sînt azi, împodobindu-ne liber văzduhul.

Visam să conducem mașini și agregate moderne și iată-le, acestea ne populează acum preocupările, uriașele platforme ale industriei, uzinele și fabricile țării, ca într-un uriaș concert tehnic cu pupitre de rezonanță active și diapazonul înalt al celor mai noi cuceriri științifice.

Visam ape de argint pe canale și, iată-le, acestea ne însoțesc acum pașii pe nesfîrșite, legănătoare cîmpii.

Visam o mulțime de profesii, așadar, și eram, incontestabil, oglinzile propriei noastre deveniri. Intre acestea, una — cea mai apropiată vîrstei și însemnelor de cutezător, ca un jurămînt pe care aveam să-l spunem cu inima și căruia aveam să-i aducem și dovada propriei noastre vocații apoi — își profila nemărginit orizontul, liniile de boltă ale unei temerare biografii: aceea de tînăr. Profesia de a fi tînăr, deci, condiția de a fi utecist.

Cum, tinerețea este o profesie, veți întreba? În general, nu. Dar cînd aceasta coincide cu însăși construcția noii noastre societăți, cînd în chip sensibil ea se vădește a fi o construcție morală, solidară cu tot ceea ce se năzuie mai frumos și mai temeinic aici, în planul edificării pe noi trepte a României socialiste, cînd ea însăși devine un rezonator public de largă sensibilitate pentru afirmarea deschisă, profundă a celor mai înaintate idealuri de progres și civilizație, atunci ea, tinerețea, este și o profesie, o profesie a luminii dacă vreți, și încă una în întregime socială. Ceea ce reprezintă de fapt și condiția tînărului revoluționar, condiția de a fi utecist. Romantic, dar și matur în același timp, visător, dar cu un acut simț al prezentului, al viitorului căruia să i te dedici cu pasiune, entuziast dar și sobru totodată, cumpănindu-ți în profunzime atitudinile, comportarea, actele gîndirii și ale creației, dar mai ales finalitatea acestora, sensul lor major; vizionar, dar în același timp realist, plin de o energie pe care ți-o conferă satisfacția eforturilor și răspunderilor proprii în muncă, rezultatele propriilor tale strădanii.

Portretul moral al oricărei generații rezidă în fond în adevărul faptelor ei fundamentale, iar cei care vin, cei care urmează îi reconstituie chipul din liniile de ansamblu a ceea ce ea însăși a durat. Portretul tinerei generații de azi este indisolubil legat și în nesfîrșite nuanțe și linii, de arhitectura pasionantă, durabilă, a noii Românii. Acolo, la Dunăre, la Porțile de Fier, la Lotru, ca mai înainte la Argeș, sau, și mai înainte, la Bicaz, în coroanele hidrocentralelor puse pe creștetul munților, acolo la Reșița, la Hunedoara, sau la Galați unde arde focul veșnic viu al furnalelor și se decantează oțelul pur al voinței de a construi, sau acolo, unde se taie drumuri în munți și se pregătesc viitoarele magistrale ale țării, în orașe și sate, pe ogoare, în școli și facultăți, în institute de cercetări, pretutindeni unde se respiră aerul tare al muncii și creației, acolo sînt, fără îndoială, și utecistii. I-ați văzut, îi vedeți, îi auziți: sînt două milioane și aproape patru sute de mii de inimi care bat în ritmul alert, neobosit al tuturor celorlalți făuritori de avuție și bunăstare a țării. În apropiatul lor forum suprem, Congresul al IX-lea al Uniunii Tineretului Comunist, ei vor face bilanțul a tot ceea ce au înfăptuit pînă acum, își vor hotărî pe mai departe eforturile perfecționîndu-și neîntrerupt activitatea, pentru a înscrie în memoria acestor ani noi fapte de muncă și viață, mărturia satisfacției și a mîndriei de a se ști părtași la toate eforturile de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Sînt două milioane și aproape patru sute de mii de priviri, așadar, care — vă mai amintiți — ieri parcă, străluceau fierbinți sub flamura și insemnele pionierești, pentru ca azi, sub steagul partidului, să lumineze adînc viitorul și să-i pregătească noi străluciri. Fiindcă azi ei sînt tineri comuniști, sînt membri ai organizației revoluționare a tineretului din România, ajutor de nădejde al partidului în opera de propășire a patriei. În fond însăși profesia lor e tinerețea, o tinerețe romantică și în același timp matură, vizionară și în același timp sobră, entuziastă și în același timp gravă, nutrind o acută dorință de perfecțiune,o nemărginită sete de cunoaștere, de dăruire, îndrăzneață, plină de solicitudine și respect. Nimic, așadar, mai frumos și mai demn, totodată, pentru ca în prinosul de recunoștință pe care întregul popor îl aduce partidului de ziua semicentenarului său glorios, faptele de muncă ale utecistilor, dovada hărniciei și abnegației lor să poarte pecetea unei adevărate profesiuni de credință, a angajării solemne că ei pretutindeni vor fi acolo unde li se va cere, că oriunde inima lor va trebui să bată, ea acolo va bate. Iar brațele și umerii lor vor fi ca o bucurie, ca o izbîndă a soarelui.

Desen: IOAN DONCA

Ancheta noastră

De obicei, atunci cînd discutăm în aceste pagini despre învățătură, în atenția noastră stau fie elevii eminenți, fie elevii care se plasează la celălalt capăt al «clasamentului», respectiv, marii indisciplinați, corijenții sau repetenții. De astă dată, interlocutorii noștri sînt elevi care nu figurează în nici una din aceste categorii. Pe ei nimeni nu-i mustră cu severitate dar nici ei nu îi deranjează cu prea multe laude... Sînt băieți sau fete din clase diferite, cu pasiuni diferite, dar, în afara faptului că învață la aceeași școală, Școala generală nr. 4 din Iași, mai au ceva comun: fiecare, conform rezultatelor de pe trimestrul I, a fost clasificat **al 18-lea în clasa lui.** Cu alte cuvinte, este vorba despre elevii care ocupă locul de mijloc, acel loc călduț, ferit de necazuri dar, din păcate, și de satisfacții deosebite. I-am întrebat dacă sînt mulțumiți cu locul 18 și cum explică faptul că nu au ocupat un loc mai bun. La prima întrebare majoritatea au răspuns: **Nu, nu sîntem mulțumiți, am fi putut să învățăm mai bine.** Răspunsurile la a doua întrebare ar putea fi grupate astfel: 1) **Interlocutorii noștri nu cunosc «tehnica studiului».** Lor li se pare că simpla parcurgere a lecției este suficientă pentru a învăța. 2) **Alții au diferite îndeletniciri extrașcolare cărora le acordă cea mai mare parte a timpului în detrimentul efectuării temelor.** 3) În fine, mai există o categorie care **speră că mai importantă este situația din trimestrul III.**

Și acum, să le dăm cuvîntul cîtorva dintre acești ocupanți ai locului 18.

CLASIFICAT AL 18-LEA

Fotoreportaj de **GHEORGHE CUCU**

Acest grațios flautist este EUGEN LUPU din clasa a VI-a A. **Cîntă bine la flaut. Dar el face și atletism. Și este un atlet bun, care se clasează adesea pe primele locuri. Dar la școală este doar al 18-lea...** «Nu voi renunța nici la flaut, nici la atletism, dar de acum înainte antrenamentul principal îl voi face la... învățătură».

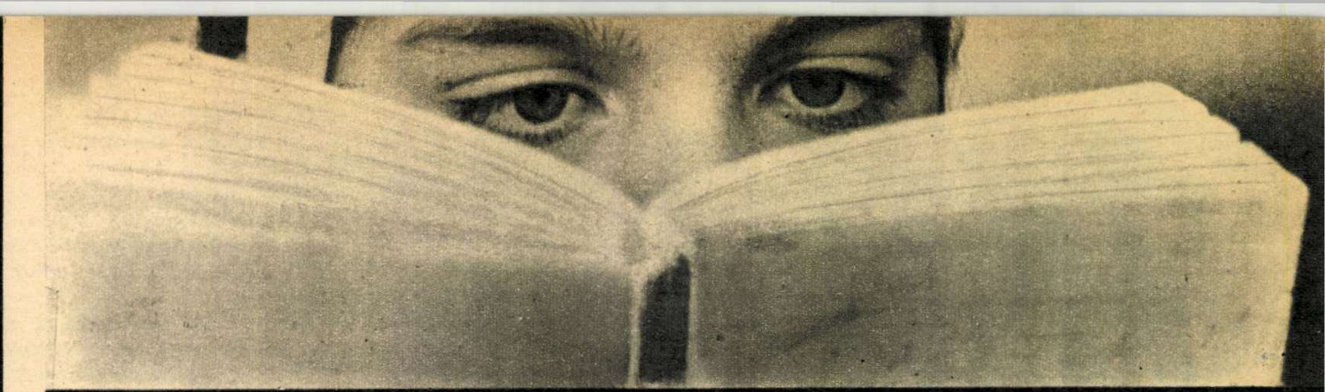

ELENA MIHALACHEOAIEI, clasa a VIII-a D. **Privirile ei inteligente și iscoditoare stăruie zilnic mai puțin asupra manualelor și caietelor de notițe și mai mult asupra așa-numitelor lecturi «de plăcere»: romane de aventuri, romane de dragoste și, ca să fim drepți, și autori clasici, care în orice caz trebuie citiți, dar nu neapărat în dauna matematicii... Îndemînatică, ea lucrează milieuri, șervețele și alte podoabe.** «Dar la matematică sînt mai slabă», **spune Elena. Să-i dăm un sfat? Fie: studiul aprofundat al tuturor obiectelor școlare nu este o chestiune de gust, ci** o obligație! **Și fiindcă între altele veni vorba despre matematică, ei bine, în zilele noastre, și mai ales în cele viitoare, această disciplină este extrem de importantă în orice domeniu de activitate.**

CAROL FICTUS, clasa a VII-a A: «Dimineața, la prînz, seara — pentru mine, orice oră a zilei este bună pentru fotbal! Joc pe orice post — extremă dreaptă sau portar, n-are importanță. Totul este să am o minge: Ce fac după fotbal? Păi stați, mai am o pasiune, radiofonia! Am construit deja un radioreceptor.» **Ar fi bine ca radioreceptorul construit de Carol să prindă în primul rînd lungimea de undă pe care o emite... catalogul, transmițînd: Dacă și la lecții i fi la fel de activ, totul fi minunat!.**

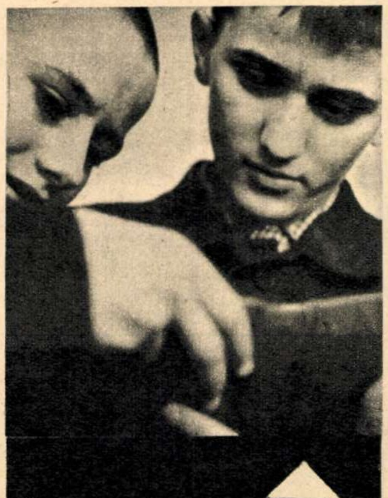

O figură proeminentă printre... tinerii filateliști este NARCIZ MARTINAȘ din clasa a VII-a E. **Dar...** «aș fi putut învăța mai bine în trimestrul I dacă nu-mi petreceam aproape tot timpul printre prietenii mei, filateliștii. În trimestrul ăsta, mama mi-a «sechestrat» clasoarele. Am totuși o satisfacție: am și început să mă depărtez de locul 18, cu alte cuvinte urc spre locurile fruntașe».

TOGAN DUMITRU, clasa a VI-a B. «Eu sînt mulțumit de locul 18! Chestiunea este ce meserie să urmez după absolvire. Tata spune să mă fac mecanic auto, eu aș vrea să devin șofer sau detectiv.» **Noi sîntem însă de părere că șoferii, mecanicii și detectivii au toate motivele să se necăjească aflînd că un elev își închipuie că locul 18 la învățătură este suficient pentru a deveni un bun șofer sau un bun detectiv!**

În încheierea acestei discuții, tovarășul director adjunct al școlii, **IOAN BASU**, a avut amabilitatea să ne declare: **«Găsesc instructivă și educativă ancheta inițiată de revista «Cutezătorii» pentru a vedea care este realitatea locului 18 ocupat de diferiți elevi. Un prim aspect desprins din discuția cu dînșii este că avem de-a face cu elevi inteligenți și multilateral dotați, care însă NU-ȘI ORGANIZEAZĂ CUM TREBUIE TIMPUL și nici nu sînt ajutați în această privință de către cei de acasă. În al doilea rînd, se pare că ei NU AU CONȘTIINȚA PERICOLULUI MEDIOCRITĂȚII în ceea ce privește învățătura. Ei caută perfecțiunea mai ales în domenii «strălucitoare»: sportul, muzica, diferitele ocupații tehnice, acordîndu-le cea mai mare parte a timpului și uitînd, din păcate, că la baza reușitei în orice domeniu stă însușirea perfectă a cunoștințelor predate în școală. Toți acești elevi POT SĂ REALIZEZE MULT MAI MULT ATÎT LA ÎNVĂȚĂTURĂ CÎT ȘI ÎN ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE pe care le preferă, cu condiția să găsească un ECHILIBRU just între studiu și diferitele lor pasiuni pentru care, la urma urmelor, avem toată stima!»**

Praştia

Povestire de **TUDOR BOIAN**

Strada s-a strecurat în afara oraşului, îngheşuindu-se între coama Fuslocului şi valea şerpuită a Saeşului. În urma ei a rămas, singura legătură spre «cei de dincolo», podeţul pe care treceau, dimineaţa şi seara, bărbaţii.

Pentru noi, copiii, bîrnele acelea şubrede însemnau graniţa spre o altă lume, lume ce nu se interesa şi nu ne chema. Nu-mi aduc aminte ca vreunul dintre noi să fi trecut vreodată din proprie voie podeţul.

«Dincolo» era lumea aceea din care oamenii se întorceau negri de funingine şi cu chipuri întunecate.

Dincolo era lumea din care venea domnu' perceptor cu Luţă-dobaşul.

Dincolo era spitalul la care l-au dus pe Niţă şi nu s-a mai întors.

Dincolo era «domnu' unchiu' foncţionarul» la care mergeam din cînd în cînd, după ce mama mă freca în albie cu săpunul acela tare ce intra în ochi şi ardea pielea.

Lumea noastră era aici, pe uliţa Neagră, prin tufişul socilor şi scorburilor sălciilor.

Aici aveam noi poteci strecurate prin desişurile mirositoare ale brusturilor din grădina lui Colcer; aici ştiam răgăliile cu raci şi ochiurile cu porcuşorii din dreptul lui Fleşar; la Maria Bîtii la poartă ascultam lungile poveşti ale femeilor şi la temelia de lut a casei lui Loapii ne făceam găurile pentru «gugăle».

Dacă voiam, lumea noastră se deschidea, prin grădina lui Andrei, pînă hăt, în valea Cotcoroveiului ori în pădurea Angofei.

Acolo era totul al nostru şi fiecare ştia binele şi răul fiecăruia.

Gheorghe al lui Loapii avea (nu ne-a spus niciodată de unde) o nemaipomenită praştie. Cauciuc gălbui-roşietic, ce se-ntindea cît voiai. O praştie ca aia, mai rar! Ar fi vrut-o oricare, dar cerea-ne ea zece bile de sticlă şi, de unde să le iei?!

Cu praştiile noastre, încropite din tot felul de cauciucuri nenorocite, ne strîngeam în jurul lui Gheorghe cu admiraţie şi invidie. Şi el, ce-i drept, făcea adevărate minuni: ochea vrabia din vîrful plopului Mănăiloaiei şi, odată, a lovit chiar o cioară, fără să o doboare, dar s-a văzut clar!

Cel mai dibaci se arăta însă cînd apărea geamgiul. Ăsta venea cam la două săptămîni pe la noi, da' degeaba! Oamenii noştri erau săraci; îşi păzeau geamurile şi nu se spărgeau niciodată.

Îl auzeam încă «de dincolo» strigînd lung şi cîntat: «Geaamuri!»

Parcă se dădea semnalul; ne strîngeam, de oriunde eram, «din sus». la tuşa Valeria în grădină, tocmai spre vîrful dudului. Aşteptam acolo, între frunze, pînă cînd geamgiul, aplecat sub greutatea sticlei din spinare, trecea podul. Cînd ajungea la poarta Victoriei mai striga o dată: «Geaamuuri!» Acum era momentul! Gheorghe ochea şi, pac! o singură, dar numai o singură piatră şi, piu! cel puţin un geam din spatele geamgiului se făcea ţăndări.

Degeaba striga omul şi se uitau femeile în toate părţile; noi eram bine ascunşi de frunze. Şi, apoi, cine putea să-şi închipuie că tocmai de «din sus» putea ajunge o piatră pînă la Victoria?!

Grozav era Gheorghe!

De la o vreme, pe uliţa noastră au început să se petreacă lucruri ciudate. Pe ferestre apăreau, din cînd în cînd, nişte hîrtii roşii. Oamenii se strîngeau, tăcuţi, şi unul citea, şi ceilalţi se uitau în ochii celor din jur şi tăceau. Apoi unul dezlipea hîrtia şi o punea cu grijă în sîn; şi toţi se despărţeau de parcă n-ar fi fost nimic; şi apoi se întîlneau iar prin grădini şi cel ce a luat hîrtia o scotea din sîn şi o citea iar, cu ochii aprinşi.

Au început să intre pe uliţă jandarmii; chiar şi domnu' Vulpe, şeful legiunii.

Au scotocit şi în podul lui Sipoş. Pe Ştefi Manta l-a plesnit un domn majur cu vîna, că a zis nu ştiu ce vorbe.

Noi ne vedeam de-ale noastre. Ce-aveam noi cu ei?!

Într-o zi, iar: «Geaamuuri! Geaamuuri!»

Fuga în dudul Tişii. Nelu Roşca în vîrf, de nu-l vedeam nici noi de la jumătatea pomului.

Geamgiul trece podul... Gheorghe întinde praştia şi... De dincolo de pod se pornesc fluierături. Geamgiul, parcă a dat strechea în el; se învîrte, se suceşte şi începe să fugă pe uliţă. Gheorghe se holbează şi nu dă drumul pietrei.

— Ce-o fi, mă ? zice Nonu Vătului.

Nu-i răspundem, că nu ştim.

Cred că primul a coborît Tode. Ne-am dat toţi jos, cu gînd să ne ducem pe uliţă.

Deodată, paşi, pufăituri. Ne-am oprit. Din grădina Rujoaiei urca în fugă (n-o să mă credeţi!)... geamgiul. Asudat, speriat, ca vai de el; cu geamurile şi-o traistă... Îl vedeam prima dată de aproape: colţos, ţepos... ca unul din taţii noştri; chiar că semăna cu tata. ori cu tată-so lui Roşca, ori al lui Tode...

S-a oprit descumpănit, apoi, fără putere s-a trîntit între noi. Abia răsufla. După un timp ne-a zis agitat:

— Vă spun o poveste. De două ceasuri vă spun poveşti!

Ochii lui ziceau parcă mai mult ca vorbele. Nu ştiu de ce ne-am aşezat în jurul lui.

— «Era un copil şi avea şapte fraţi, şi nu aveau ce mînca, şi a plecat în lume, şi s-a făcut geamgiu, şi nu avea de pus geamuri, pentru că oamenii nu aveau ferestre, nu aveau destule ferestre să intre lumina»...

Nu cred că era o poveste cine ştie ce, dar îl ascultam de parcă ne spunea «Fata moşului şi fata babei»...

După un timp, iar paşi, iar pufăituri şi, hop!, domnu' Vulpe cu încă doi.

«Ce faceţi voi aici?»

Nelu Vătului, care era mai guraliv: «Ascultăm poveşti».

Domnu' Vulpe: «Aha»! Către geamgiu: «Cine eşti tu?»

«Geamgiul».

Jandarmul: «Aha! Şi de cînd eşti aici?»

Geamgiul, gata să răspundă.

Şeful: «Gura, tu!» Roteşte ochii ca un guşter: «De cînd e aici, mă?!»

L-a găsit!. Chiar pe Andrei l-a întrebat! Cel mai mic, dar cel mai isteţ dintre noi. Să mori de rîs!

Ăsta răspunde fără să clipească: «De vreo trei ceasuri, nene!»

«Chiar, mă?!»

«Chiar! Jur pe ce văz în faţă!» zice el privindu-l pe domnu' Vulpe în lumina ochilor.

«Da' în traistă ce ai?» — zice şeful către geamgiu.

Omul parcă face feţe: «Nimic».

«Ia să văd!» — zice domnu' plutonier şi înşfacă traista. O întoarce pe dos şi priveşte nemulţumit codrul de pîine ce se rostogoleşte în iarbă.

«Mda!» zice iar şeful şi, către noi: «Nu minţiţi, mă?!»

«Cum să minţim?» se repede Nicu Suciu.

«Cum să minţim?» reluăm noi în cor.

«Mda!» — zice iar şeful. «Hai, mă!»

Pleacă...

Geamgiul, cu broboane de sudoare pe frunte, tace.

După un timp, din dud, auzim foşnet de frunze. Sare între noi Nelu Roşca. Are în mîini nişte foi roşii. Le pune în traista geamgiului. Zîmbeşte vinovat către omul ce-l priveşte cu ochi mari:

«Le-am văzut în traistă şi am vrut să le văd de aproape, acolo sus».

Geamgiul parcă are lacrimi în ochi. Ne strînge de umeri şi ne pupa pe frunte. Zău! Simt şi acum împunsătura de barbă şi mirosul de tabac. Pleacă. Se opreşte o dată şi ne face cu mîna.

După un timp auzim «de dincolo»: «Geaamuuri!»

Gheorghe al lui Loapii tresare şi se caţără în pom, ca o mîţă. Ne suim după el... A întins guma, a ochit şi, piim! Galantarul prăvăliei lui Tiţei, de dincolo de pod, se face ţăndări.

Îl privim cu ochi mari, speriaţi:

— Ce-ai făcut, măi?!

Gheorghe îşi împătureşte cu atenţie praştia.

— Să aibă şi geamgiul o bucurie!

La temelia zidurilor noi

de MAJTENYI ERIK

Din sticlă, ciment, din vise și fier
Mărețe palate suirăm spre cer.
Ce bine-i să stai în ceasul de vară
În umbra lor dulce și statuară!

Cînd macaraua zîmbea către soare,
curse pe-aicea multă sudoare.
Mîndria zidarului, conștiința dulgherului
Au hotărît armonia zidului, fierului.

Lumină de vrajă sărută pervazul.
Fațada și friza au tînăr obrazul.
Zidul de-și spune autobiografia
Nu știe ce forță îi dete tăria.

Forța-i a noastră, că-n lume nu-i alta
Să-și sape în marmură fața cu dalta.
Cu noi și prin — vremea să spună —
Vise și fapte cresc împreună.

În românește de GEORGE CIUDAN

FEBRUARIE 1933

O PAGINĂ DE LUPTĂ GLORIOASĂ

de prof. univ. D. ALMAȘ

O iarnă grea a fost aceea, în ianuarie-februarie 1933. Nu atît prin mărimea nămeților de zăpadă ori prin temperatura coborîtă cu multe liniuțe sub zero, cît, mai ales, prin suferințele oamenilor muncii, prin salariile coborîte, cu totul insuficiente unui trai omenesc. E adevărat că atunci întreaga lume capitalistă se zbătea într-o mare criză economică și generală. Multe întreprinderi industriale se închideau, altele reduceau producția și aruncau în stradă mii, zeci și sute de mii, milioane de muncitori. Pretutindeni înnegurare, tristețe, teamă de ziua de mîine, amărăciune. Dar e tot atît de adevărat și de dureros că, pe cînd oamenii muncii îndurau ucigașe lipsuri, marii industriași, bancherii, cei foarte bogați făceau totul ca să piardă cît mai puțin, să nu-și știrbească prin nimic uriașele lor averi. Toate poverile statului, toate relele și neajunsurile crizei apăsau pe spinarea celor ce muncesc. Lor li se ciunteau salariile prin așa-numitele «curbe de sacrificii». De pildă, acționarii de la Căile Ferate sau stăpînii de la Societatea petroliferă «Româno-Americană» își încasau mai departe beneficiile, în vreme ce muncitorii ceferiști ori petroliști și familiile lor îndurau foame și frig, pentru că salariul n-ajungea nici pentru pîine.

În aceste condiții, singurul apărător al drepturilor muncitorești s-a dovedit Partidul Comunist din România. Sub conducerea comuniștilor au fost create comitetele de acțiune ale muncitorilor ceferiști, petroliști, metalurgiști, mineri pentru a acționa și a lua hotărîri în comun. La Grivița s-au alcătuit delegații care au mers la direcția Atelierelor, apoi la Ministerul comunicațiilor:

— Muncitorii nu mai pot îndura, arătau ei. Paharul răbdării e prea plin. Orice reducere de salariu, orice concediere a tovarășilor noștri ne îndeamnă la luptă.

Patronii au făgăduit că vor primi înapoi muncitorii concediați și că nu vor mai aplica acele «curbe de sacrificiu» la salariu. Au făgăduit, dar nu s-au ținut de cuvînt. Atunci, mai îndîrjite, mai însetate de dreptate, comitetele de acțiune, îndrumate de partidul comunist, au hotărît:

— Tovarăși, n-avem altă cale decît lupta.

Și-au pornit-o. Întîi ceferiștii și petroliștii. Apoi, pe rînd, și alți muncitori de la fabricile și uzinele din țară. Uniți, într-un glas, muncitorii greviști cereau:

— Să fie mărite salariile, să se dea ajutor de scumpete și chirie, să înceteze concedierile, să fie reprimiți la lucru toți cei concediați.

Toate aceste cereri erau drepte, omenești, absolut firești pentru ca muncitorii și familiile lor să poată trăi.

Speriat de hotărîrea de luptă a muncitorilor, guvernul burghez a făcut noi promisiuni. Dar, peste cîteva zile, iar și-a călcat cuvîntul. Muncitorii au văzut acum că, în loc să le îndeplinească revendicările, cei mari proclamă starea de asediu și dau poruncă poliției, jandarmilor și armatei să înconjoare fabricile și să le păzească.

Mai puternică, mai hotărîtă a pornit muncitorimea, condusă de partid, la luptă.

La 13 februarie 1933 au dezlănțuit greva ceferiștii din Cluj, din Iași, de la Atelierele C.F.R. «Grivița» din București. Numai la Grivița, în 15 februarie, 7 000 de muncitori au încetat lucrul, fără să părăsească uzina. Au stabilit pichete de apărare, pentru că guvernul a și dat ordin poliției și jandarmilor să evacueze Atelierele «Grivița». Muncitorii s-au baricadat, angajîndu-se astfel într-o aprigă bătălie, o bătălie de clasă împotriva exploatatorilor. În ajutor le-au venit mulți muncitori de la celelalte întreprinderi din București. Glasul sirenelor răscolea cugetul și inimile tuturor. Era o chemare la lupta pentru dreptate, pentru viață, la care au răspuns muncitorii de la moara «Herdan», de la fabricile «Mociornița», de la «Malaxa», de la «C.A.M.».

— Să ne ajutăm tovarășii! spuneau ei Suferințele lor sînt și ale noastre! Dreptatea lor este și a noastră!

Luptele au durat toată noaptea de 15 spre 16 februarie. Dar ziua cea mai cruntă a fost de 16 februarie.

MUNCITORII PETROLIȘTI, DUPĂ CE-AU ELIBERAT PE DELEGAȚII LOR ARESTAȚI DE POLIȚIE, S-AU ÎNTRUNIT ÎNTR-UN MITING ÎN PIAȚA PRINCIPALĂ DIN PLOIESTI

Ca răspuns la dreptele cereri ale muncitorilor, guvernul a poruncit să se tragă. În curtea Atelierelor «Grivița» asupra muncitorilor baricadați a început să plouă cu gloanțe. O zi neguroasă, rece și cruntă. O zi cu zeci de morți, sute de răniți și peste 2 000 de muncitori arestați. Dreptatea a fost înăbușită în sînge. Toți cei care au condus sau au participat la greva de la «Grivița» au fost tîrîți, anchetați și duși în fața justiției.

Dar eroismul cu care și-au apărat dreptatea, demnitatea cu care au stat în fața tribunalului nedrept, acuzator, apărîndu-și cauza, dîrzenia cu care și-au înfruntat adversarii și dragostea arătată față de tovarășii de suferință și de luptă au făcut ca luptele din februarie 1933 să înscrie pagini de neuitat în istoria noastră. Puterea partidului comunist și încrederea în înțelepciunea lui au sporit foarte mult în conștiința muncitorilor și locuitorilor din întreaga noastră țară. Luptele muncitorilor din februarie 1933 au constituit o înverșunată încleștare, o aprigă bătălie dintre burghezie și muncitorime. Ea a răsunat în conștiința tuturor oamenilor cinstiți, a tuturor democraților ca un clopot de alarmă. Ea a arătat, pentru cine a vrut să înțeleagă, că viitorul este al clasei muncitoare, al dreptății sociale, al demnității naționale

Astăzi, cînd poporul nostru întîmpină cea de a 50-a aniversare a Partidului Comunist Român cu strălucite realizări, înțelegem și mai bine, amintindu-ne evenimentele din februarie 1933, drumul de lupte și victorii glorioase pe care a mers partidul de-a lungul celor cinci decenii.

«Grivița 1933» — Fragment din pictura lui GAVRIL MIKLOSSY

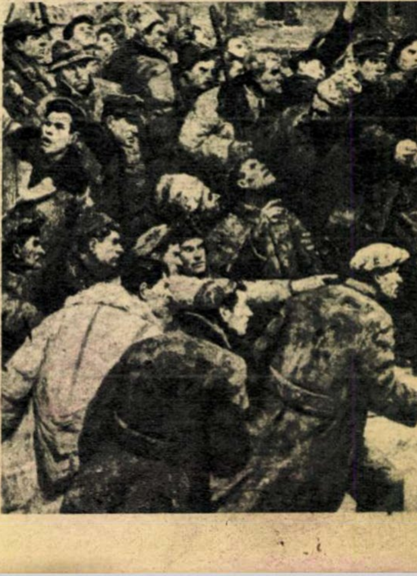

Infern la CAPUL BUNEI SPERANȚE

2

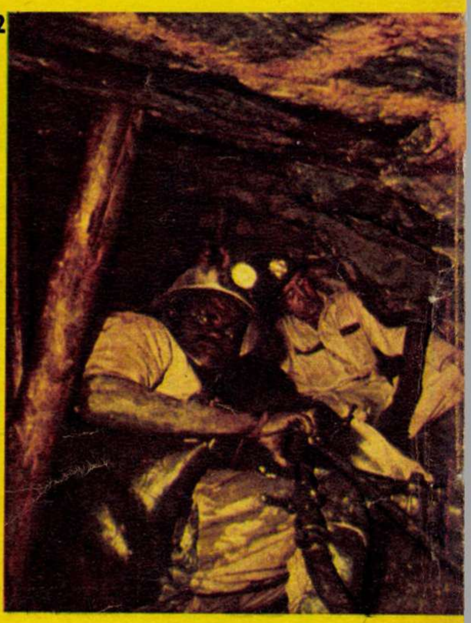

Între deșertul Kalahari și Capul Bunei Speranțe se întinde, pe o suprafață de peste un milion de kilometri patrați, infernul. 13 milioane de suflete, aparținînd conform unui tragic paradox «minorității» negre, trebuie să suporte legile impuse de «majoritatea» celor trei milioane de albi, (urmașii vechilor coloniști buri și emigranți vest-europeni, în majoritate englezi).

Prin intermediul presei, cititorii din lumea întreagă au făcut cunoștință cu ceea ce se numește modul de «viață» al populației de culoare din **Republica Sud Africană,** bastionul cel mai incredibil al politicii segregaționiste. Aproape ori de cîte ori în coloanele presei mondiale apare o știre provenind din Republica Sud Africană, cititorii pot întîlni cuvîntul **«apartheid»**.

Ce este, în fond, «apartheid»-ul?

BALANȚA... DREPTĂȚII SAU CĂTUȘELE «INVIZIBILE»

Pentru a-i ține la... respect pe locuitorii de culoare, autoritățile sud-africane au pus la punct un întreg sistem de legi, rasiste și polițienești, încadrate sub titlul de sinistră rezonanță: **apartheid** («faptul de a fi separat»). Cupola juridică sub care se sufocă milioanele de exploatați este formată, în principalele ei coordonate, din mii de interziceri. **Apartheid-ul** limitează dreptul africanilor de a poseda pămînt în afara teritoriilor înregistrate (acestea reprezintă doar... 13 la sută din suprafața țării). Cu alte cuvinte un imens număr de agricultori sînt obligați să se comprime pe o suprafață cultivabilă infimă. Altfel, rămîn în afara legii și aceasta înseamnă hăituire, pedeapsă, internarea în lagăre. Această cumplită măsură, care obligă populația autohtonă la înfometare, poartă și un nume, absolut «nevinovat», — «Land Act».

La fel de «nevinovat» sună numele unei alte... legi: «Urban Areas Act». Ea reglementează... igiena atmosferei orașelor sud-africane. Prin dispozițiile ei prevede numărul africanilor care au acces în marile centre urbane, zona în care pot locui, profesiunile «libere» pentru ei. Dacă un african nu lucrează — prevede această lege — timp de 10 ani neîntrerupți la un singur patron și nu primește referințe excepționale din partea conducătorului de întreprindere, pierde dreptul de a mai rămîne, ulterior, în oraș. De altfel, o listă întreagă de delicte de muncă sînt incluse în cadrul acestei legi valabile, evident, numai pentru africani. Din 1948 jurisdicția muncii face ravagii în rîndurile populației urbane africane.

Dar cea mai absurdă, din seria absurdă a tuturor legilor instaurate de segregaționiștii din Republica Sud Africană, este «Reservation of separate amenities Act» intrată în vigoare în 1953. Potrivit ei, toți locuitorii de culoare trebuie să fie, permanent, în posesia unui numar ridicol de «permise» (20—25): chitanța de plată a impozitelor, copia contractului de muncă, autorizația de intrare în oraș, certificatul de sănătate etc. etc. Segregația rasială introdusă în instituțiile publice prin această lege este mai mult decît riguroasă. Nevizarea la timp, lipsa unei ștampile pe unul din nenumăratele acte cu care sînt obligați africanii să circule la ei atrage după sine, în mod automat, scoaterea în afara legii. Oricît ar fi de absurdă legea, urmările nerespectării ei sînt extrem de drastice.

Întreaga teroare care reglementează «juridic» dreptul la muncă și viață a cetățenilor de culoare este însă o formă palidă în comparație cu lanțul de decizii al regulamentelor orășenești, care încearcă să zdrobească demnitatea, nervii, speranțele milioanelor de africani.

SÎNGELE ALB SI SINGELE NEGRU

Capetown... Un splendid parc în mijlocul capitalei... Peluze ordonate, cascade de flori exotice, arteziene, bănci aliniate de-a lungul aleilor silențioase... Copiii se joacă, trecătorii trec grăbiți sau admiră peisajul... Un negru se așază pe o bancă. Pedeapsa pentru actul său necugetat (băncile din parcurile centrale fiind rezervate exclusiv pentru albi) este

3

4

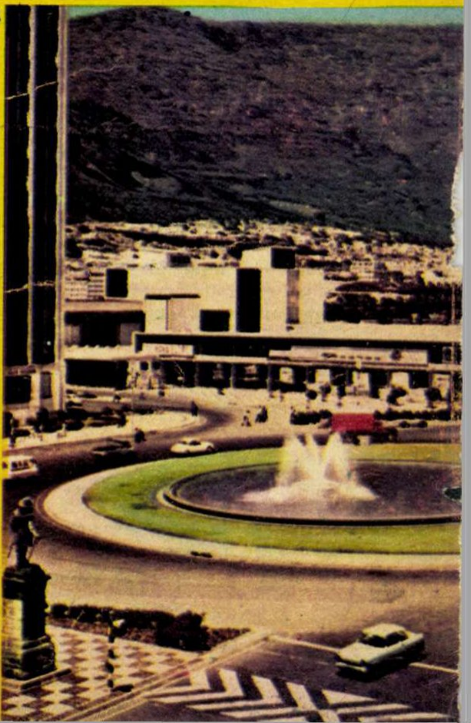

1

5

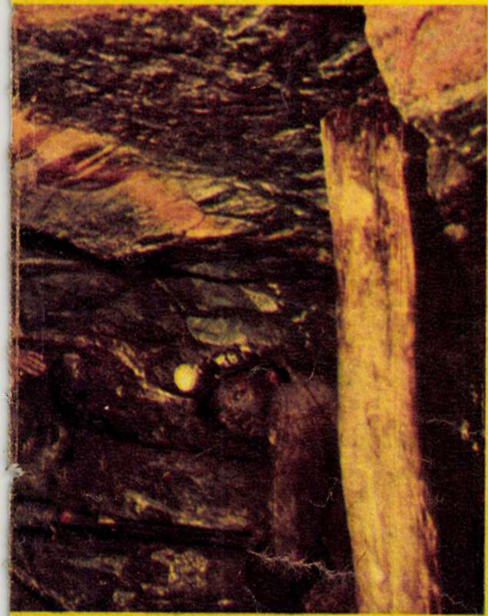

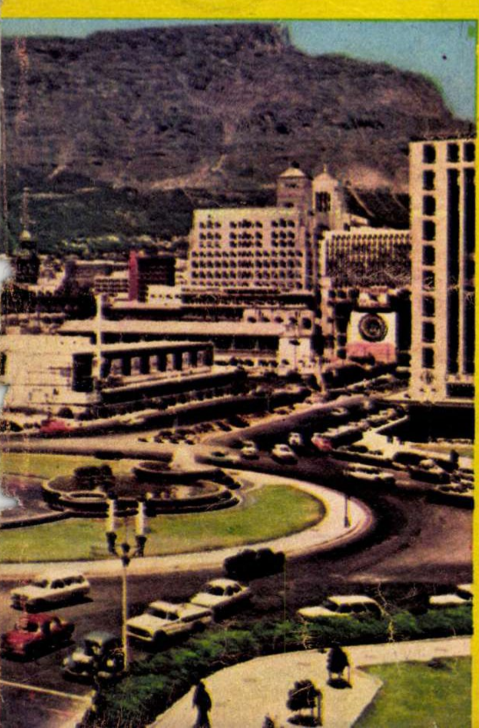

clară: 3 ani închisoare, 200 lire amendă, 10 lovituri de bici.

O stradă, oarecare, dintr-un oraș sud-african... Intrarea într-un teatru, expoziție sau stadion... Lume multă... Lume albă. Nici un negru nu are voie să participe la manifestări culturale sau sportive împreună cu albii. Altfel: 5 ani închisoare.

Tot în ani închisoare este... «compensată» plimbarea unui negru însoțit de o albă, prietenia între cele două «categorii», ale populației devenind imposibilă datorită prăpastiei adînci pe care, în orice moment, «tradiția» feroce impusă de regimul polițist a instaurat-o de-a lungul și de-a latul acestei țări numită Republica Sud Africană. Ca un exemplu edificator pentru adîncimea acestei prăpăstii, în mai multe districte autoritățile au ajuns pînă acolo încît au interzis copiilor africani mersul la școală pe același... trotuar cu școlarii albi! Regimul infernal la care sînt supuse familiile de culoare, nivelul de trai extrem de scăzut, incapacitatea de a asigura copiilor educația necesară, condițiile de locuit, de hrană, sanitare, de învățămînt, determină în rîndul copiilor negri o mortalitate de 25 de ori mai mare în comparație cu cea înregistrată în rîndurile celor albi.

Sîngele alb și sîngele negru se separă prin mii de filtre. Chiar în cazul unor maxime urgențe, transfuziile nu pot amesteca sîngele celor două «categorii». Dar mai mult decît sîngele s-au separat conștiințele, sufletele. Teroarea polițistă sud-africană este deplină.

UN DRUM DIN SECOLUL XX ÎNAPOI LA PREISTORIE?...

La Capetown, și nu numai acolo, călătorul care vine pentru prima oară în Republica Sud Africană va întîlni blocuri ultramoderne, hoteluri de mare lux, night-club-uri comparabile cu orice alte așezăminte similare occidentale, autostrăzi comode, o circulație automobilistică intensă. Același călător, dacă va fi interesat de nivelul atins de industrie, va putea lua contact cu o viață economică trepidantă: uzine automatizate, mine cu telecomandă, porturi cu fluxuri comerciale voluminoase etc. Mai mult decît atît, centrele științifice de cercetare și aplicație au demarat un program nuclear de amploare, care va duce, nu peste mult timp, la producerea de uraniu îmbogățit.

1–2–6

Numai acolo unde condițiile de muncă sînt extrem de grele au acces muncitorii de culoare.

3

Femeile de culoare nu-și pot face cumpărăturile zilnice decît din magazinele de la periferii destinate negrilor.

4

Capetown — unul din marile orașe ale R.S.A. Băncile din parcurile centrale sînt aici rezervate exclusiv pentru albi. «Îndrăzneala» de a călca această lege de un negru este pedepsită cu: 3 ani închisoare, 10 lovituri de bici, 200 lire amendă.

5

Reprimate cu violență de către poliție sînt absolut toate încercările negrilor de a-și apăra drepturile și demnitatea.

6

Dar, între U—235, izotopul fisionabil care permite, dacă concentrarea sa este mărită artificial, să se ajungă la combustibilul numit «uraniu îmbogățit» — forța ce pune în funcțiune reactoarele moderne, și nivelul de trai al populației de culoare, inchiziția sud-africană a săpat șanțuri adînci.

Tendința regimului polițist de a tăia accesul africanilor la cultură și în general la binefacerile progresului tehnic contemporan este cu atît mai evidentă cu cît se accentuează procesul de «transplantare» a populației de culoare din zonele modernizate în zonele «de baștină», adică în junglă. Însăși sistemul de educație pentru africani, denumit «educația Bantu», este de natură să întîrzie dezvoltarea intelectuală normală a copiilor negri, determinîndu-i, în fapt, să devină «cetățeni folositori în ținuturile natale» după cum afirmă un text oficial al rasiștilor. Adică să se conserve în incultură, să accepte fără împotrivire o viață primitivă, să se obișnuiască cu un trai comparabil, prin înapoiere, cu epoca preistoriei.

În campania lor de... atragere (în fond forțată), autoritățile nu se dau în lături de la nici o metodă. De la presarea locuitorilor de culoare cu tot felul de reglementări, decizii și ordine și pînă la blocarea locurilor de muncă în orașe, oficialitățile apelează la o gamă întreagă de metode restrictive, dublate, evident, de teroarea polițistă, pentru a masa milioanele de africani în inima junglei.

Întrebarea pentru marea majoritate a africanilor nu este atît dacă vor avea posibilitatea ca în «ținuturile natale» să se dezvolte liber, să aibă garanții de securitate, cît dacă acest pas nu este unul, dintre cele mai grave, pe drumul decimării complete a milioanelor de negri. Pentru observatori este însă limpede că drumul spre lagăre nu este pavat cu bune intenții. Întoarcerea la preistorie este, cu alte cuvinte, poate ultima și cea mai desperată amenințare a rasiștilor.

RADU BUDEANU

Lumea NUCLEULUI ATOMIC

DE LA FISIUNE LA REACTOR

de Dr. ing. **GHEORGHE ZGURĂ**

Obținerea controlului asupra desfășurării reacțiilor de fuziune nucleară sau a reacțiilor termonucleare va oferi omenirii posibilități nelimitate de producere a energiei. Aceasta ar rezolva pentru totdeauna problema «foamei de energie» care devine din ce în ce mai acută, pe măsură ce societatea capătă o dezvoltare industrială tot mai mare.

VISUL ALCHIMIȘTILOR SE TRANSFORMĂ ÎN REALITATE

Secole de-a rîndul, stăpîniți de dorința de a obține aurul în retorte, alchimiștii au căutat să transforme un element chimic în altul. Înfriguratele lor căutări precum și nenumăratele încercări în acest sens au fost zadarnice. Natura însă, fără ca ei să știe, transforma de la sine multe elemente mai grele în altele, dar nu în aur. Substanțele radioactive naturale emiteau particule α (alfa) și β (beta) trecînd apoi în alte elemente. Cei care au reușit să transforme visul alchimiștilor în realitate au fost însă oamenii de știință ai secolului XX. Cu ajutorul «instalațiilor spărgătoare de atomi» ei au putut transforma un element în altul, realizînd așa-numita «transmutare a elementelor».

În acest fel, savanții atomiști au descoperit elemente noi, necunoscute încă în sistemul periodic al lui Mendeleev. Spărgînd atomii, oamenii de știință au reușit totodată să înțeleagă structura nucleelor atomice și să obțină informații cu privire la particulele care-i compun și anume asupra neutronilor, protonilor și a unei întregi «faune» de așa-numite «particule elementare». Înțelegerea mai profundă a structurii nucleului a dus la descoperirea unor noi surse de energie — necunoscute pînă atunci — **energia nucleară** și **energia termonucleară**. Acest lucru a fost posibil abia după epocala descoperire a fisiunii nucleare — realizată de fizicienii Otto Hahn și Fritz Strassman. În 1939 ei au descoperit că nucleul de uraniu se desface, în urma bombardării cu un neutron, în două fragmente mari, de obicei de mase diferite (fisiunea nucleară).

Oamenii de știință afirmă că o dată cu descoperirea fisiunii nucleului, omenirea a pășit într-o nouă epocă.

EPOCA ENERGIEI NUCLEARE

Studiind reacțiile nucleare s-a ajuns la concluzia că o clasă dintre ele și anume **reacțiile termonucleare,** pe lîngă faptul că joacă un rol extrem de important în evoluția cosmosului nemărginit, este chemată să joace un rol important în evoluția viitoare a civilizației omenești. Căci reacțiile termonucleare controlate, care deocamdată se realizează numai în laboratoare, vor furniza omenirii o sursă de energie practic inepuizabilă Dacă astăzi dirijarea reacțiilor termonucleare este o problemă în primul rînd de prestigiu științific, în viitorul apropiat, după estimările celor mai mulți savanți, pînă în anul 2000, ea va deveni un vis împlinit constituind una din cele mai grandioase cuceriri științifice a civilizației. Și omenirea are astăzi suficiente dovezi că energia atomului poate aduce o contribuție imensă la prosperitatea întregii omeniri.

La ora actuală singurul mod de a smulge nucleului atomic energia se efectuează cu ajutorul reacțiilor de fisiune. Ele se produc prin bombardarea unor elemente ușor fisionabile, cu ajutorul unor «proiectile» invizibile — neutronii — dar care au energii formidabile.

Obținerea unei reacții de fisiune este condiționată de energia cu care particulele proiectil sînt îndreptate asupra nucleelor elementului ce trebuie fisionat. Este necesar ca particulele folosite să fie accelerate la viteze foarte mari, lucru realizat cu ajutorul unor instalații speciale numite **acceleratoare de particule.**

Prin bombardarea unor nuclee cu ajutorul particulelor cu energii mari se realizează dezintegrarea nucleului respectiv, obținîndu-se nucleele altor elemente. Această transmutare a unor elemente în altele depinde de structura nucleului bombardat, de felul particulei proiectil și de energia acesteia. Astfel, prin bombardarea unui nucleu de aluminiu, format din 27 nucleoni (din care 13 protoni) cu o particulă α (alfa) se obține un nucleu de fosfor radioactiv (15 protoni și 15 neutroni).

Această reacție nucleară a fost efectuată pentru prima oară în anul 1933 de către Irène și Friédéric Joliot-Curie. Ei au preparat atunci, pentru prima oară, un izotop radioactiv, descoperind totodată **radioactivitatea artificială.**

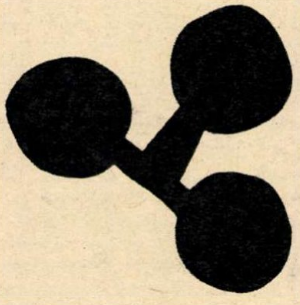

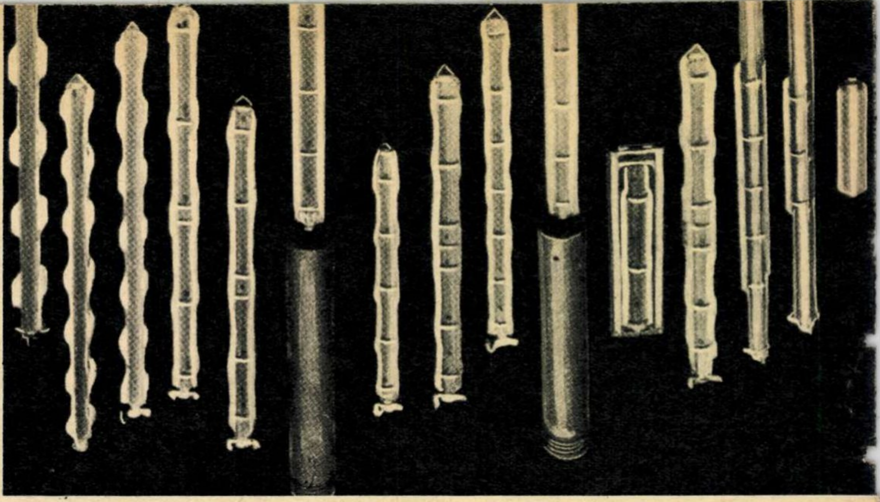

UN COMBUSTIBIL MODERN — URANIUL

Una dintre cele mai importante reacții nucleare este aceea obținută prin bombardarea cu neutroni ai **uraniului 235.**

Din fisionarea atmoului de uraniu rezultă două nucleea cu numere de masă cuprinse între 72 și 158 precum și alți 2—3 neutroni. Neutronii, astfel obținuți, lovesc la rîndul lor alte nuclee de uraniu-235, dezintegrîndu-le. Din fiecare nucleu bombardat rezultă din nou alți 2—3 neutroni ș.a.m.d., producîndu-se o **reacție în lanț**. O dată cu fisiunea uraniului-235 se eliberează mari cantități de energie, pe care astăzi omul o poate folosi în cele mai diferite domenii ale științei și tehnicii (prin fisionarea completă a unui gram de uraniu-235 se obțin 20 miliarde de calorii pe cînd prin arderea unui kilogram de cel mai bun combustibil se obțin cel mult 8 milioane de calorii).

UN HERCULE MODERN NUCLEUL DE HELIU

Dar energia nucleară mai poate fi obținută în urma unor reacții de fuziune nucleară. Prin combinarea a două nuclee atomice ușoare rezultă un nucleu mai greu și o mare cantitate de energie. Astfel, prin fuziunea a patru nuclee de heliu se eliberează circa 150 miliarde de calorii.

În privința folosirii energiei nucleare obținute prin fisiune și fuziune nucleară amintim că rezervele de combustibil nuclear pentru fisiune nucleară sînt limitate. Energia termonucleară este însă practic inepuizabilă deoarece folosește ca materie primă **apa.**

CLUB 2000

ȘCOLARII DE ASTĂZI VOR FI CREATORII VALORII MATERIALE ȘI SPIRITUALE DIN ANUL 2000. DE SÎRGUINȚA LOR, DE DRAGOSTEA LOR FAȚĂ DE NOU, DEPINDE CUM VA ARĂTA MILENIUL AL TREILEA.

HENRI COANDĂ

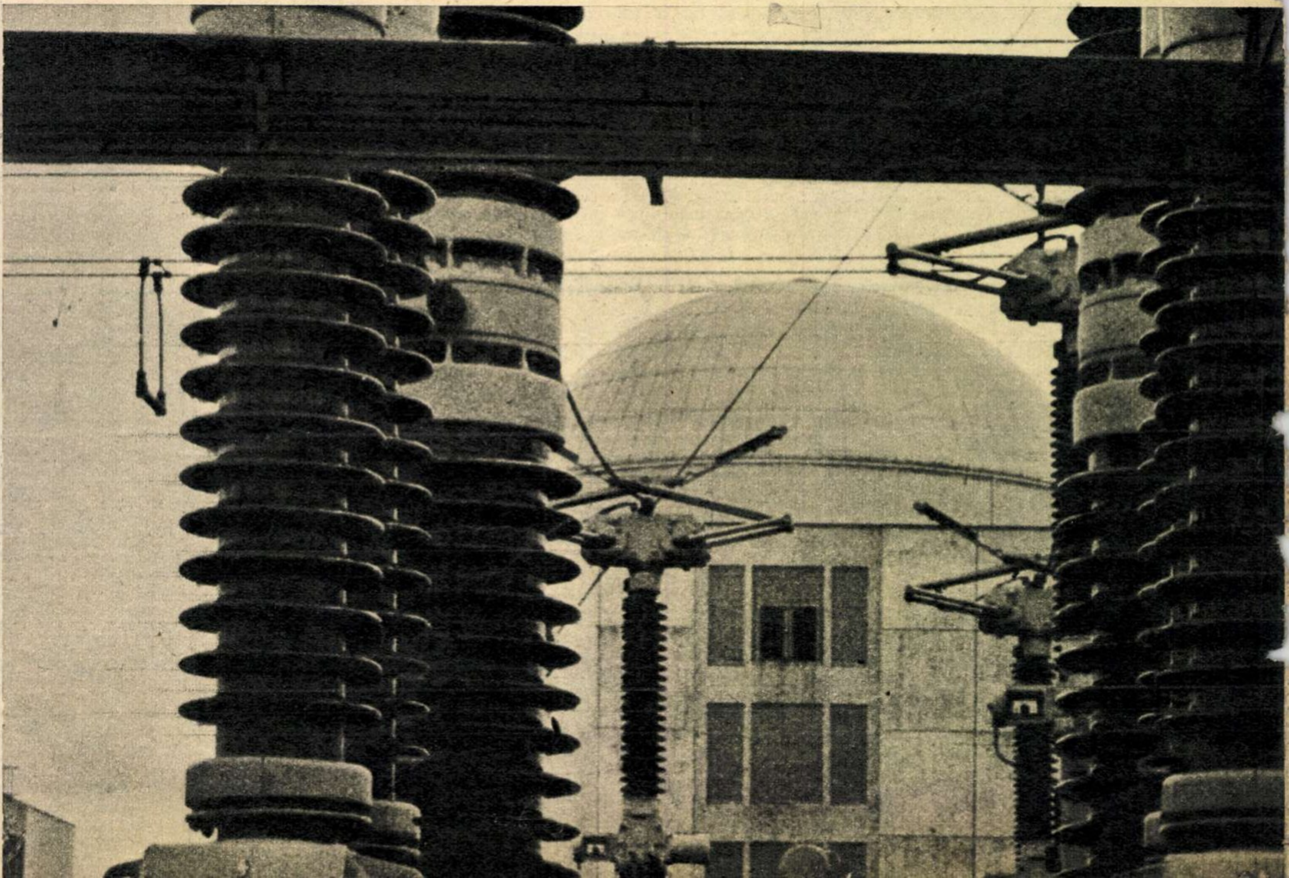

Necesitatea găsirii unor noi surse de energie decurge și din faptul că în preajma anului **2000** consumul de energie va crește de aproximativ de 5 ori.

Această energie va fi produsă de centralele nucleare. Încă de pe acum, energia electrică obținută în centrale atomoelectrice este mai ieftină decît cea obținută în centralele care folosesc combustibili clasici. În afară de faptul că o centrală atomică ocupa un spațiu restrîns, volumul combustibilului necesar pentru producerea energiei este mult mai mic decît cel folosit într-o centrală cu combustibili clasici, care consumă într-o singură zi circa 50 de camioane de combustibil.

DEȘERTURILE VOR DEVENI GRĂDINI

Descoperind energia nucleară, oamenii de știință au căutat s-o utilizeze în slujba civilizației și progresului umanității. În zilele noastre ea își face simțită prezența în cele mai diferite domenii. In anul 1954 intra în funcțiune, în U.R.S.S. prima centrala atomo-electrica; astăzi în întreaga lume se află în funcțiune, în construcție sau în stare de proiect 712 reactoare atomice. Dintre acestea 367 sînt reactoare atomice de cercetare, funcționînd în 47 de țări, printre care și țara noastră. România socialistă acordă o mare importantă introducerii celor mai noi realizări științifice și tehnice în domeniul producerii energiei electrice în centralele nucleare. Este planificat astfel, ca pînă în anul 1975, puterea instalată în centralele electrice nucleare să fie de 1 000 MW. Numeroase sînt utilizările izotopilor radioactivi în medicină, la diagnosticarea și tratarea unor boli, în prospectarea zăcămintelor de petrol, în defectoscopia gama, în mine, în industria sticlei, în construcția de drumuri, în agricultură, biologie și altele.

Pentru omenire, energia nucleară se dovedește a fi unul din pilonii principali ai dezvoltării civilizației. Se prevăd de pe acum rezultatele aplicării în folosul omului a energiei termonucleare în centrale care vor folosi drept combustibil apa mărilor și oceanelor. Desalinizarea apei de mare, problemă care a preocupat dintotdeauna pe savanți, va fi posibilă atunci cînd aceste surse uriașe de energie vor fi stăpînite și dirijate de om, în folosul lui. Deșerturile vor fi irigate și transformate în grădini.

Cercetarea și stăpînirea tainelor atomului pune la dispoziție omului posibilități nemărginite pentru dezvoltarea științei și tehnicii la care, cu siguranță, că și voi veți fi chemați să vă aduceți aportul.

Alchimiștii visau să obțină aur. Căutînd să transforme un element în altul oamenii de știință ai secolului XX au descoperit totodată fenomene mult mai folositoare pentru umanitate. Descoperiri pe care generațiile de savanți ale viitorului le vor ridica pe noi trepte, astfel ca omenirea să se poată bucura de toate bogățiile pămîntului pe care trăiesc.

●

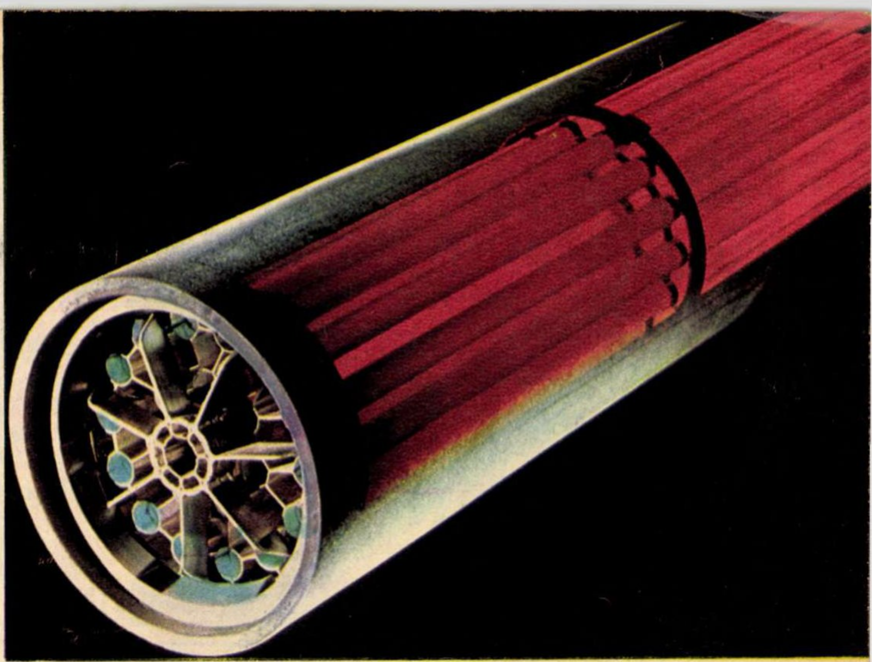

UN «PACHET» DE BARE DE URANIU STRÎNSE ÎNTR-O «CĂMAȘĂ» DE OȚEL

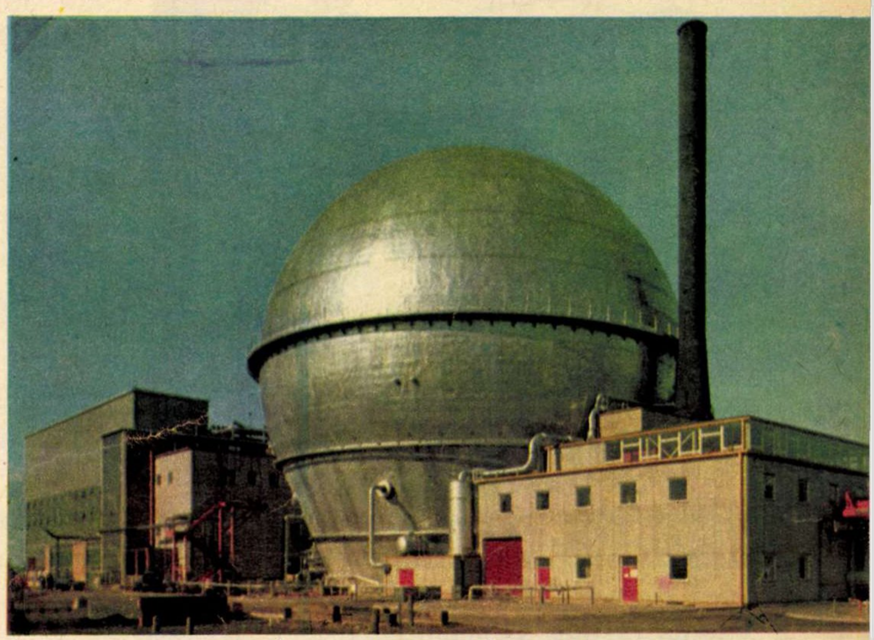

ÎN INTERIORUL ACESTEI CLĂDIRI FUNCȚIONEAZĂ UN REACTOR ATOMIC

ATOMUL LA ZI

- **Nu este departe ziua cînd savantul atomist va fi singurul care va putea autentifica cu precizie o pictură veche, un obiect de artă sau o monedă, prin depistarea «amprentelor» atomice.**
- **Astronauții de pe bordul navei «Apolo 11» au lansat pe suprafața Lunii un pachet cu instrumente seismografice pentru a detecta cutremurele care s-ar produce pe Lună. În cadrul pachetului cu instrumente seismografice au fost folosite două aparate de încălzire cu plutoniu-238. Aparatele de încălzire cu izotopi mențin temperatura «pachetului» la minus 65° Fahrenheit, temperatură necesară pentru a împiedica deteriorarea în cursul nopții lunare.**
- **Tot pe baza energiei furnizate de nucleul atomului poate funcționa și inima omului. Descoperirea a avut loc în Franța și ține în egală măsură de chirurgie și fizică nucleară. Este vorba de punerea la punct a unui aparat menit să stimuleze activitatea circulatorie a unor bolnavi de insuficiență cardiacă a căror inimă nu poate îndeplini în bune condiții alimentarea normală cu sînge a organelor corpului.**

Astfel de aparate stimulatoare au fost folosite în Franța încă în urmă cu 10 ani. Ele funcționau pe baza unor pile electrice implantate în mușchiul inimii a cărei activitate era, astfel, reglată. Cum însă pilele electrice trebuiau înlocuite prea des prin intervenții chirurgicale, specialiștii francezi au perfecționat un nou aparat ce funcționează pe bază nucleară. Aparatul este alimentat cu energie furnizată de pile de plutoniu-238, el putînd asigura o activitate permanentă pe o perioadă calculată de 87 de ani.

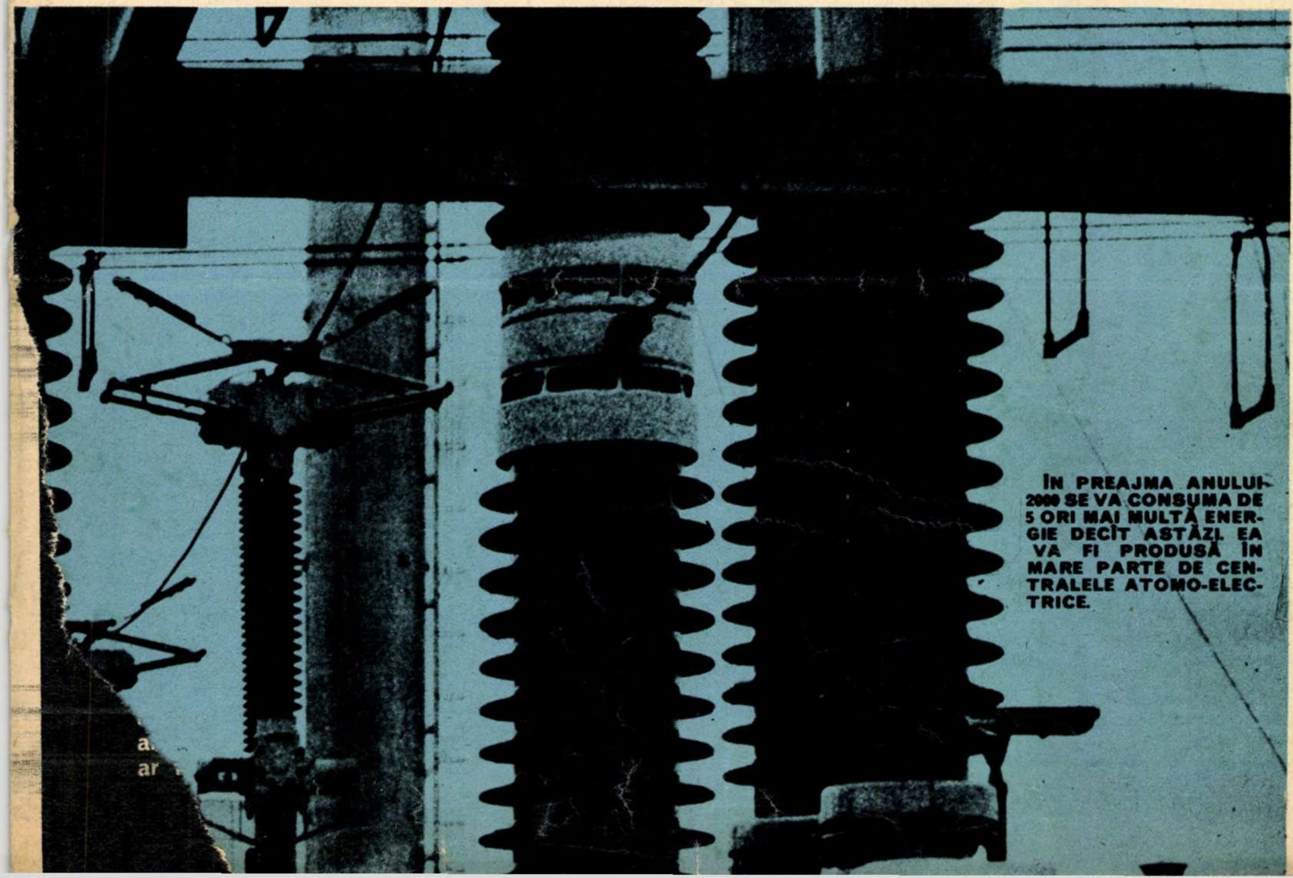

ÎN PREAJMA ANULUI 2000 SE VA CONSUMA DE 5 ORI MAI MULTĂ ENERGIE DECÎT ASTĂZI. EA VA FI PRODUSĂ ÎN MARE PARTE DE CENTRALELE ATOMO-ELECTRICE.

POȘTA CLUB 2000

DRAGI PRIETENI,

Primele scrisori pe adresa clubului nostru au și sosit la redacție.

TIȚĂ ȘTEFAN, din Cîmpulung Moldovenesc, **DORU MOLDOVAN** din Oradea, **OVIDIU LARSEN** din Sibiu, **DUMITRACHE LILIANA** din Brăila au trimis chiar scurte articole în care vorbesc despre felul cum văd ei societatea anului 2000.

Tuturor le mulțumim și, anunțăm pe această cale, că începînd cu acest număr, «Clubul» va răspunde prin rubrica de față tuturor cititorilor dornici să afle răspuns nenumăratelor întrebări pe care și le pun în legătură cu diferitele aspecte ale dezvoltării societății în deceniile viitoare!

Tot la «Club 2000» vor fi publicate cele mai bune lucrări sosite la redacție de la cititori.

Participanții la dezbaterile propuse de «Club» au posibilitatea să devină membri «Clubului 2000».

Vă dorim succes și așteptăm pe curînd lucrările voastre privind «Ocrotirea mediului înconjurător».

8

Scenariu: **HORIA ARAMA** Desene: **NICU RUSSU**

OMUL-RADAR

REZUMAT: OMUL-RADAR IA PARTE LA URMĂRIREA RĂPITORILOR INVENTATORULUI J. MARRE, CREATORUL UNUI DETECTOR AL AURULUI.

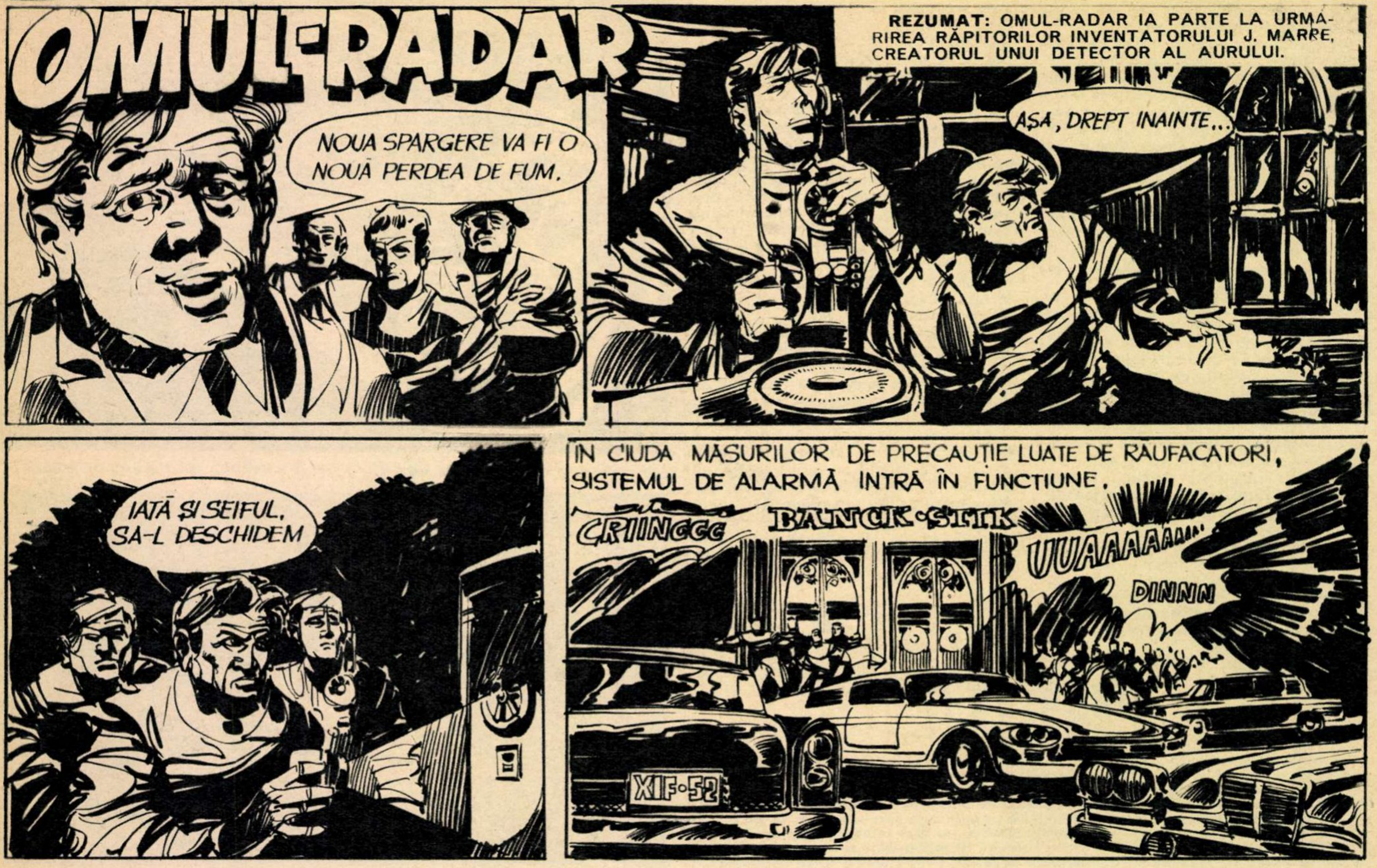
NOUA SPARGERE VA FI O NOUĂ PERDEA DE FUM.
AŞA, DREPT INAINTE...
IATĂ ŞI SEIFUL. SA-L DESCHIDEM
ÎN CIUDA MASURILOR DE PRECAUŢIE LUATE DE RAUFACATORI, SISTEMUL DE ALARMĂ INTRĂ ÎN FUNCTIUNE.
CRIINGGG
BANCK-STIK
UUAAAAAAAN
DINNN
XIF-52

Casata de la miezul nopţii

NICUTA TANASE ㊹

15

MARIAN TREBUIE SĂ IA O HOTĂRÎRE CAPITALĂ.

Aşadar eu şi Iliuţă sîntem morţi de foame, iar Marian, gata gata să leşine cînd a auzit numele vărului său Zgîndărici. În biroul meu e o atmosferă de film poliţist.

— Iliuţă, te rog, du-te şi mănîncă... Ba nu. Mariane, ţie îţi este foame?... Hai să pregătim noi ceva. Iliuţă, tu eşti de-al casei. Vezi ce găseşti prin cameră şi prin frigider.

— De unde ştiţi de Zgîndărici?

Cu pipa între dinţi, i-am dat şi eu o mînă de ajutor lui Iliuţă la pregătirea cinei. Aranjînd tacîmurile şi plimbîndu-mă dintr-o parte-n alta prin sufragerie, după cele necesare pregătirii unei mese, i-am povestit lui Marian:

— Am cunoscut-o şi pe bunica ta...

— Chiar aţi fost în Ciuceni?

— Altfel de unde să ştiu eu şi Iliuţă atîtea amănunte? Trebuie să te felicităm. Ne-am luat cu treburile şi am uitat amîndoi să-ţi strîngem mîna.

— Mie?

— Da.

— Pentru ce?

— Că i-ai trimis cei 25 de lei femeii ăleia... Cum o cheama?

— Petromancă! mă ajuta, din bucătărie, Iliuţă care spărgea în tigaie nişte ouă.

Marian se uita năuc la mine.

— Cum aţi aflat că i-am trimis banii?

— Astăzi, toată ziua, Iliuţă şi cu mine am fost detectivi particulari... Şi-am cunoscut şi pe

ROMAN FOILETON ㊺

responsabilul cofetăriei... Cealaltă sumă am depus-o la C.E.C.

— Care sumă?

— Am citit şi textul telegramei fulger pe care ai trimis-o lui Zgîndărici... Iliuţă a făcut şi el o descoperire colosală...

Marian era aprins la faţă şi dezarmat ca un prizonier, nu mai era în stare să scoată nici o vorbă. Parcă plutea în aer.

— Ştii ce descoperire a făcut Iliuţă? A găsit o lădiţă la fel, dar absolut la fel ca aceasta în care mi-ai adus tu banii... De fapt Iliuţă are cele mai mari merite în povestea asta. El şi-a adus aminte de numele comunei Ciuceni. El a găsit lădiţa... Mariane, dormi?

— Nu. Nu dorm.

— Dar ce-i cu tine? Ţi-e rău?

— Nu.

— Vrei să ne faci şi tu un mic raport de activitate?... Să ne povesteşti ce ai făcut azi. De cînd eşti plecat de acasă?

— De azi dimineaţă.

— Părinţii tăi ştiu unde eşti?

— Le-am spus că mă duc la mătuşa mea din Balta Albă.

— Nu.

— De ce?

— V-am aşteptat pe dumneavoastră...

— Deci toată ziua ai «defilat» pe strada noastră!

— Da.

— Aveţi telefon acasă?

— Avem.

— Ai dat vreun telefon?

— Nu.

ROMAN FOILETON ㊻

— Ce număr aveţi?

— 93 89 75. De ce?

— Te rog să... Uite colo telefonul. Formează numărul acasă şi anunţă vizita noastră.

— Ce vizită să anunţ?!

— Eu şi Iliuţă împreună cu tine vom fi musafirii părinţilor tăi.

— Nu se poate.

— Ce nu se poate, Mariane?

— Eu vreau să ies din această încurcătură. Eu nu am nici un amestec. Vă rog să-mi daţi banii pentru a-i trimite lui Zgîndărici. El a cîştigat maşina, el s-a învoit cu responsabilul cofetăriei...

Ne-am aşezat la masă şi sînt nevoit să recunosc că Iliuţă este un foarte bun gospodar. A făcut nişte ochiuri cu şuncă, a aranjat o masă cu mai multă pricepere decît un ospătar de la «Ambasador». Platoul cu gustări l-a împodobit cu nişte ardei gras tăiat aşa... artistic... Am mîncat toţi trei în tăcere şi după ce Iliuţă a făcut şi un autosifon cu apă de la gheată l-am rugat pe Marian încă o dată să dea telefon acasă.

— Vă rog, nu...

— Uite ce e, Mariane. Trebuie să mergem la tine acasă.

— Pentru ce? Eu...

— Deşi sînt obosit. Mergem la părinţii tăi ca să-i cerem voie să te luăm cu noi.

— Unde?

— Noaptea asta dormim la bunica ta... Cred că are unde să ne găzduiască pe toţi trei.

— Să...

Nu v-am spus eu! Marian parcă plutea. Nu mai ştia nici să vorbească.

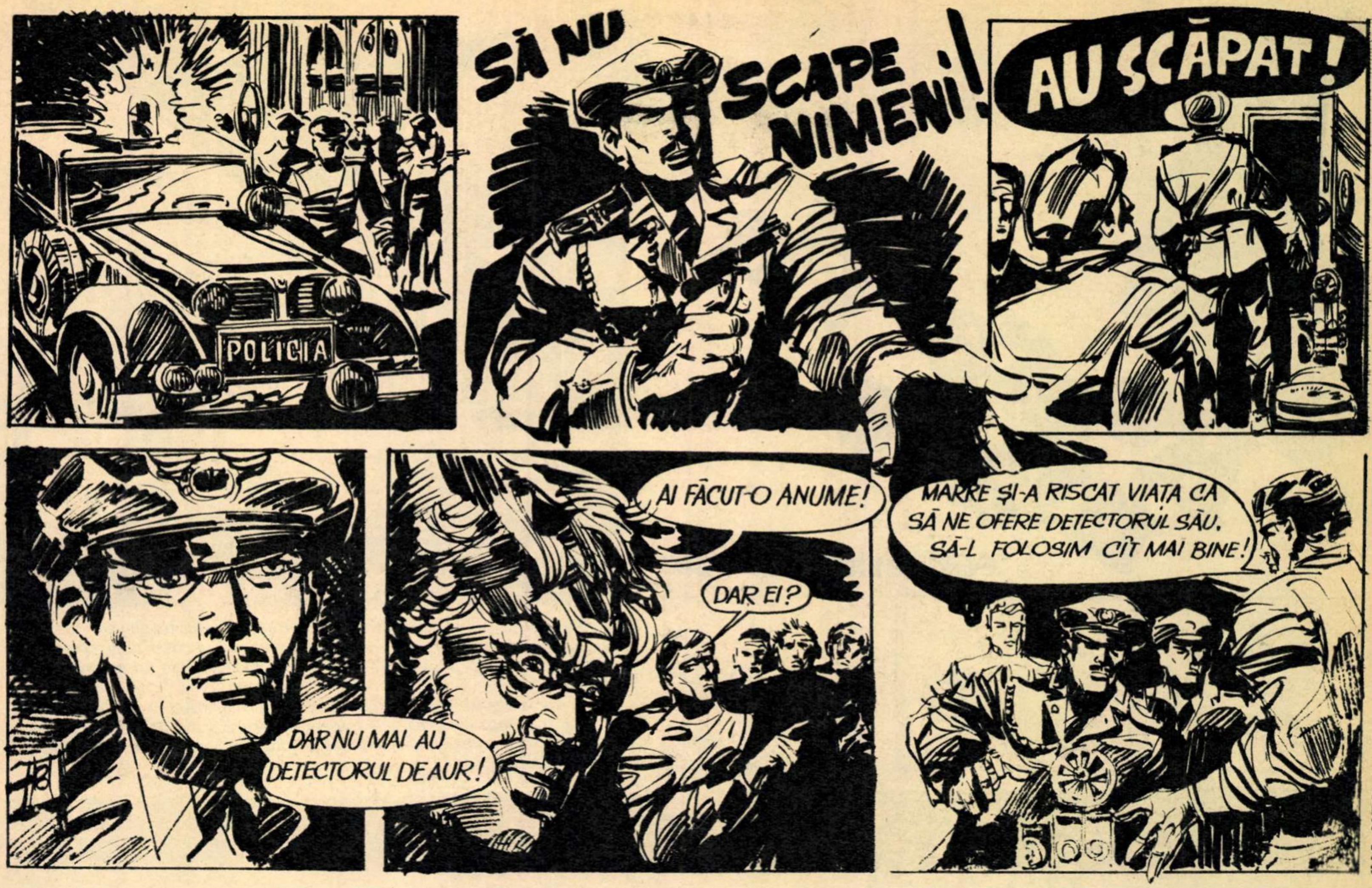
POLICIA
SĂ NU SCAPE NIMENI!
AU SCĂPAT!
DAR NU MAI AU DETECTORUL DE AUR!
AI FĂCUT-O ANUME!
DAR EI?
MARRE ŞI-A RISCAT VIAŢA CA SĂ NE OFERE DETECTORUL SĂU. SĂ-L FOLOSIM CÎT MAI BINE!

(VA URMA)

ROMAN FOILETON

67

— Mergem la părinţii tăi.

— Nu vreau... Nu vreau să afle...

— Dragă Mariane, fii calm. Dumnealor, părinţii tăi, nu vor afla în ce scop mergem acolo la Ciuceni. Laşi totul pe seama mea şi a lui Iliuţă bineînţeles. Dacă ne-am apucat de o treabă trebuie să o ducem pînă la capăt.

— Cum?

— Luăm aparatul meu de filmat şi aparatul de fotografiat şi,..

— Şi?

— Cer învoirea părinţilor tăi să-ţi dea voie să mergi cu noi să facem un film cu subiectul «Cum şi-a petrecut o parte din vacanţă elevul Marian». Descurcăm lucrurile acolo şi poate mîine seară sîntem înapoi în Bucureşti.

— Şi nu le spuneţi nimic în legătură cu...

— Mariane, te rog să ai încredere în mine şi în Iliuţă... Te rog foarte mult să formezi numărul... Tu, Iliuţă, du-te şi pregăteşte terenul la tine acasă. Dacă îţi dă voie, bagă-ţi într-o scurtă pijamaua, periuţa de dinţi şi ce mai ai nevoie.

— Dar dacă nu mă lasă?

— Chemi ajutoare.

— Ce ajutoare?

— Pe mine şi pe Marian... Ce faci, Mariane, nu dai telefon acasă?... Hai, Iliuţă. Hai să-l lăsăm singur. Poate se jenează să vorbească de faţă cu noi.

— Mergeţi dumneavoastră să vorbiţi cu tăticu.

— Da... Dar mai rezişti? Nu eşti obosit?.

— Deloc.

Marian formă numărul de telefon de-acasă de la el, iar eu şi Iliuţă am pornit să ducem tratative cu părinţii lui.

(Va urma)

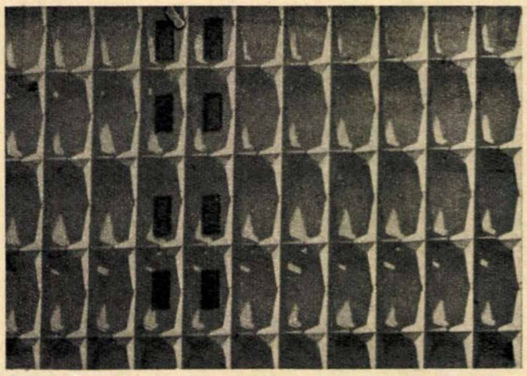

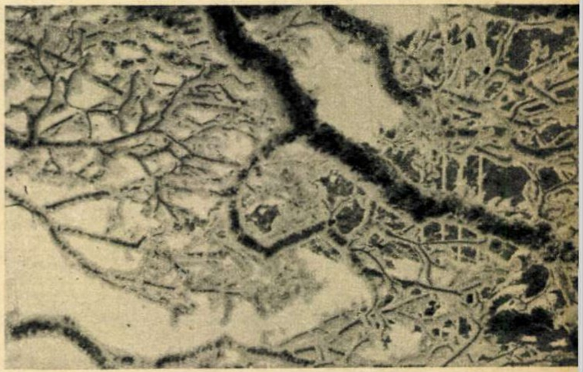

▲**GABRIEL SUCIU — Bucureşti.** Bravo! Ai un spirit de observaţie remarcabil. Cu două dintre fotografiile trimise, «Simetrie» şi «Dantelărie» vom deschide o rubrică nouă: «FOTOGHICITORI DE LA CITITORI».

„studio 50"

(Urmare din pag. 3-a)

Unitatea de pionieri a Şcolii generale Gavojdia, jud. Timiş. Din partea unei întregi unităţi, numai două fotografii? Cam puţin! Aşteptăm o serie mai bogată şi cu imagini mai concludente!

AUREL DRAGHICI — Brazi, jud. Prahova; ALEXANDRU D. NEAGU — Valea Măcrişului, jud. Ilfov; MARIN URAM — Bucureşti; EUGEN V. MARINESCU, Văleni, jud. Dîmboviţa. Intenţia de a participa la concurs este lăudabilă, dar lucrările pe care le-aţi trimis sînt cam slăbuţe atît din punct de vedere tehnic cît şi artistic. Sfatul meu e să mai trimiteţi, insistînd asupra calităţii.

Prof. **BLITZ**

«Pe pîrtie» — **KERESTESZ FRANCISC, Casa pionierilor Tîrnăveni**

PAGINA
CELOR MAI TINER
CITITORI

UMOR

curiozități

JOCUR

noutăț

Recreația mare

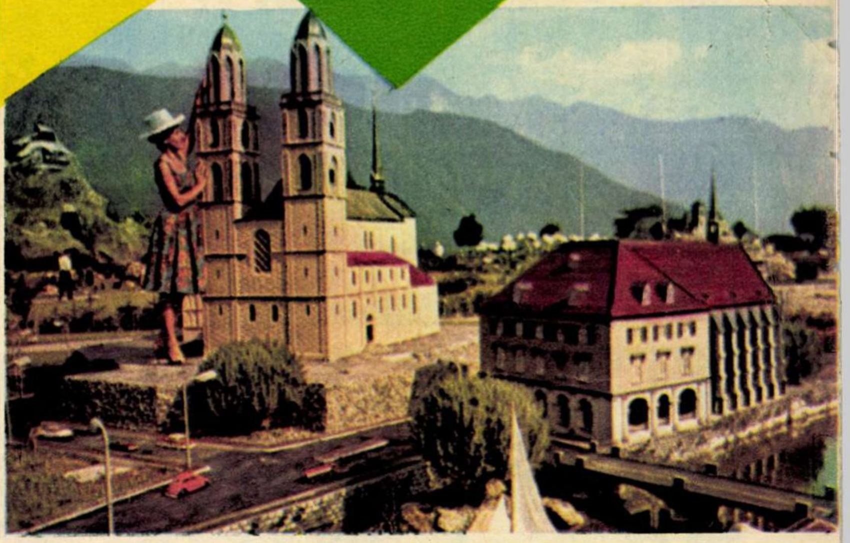

Un tren-jucărie îi plimbă pe copii prin întreaga Elveție, trecînd prin gări, tunele și viaducte. Sub ochii lor se perindă orașe cu magnifice construcții, fabrici, hidrocentrale și alte realizări din țara lor, toate cam de... 25 de ori mai mici decît în realitate!

Este vorba despre Melide, *unde elvețienii au construit pentru copii o Elveție în miniatură. După cum vedeți în fotografia alăturată, macheta catedralei Madre, din Zürich, este aproape de înălțimea omului, cu toate că în realitate ea are... 65 metri înălțime!*

PERIPEȚIILE LUI TONI

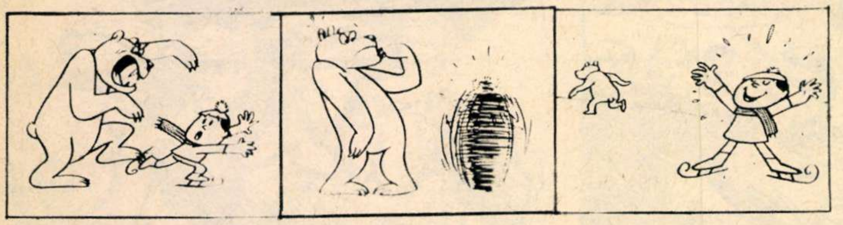

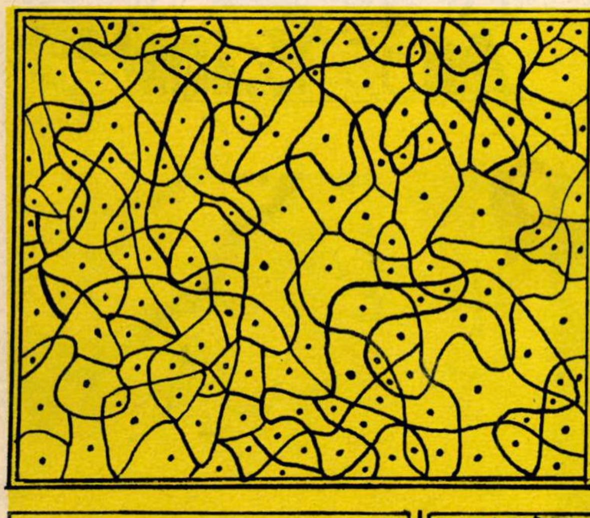

JOC DE PERSPICACITATE

În acest desen există o singură căsuță fără punct. Dacă o veți găsi în TREI minute sînteți foarte ageri! Nici în CINCI MINUTE nu e rău. Dacă depășiți ZECE minute trebuie să vă exersați serios spiritul de observație!

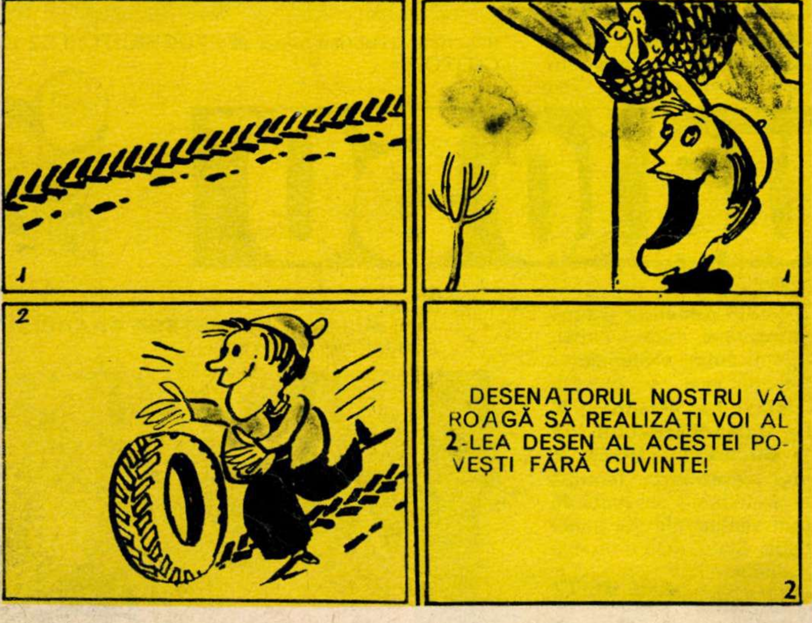

DESENATORUL NOSTRU VĂ ROAGĂ SĂ REALIZAȚI VOI AL 2-LEA DESEN AL ACESTEI POVEȘTI FĂRĂ CUVINTE!

DE CE

are girafa gîtul lung?

În trecutul îndepărtat, căldura Soarelui pîrjolea ierburile din regiunile ecuatoriale ale Pămîntului. Atunci, girafa a început să se hrănească cu frunzele și mugurii copacilor, astfel că alungirea gîtului său s-a făcut treptat, în decurs de zeci de milenii.

Cu toate că ajunge la aproape 3 m lungime, gîtul girafei are tot 7 vertebre ca și al celorlalte mamifere! Ea poate fi considerată unul din cele mai neobișnuite animale de pe glob, avînd capul de cal, gîtul de cămilă, coada de catîr, picioarele de gazelă și blana asemănătoare cu a leopardului! Girafa posedă o inimă extrem de puternică. Presiunea sîngelui este de 2 ori mai mare decît la om, deoarece ea trebuie să-l pompeze, prin artere, la o înălțime de peste 3 m. Ținuta acestui animal este foarte ciudată cînd vrea să bea apă. În acest scop, girafa execută aplecarea părții superioare a corpului îndepărtînd mult picioarele din față.

Zebrele, antilopele și maimuțele africane sînt foarte liniștite cînd se găsesc în preajma turmelor de girafe deoarece aceste «turnuri de pază» dau imediat semnalul de alarmă în caz de pericol!

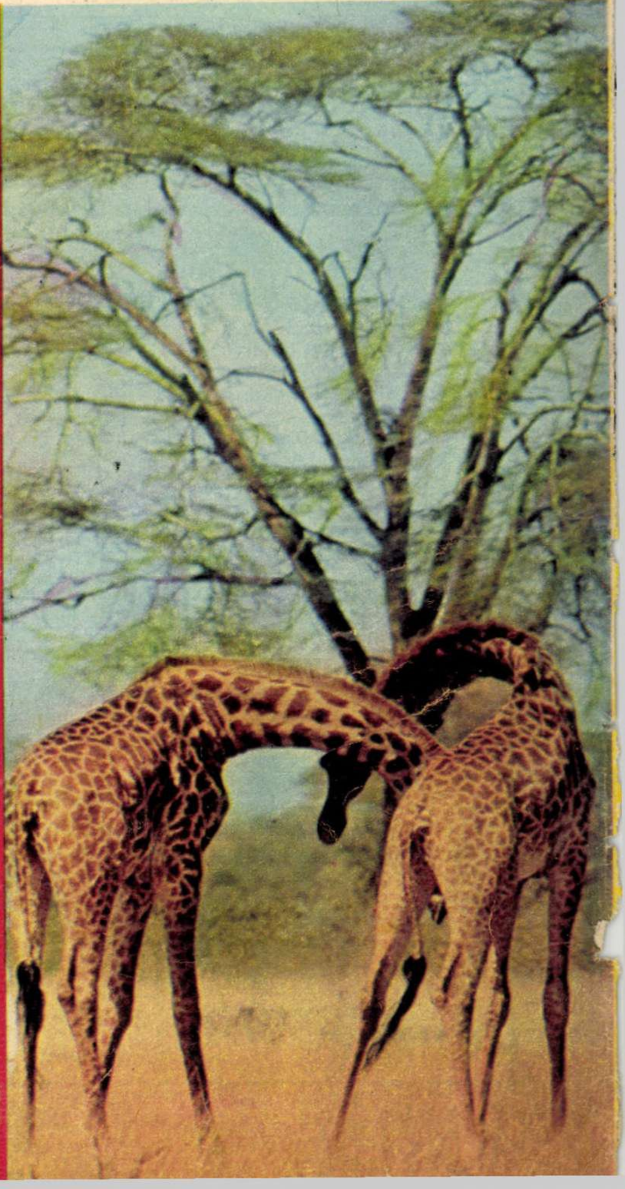

Umorul în fotografie

Spontaneitatea, spiritul de observație și «norocul» de a fi prezent la locul incidentului comic sînt doar cîțiva factori în reușita fotografiei umoristice. Să vedem deci ce subiecte ne poate oferi în acest domeniu înclinația noastră spre veselie. Astfel, un coleg grăbit, imprimînd figurii o grimasă specifică poate fi un subiect. Sau, în timpul iernii, așteptînd într-o stație de tramvai, zgribulit și cu nasul în palton, dansînd de pe un picior pe altul. Aceste scene surprinse de obiectivul fotografic — sau mai ales de teleobiectiv — au darul să redea o înfățișare a subiectului plină de naturalețe, neforțată, nepozată, însă cu efect hilariant.

Fotografii umoristice se mai pot obține și prin tehnici de laborator. Astfel, dacă în timp ce se copiază — să zicem — un clișeu de portret, se curbează în timpul expunerii hîrtia fotografică pe axul longitudinal sau orizontal,

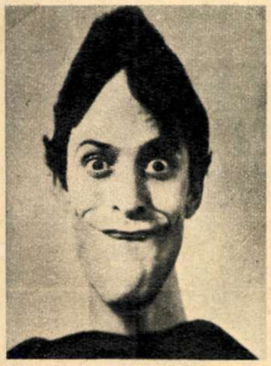

fotografia obținută după developare va fi deformată. Fotografiile obținute au un umor aparte, ele amintind aspectul pe care ți-l oferă oglinzile concave sau convexe. Să zicem că un prieten abordează totdeauna un aer de om preocupat și mohorît față de colegi. Dacă i s-ar face o fotografie prelucrată, cu un cap alungit sau teșit și i-ar fi oferită ca «amintire» îl va face să zîmbească și să revină, fără îndoială, la veselia expansivă și sănătoasă a vîrstei.

Deci, să dăm curs imaginației și mînă în mînă cu originalitatea să căutăm cît mai multe subiecte variate și amuzante.

Dr. NAPOLEON FRANDIN
Președintele Fotoclubului Medicilor, membru al Federației Internaționale de Artă Fotografică.

puteți să le puneți de acord? (după Pif)

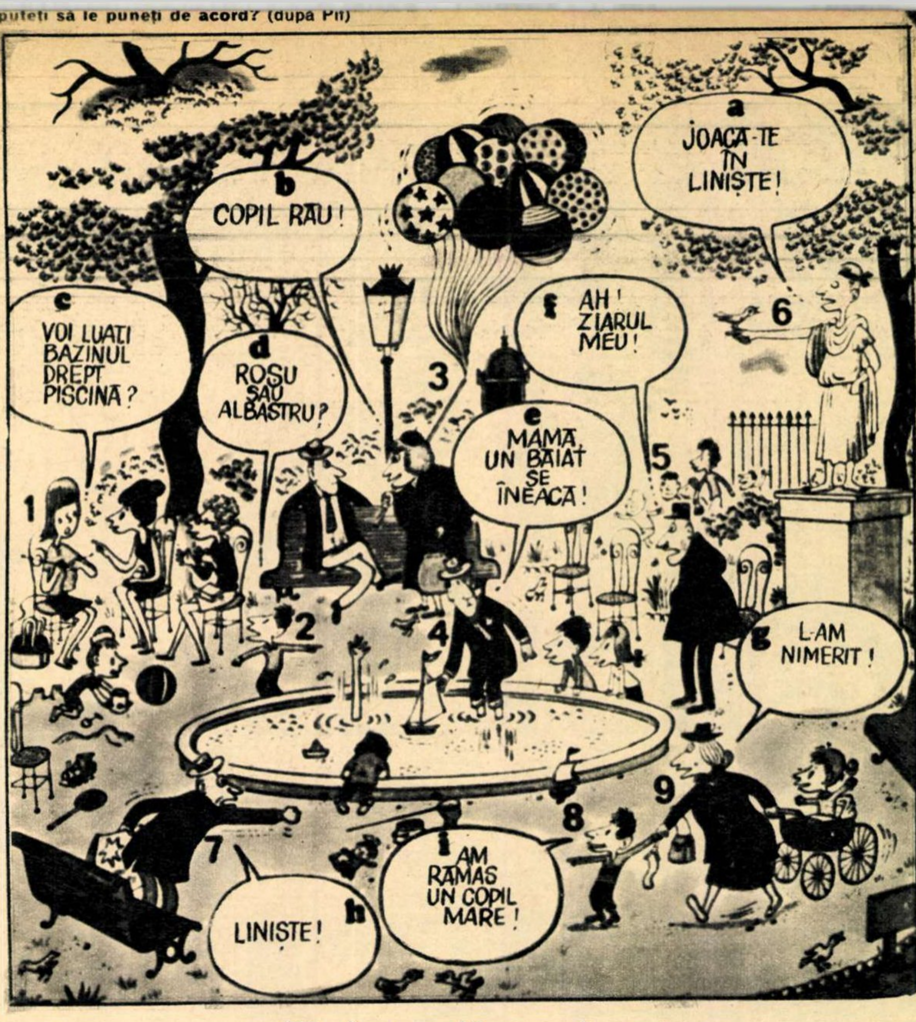

CUTEZĂTORII SERVICE COMUNICĂ:

Din miile de scrisori sosite la redacție pentru rubrica noastră am constatat că unele prezintă anumite aspecte comune și ca atare le răspundem în grup, sub forma cîtorva precizări:

- *Desenele, poeziile, proza, diferitele construcții trebuie trimise la redacție menționîndu-se pe plic de la caz la caz rubrica adecvată:* **Grafică, Atelier literar, Pasărea măiastră, Studio 50, Pagina fetelor** sau **Olguța, Club 2000, Racheta cutezătorilor, Sport** *etc.*
- *Nu trimiteți la redacție scrisori cu rugămintea ca noi să le expediem... celor cu care doriți să corespondați! Trimiteți DIRECT pe adresa acestora!*
- *În fine, scrisorile cu adrese necitețe sau incomplete, ori cu semnături indescifrabile, nu sînt luate — după cum e și firesc — în considerație.*

SCHIMB DE REVISTE

MIHAEL STOICA, Craiova, str. Romul nr. 3, bloc 1 ap. 4: îi lipsesc din «Racheta Cutezătorilor» numerele 3 și 4 din 1969. Pune la dispoziție, din aceeași revistă, numerele 7 și 11 din 1970; **EUGEN SERAFINCEANU,** Simeria, str. Piața Unirii nr 1: îi lipsesc din «Cutezătorii» 1968 numerele 19, 30 și 36, iar din «Racheta Cutezătorilor» 1968, numărul 5; **NICOLAE IFTODE,** comuna Smulți, județul Galați: îi lipsesc din «Cutezătorii» 1970 numerele 31 și 41. Oferă, în schimb, numărul 30 din 1970.

SERVICE!

DORESC SĂ CORESPONDEZE

Cercul de corespondenți de la Școala generală, comuna Găujani, județul Ilfov; **Anișoara Vizitiu,** sat Plopenii Mari, comuna Ungureni, județul Botoșani; **Mariana Aldea,** sat Plopeni, comuna Dumbrăvești, jud. Prahova; **Ioan Kiss,** Oradea, Piața 23 August, bloc 27/b, et. 1, ap. 20; **Ștefan Tiron,** sat Călugăreni, comuna Ștefan cel Mare, jud. Vaslui; **Amelia Ocnaru,** comuna Gura Ocniței, jud. Dîmbovița (13 ani); **Nicolae Susan,** comuna Tauț, nr. 389, jud. Arad; **Marian Mocăniță,** Brăila, str. Galați, bloc 1; **Lala Tudor,** Satu Nou, comuna Colonești, jud. Bacău; **Mihail Epure,** comuna Tarcău, jud. Neamț; **Nicolae Nicoară,** Ploiești, str. Delfinului nr. 27; **Nicolae Stan,** sat Pietraru, comuna Cozieni, jud. Buzău; **Dumitru Popescu,** Polovragi, jud. Gorj (pe temă de fotbal); **Georgeta Severin,** Luduș, Bdul 23 August, bloc 11, ap. 1, jud. Mureș; **Mihai Constantin,** sat Dărmănești, jud. Bacău; **Eugen Lang,** Vișeul de Sus, str. Prislop nr. 12, jud. Maramureș (13 ani).

COLECȚIONARI

ELENA CHIROȘ, Cîmpulung Moldovenesc, str. Giuseppe Verdi nr. 5, colecționează cusături cu motive naționale pe pînză. IOSIF GROSZ, Vulcan, str. Cabanei nr. 1, jud. Hunedoara, se ocupă cu entomologia. El posedă o colecție de 230 exemplare din diferite specii și dorește să-și îmbogățească colecția. IULIAN VASILE, Moreni, str. V.I. Lenin nr. 4, bloc 1, sc. A, ap. 24, jud. Dîmbovița, oferă o colivie în stare bună și dorește un sticlete sau o altă pasăre ce se ține în colivie. AURICA MEHNICIUC, Școala generală Lozna, com. Dersca, jud. Botoșani, împreună cu colectivul cercului de geografie din școală vă roagă să-i ajutați în completarea colecției de minerale și roci. Oferă în schimb turbă din exploatarea Lozna-Dersca.

Prietenii revistei

BIHORENII, DIN NOU ÎN FRUNTE!

Prima bicicletă oferită de redacția revistei noastre în acest an județului cu cel mai mare număr de abonamente la «Cutezătorii» și «Jobarat» a sosit în județul Bihor! Amănunte de la această întîlnire a «Cutezătorilor» cu cititorii din Bihor veți găsi într-unul din numerele următoare.

Pînă atunci, cîteva cifre procentuale privind situația abonamentelor pe luna februarie 1971 la «Cutezătorii» și «Jobarat» raportate la numărul elevilor din clasele V-VIII:

JUDEȚUL	PROCENTAJ
1. Bihor	34,45%
2. Caraș-Severin	34,33%
3. Covasna	32,69%
4. Hunedoara	32,40%
5. Arad	29,90%
19-20. Bacău	26,30%
19-20. Cluj	26,30%
36. Sibiu	16,29%
37. Iași	13,91%
38. Bistrița-Năsăud	13,83%
39. Vaslui	12,09%
40. Municipiul București	11,74%

Deci, o a doua bicicletă pentru județul Bihor. Bravo prieteni!

VOR SĂ JOACE ȘAH PRIN CORESPONDENȚĂ

DAN DRAGOȘ, Ocna Mureș, jud. Alba, str. Bicazilor, bloc XI, ap. 6. **LUCREȚIA MOLDOVAN,** Toplița, str. G. Coșbuc nr. 111, jud. Harghita; **MUGUREL PETRESCU,** Caracal, str. Carpați nr. 13. **SORIN DĂNCESCU,** Urlați, str. Panselelor, bloc 5, jud. Prahova — care așteaptă să i se trimită prima mutare; **OVIDIU COSTEL,** Suceava, Aleea Mărășești nr. 17, bloc B-7, ap. 18, et. 4.

PASIONAȚII BALONULUI ROTUND

NICOLAE GAVRILĂ, președintele detașamentului clasei a VII-a B, de la Școala generală din comuna Vințul de Jos, jud. Alba; **ANGELICA CHILAIA,** anul I, Liceul Dumbrăveni, jud. Suceava; **FRANCISC ADOBA,** Cărpiniș, st. I-a nr. 22, jud. Timiș; **SILVIA HLADI,** București, str. Docenților nr. 52 colecționează diferite fotografii și poze cu fotbaliști.

CHEMAREA LUI HOREA

Scenariu: VLAICU BÂRNA
Desene: TEODOR BOGOI

REZUMAT: HOREA A TRIMIS NOBILILOR DIN DEVA UN ULTIMATUM PRIN CARE CEREA DESFIINȚAREA IOBĂGIEI ȘI ÎMPĂRȚIREA MOȘIILOR LA ȚĂRANI. SCRISOAREA LUI HOREA AJUNGE ÎN MÎINILE BARONULUI BRUKENTHAL, GUVERNATORUL TRANSILVANIEI DAR ACESTA, SFĂTUINDU-SE CU COMANDANTUL TRUPELOR IMPERIALE, DECIDE SĂ LE CEARĂ RĂSCULAȚILOR UN ARMISTIȚIU.

10

Peste două zile, în tabăra lui Cloșca a venit vice-colonelul Schultz care i-a spus că vrea să asculte dorințele răsculaților și să facă pace cu ei.
—Pace nu poate să fie, a zis Cloșca, cît or fi pe lume robi și stăpîni.

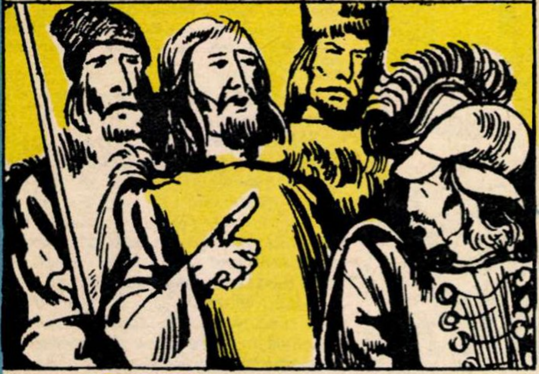

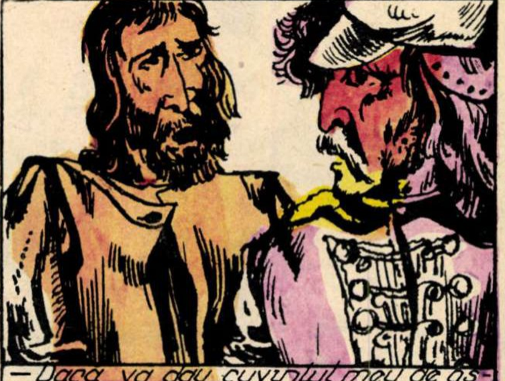

—Dacă vă dau cuvîntul meu de ostaș al împăratului că voi pleca și mă voi întoarce cu o hotărîre scrisă despre drepturile voastre, vă învoiți să așteptați în liniște și pace ?
—Cît o să mai așteptăm ?
—Opt zile ! Numai opt !

Cloșca s-a sfătuit cu Horea cel tînăr și încrezător a dat drumul oamenilor de sub comanda lui să plece pe la casele lor și să se întoarcă după opt zile.

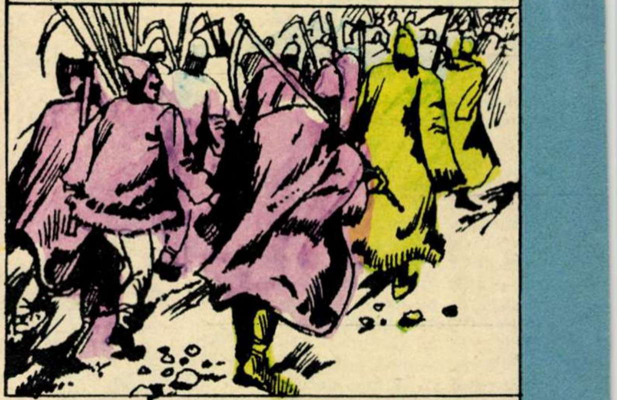

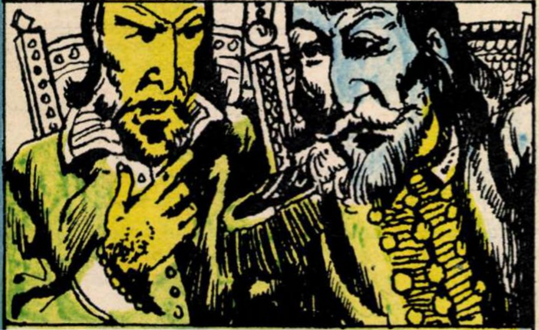

Vice-colonelul Schultz s-a prezentat în aceeași zi în fața generalului Preisz raportînd voios:
—I-am îmblînzit. Nu credeam să meargă atît de ușor!

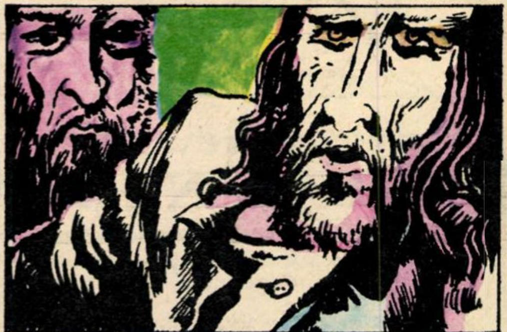

Cînd Cloșca i-a spus lui Horea despre înțelegerea făcută, acesta a clătinat din cap a dojană:
—Nu trebuie să-i lași dușmanului răgaz să răsufle! Rău ați făcut Cloșuț!

La Cîmpeni în ziua sorocită întîlnirii, vice-colonelul Schultz n-a adus ce făgăduise dar le-a spus lui Horea și lui Cloșca să-l însoțească la Sebeș să stea de vorbă cu generalul Preisz.

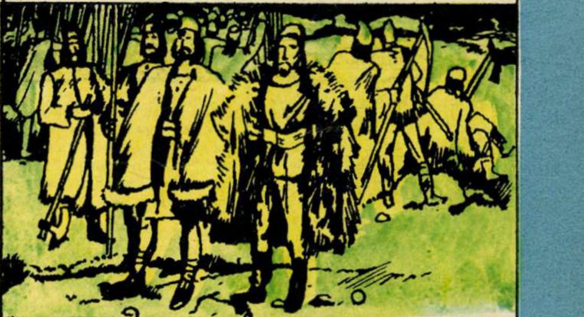

—Nu mai mergem nicăieri, am bătut la destule uși pînă acum, i-a spus Horea cu hotărîre.

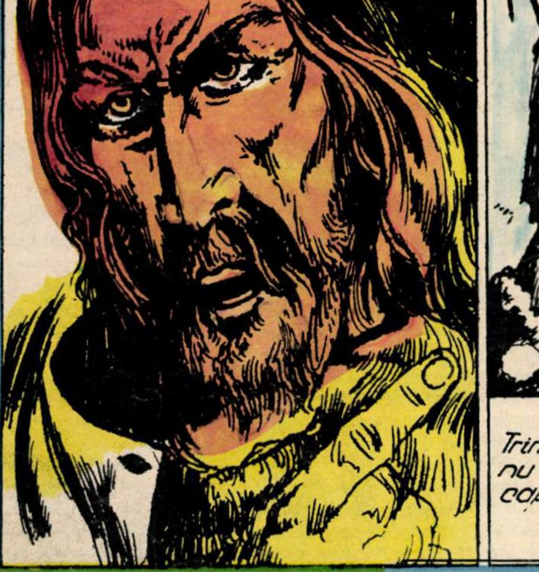

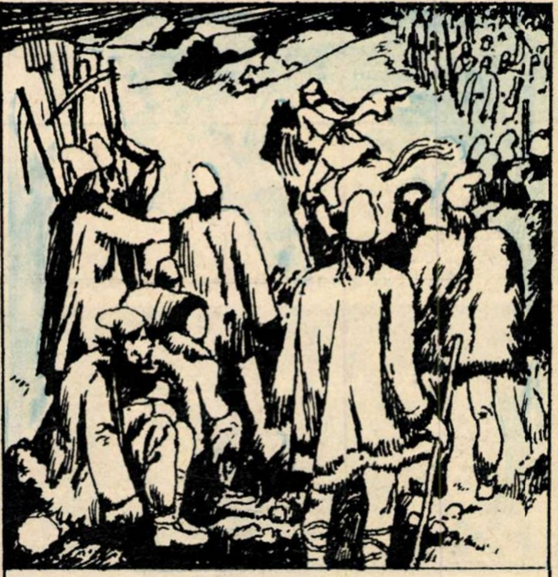

Trimisul generalului Preisz văzînd că nu-i poate atrage în capcană pe capii răscoalei, a plecat.

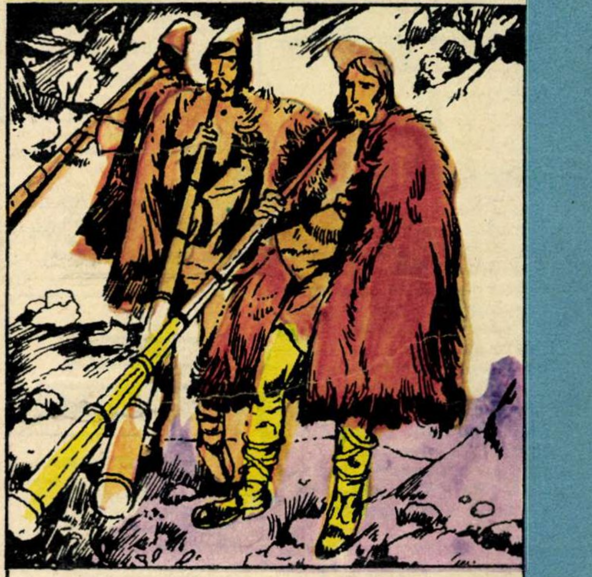

Buciumele începură să sune iar pe crestele munților, chemîndu-i din nou la luptă pe iobagii satelor moțești.

(VA URMA)

Cutezătorii 6
Redactor șef: Mihai Negulescu. Secretar general de redacție: Ovidiu Zotta.
Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon: 17.60.10. Administrația: Editura Scînteia. Tiparul: Combinatul Poligrafic, Casa Scînteii. Redactor artistic: Ioan Donca; Tehnoredactor: Rozalia Barany.
1 LEU
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ.

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

7

JOI, 18 FEBRUARIE 1971, ANUL V

178

In acest număr:

SALUT PIONIERESC CONGRESULUI UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Pasărea măiastră

22 DE PRAHOVENI IN ȚARA MOȚILOR

NAȚIONALA DE HOCHEI A ANULUI 1978 ÎN PLIN ANTRENAMENT

OMUL RADAR

SERIAL IN IMAGINI

Pagina fetelor

Foto ELENA GHERA

a ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

7

Săptămîna trecută, s-au desfășurat lucrările Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român care, între altele, a analizat rezultatele planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în perioada 1966—1970. În cuvîntarea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a spus:

«Ceea ce am înfăptuit în acești ani este rezultatul eforturilor pline de abnegație depuse de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate — români, maghiari, germani și alte naționalități conlocuitoare. Realizările remarcabile ale acestui cincinal, ca de altfel toate succesele obținute în perioada istorică de după 23 August, se datoresc faptului că întregul nostru popor, muncind cu elan și învingînd greutățile care i-au stat în cale, a urmat și înfăptuit neabătut linia politică, programul partidului nostru.

De la înalta tribună a Comitetului Central adresăm cele mai calde felicitări și mulțumiri poporului nostru pentru marile realizări obținute pînă acum, pentru munca eroică depusă în vederea dezvoltării socialiste a României.»

Desigur, ați citit și voi, în ziarele de vineri 12 februarie a.c., «Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în perioada 1966—1970». Apar aici, sintetizate în cifrele statisticii, eforturile și victoriile părinților voștri care, în acești cinci ani, au muncit cu exemplară hărnicie, activitatea fiecăruia împletindu-se cu aceea a întregului popor. Rezultatele sînt considerabile: foarte multe fabrici, întreprinderi și centrale energetice noi; un mare număr de locuințe, școli, importante așezăminte culturale și de ocrotire a sănătății; o producție sporită de bunuri de larg consum, industriale și agroalimentare. Nu există județ unde să nu fi fost construite întreprinderi industriale, unde să nu se fi înregistrat o vie dezvoltare economică, culturală și socială. Oamenii muncii au obținut venituri mai mari, iar în același timp salariul real a crescut. Toate aceste realizări se văd în viața noastră de zi cu zi, întărirea economică a țării sporind bunăstarea fiecărei familii. În ceea ce privește învățămîntul, populația școlară a ajuns, la sfîrșitul cincinalului, la aproape 4 milioane, fiecare al cincilea locuitor al țării fiind astăzi elev sau student!

Toate aceste realizări trebuie să fie pentru voi, cei de pe băncile școlii, nu numai o mîndrie ci și o obligație: aceea de a învăța foarte bine, de a vă educa în spiritul muncii sistematice, științifice, dedicate progresului necontenit al patriei socialiste.

DIN OBIECTIVELE REALIZATE IN CINCINALUL 1966-1970

COMBINATUL PETROCHIMIC PITEȘTI.

INSTITUTUL POLITEHNIC DIN BUCUREȘTI

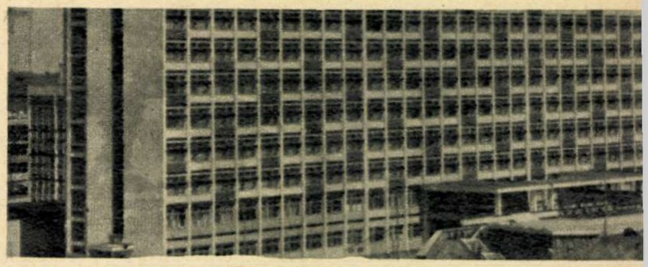

SPITALUL DE PEDIATRIE DIN ORADEA

---

50 P.C.R.

Omagiul cravatelor roșii

Pionierii Școlii generale din comuna Mînăstirea, județul Iași, ne transmit:

«Am avut cinstea de a fi cei dintîi care am primit albumul-ștafetă închinat semicentenarului P.C.R. Timp de o săptămînă noi, pionierii, am consemnat în album cele mai frumoase realizări din activitățile pionierești, activități dedicate acestei mărețe sărbători a poporului nostru. Apoi, la sfîrșitul acestui interval, am pornit cu toții spre comuna Dagîța, unde pionierii școlii de aici ne așteptau, ei fiind al doilea schimb al ștafetei.

Am fost întîmpinați la marginea satului lîngă secularul stejar din comună (stejarul de la Dagîța are aproape 400 de ani). Am mers apoi împreună în sunet de trompetă pînă la căminul cultural. Aici, cu un ceremonial impresionant, s-a predat ștafeta în prezența pionierilor și părinților noștri, veniți special».

Surorile Valerica și Mariana Drăghici, de la **Școala generală din Broșteni, județul Mehedinți,** ne-au trimis o fotografie cu explicația următoare:

«Printre activitățile desfășurate în cadrul unității noastre, a fost și o drumeție pe traseul: Broșteni — Ilorăști — Leurda — Însurăței — Motru — Meriș și din nou Broșteni. Această drumeție a avut loc în scopul de a ne cu-

noaște mai bine locurile natale, de a ne lua date bogate pentru adunarea pe care o pregătim în cinstea aniversării semicentenarului partidului »

Brăila. De la **Școala generală nr. 22, Florina Răzvan** ne scrie:

«O lumină puternică învăluia clasa. În ziua aceea vedeam totul altfel. Eram în clasa mea de totdeauna, dar era parcă mai mare, iar fețele colegilor mai zîmbitoare.

În ziua aceea aveam 9 ani. Deveneam pionieră.

Pionierii mai vechi ai detașamentului s-au aliniat în fața noastră. Roșul steagurilor și al cravatelor m-a amețit. M-am uitat spre mama. O clipă am crezut că voi plînge, dar am întîlnit privirea caldă a tovarășei învățătoare. Am auzit apoi glasurile colegilor: «...o cunosc pe Florina ca pe o fată silitoare, harnică, bună prietenă și colegă...» La chemarea pionierească mi-am

adunat toate puterile și am răspuns hotărît: «TOT ÎNAINTE!»

Cornel Cobîrzan, președintele unității de pionieri a Școlii generale Ciucea, județul Cluj, informează redacția: «Și noi, pio-

nierii școlii din Ciucea, alături de întregul popor, ne pregătim pentru a sărbători cît mai frumos aniversarea a 50 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. În cadrul comandamentului unității am avut o consfătuire la care au participat și tovarășii Vasile Hodrea, comandantul unității și Alexandru Pop, directorul școlii. Am discutat atunci și am hotărît felul cum să întîmpinăm marea sărbătoare. Amintim numai cîteva acțiuni mai importante propuse de pionieri; o întîlnire cu un fost luptător în ilegalitate, o convorbire cu secretarul Comitetului comunal P.C.R. Ciucea, o excursie la Cluj unde, printre altele, vom vizita și muzeul de istorie. O dată cu sosirea primăverii vom participa la munci patriotice: plantări de puieți, sădiri de flori și pomi în curtea școlii. În ziua de 8 mai 1971 vom prezenta o frumoasă serbare pentru care ne pregătim de pe acum și care va fi urmată de un foc de tabără și carnaval pionieresc».

Rica Văran de la Școala generală din Bucova, județul Caraș-Severin, transmite:

«Ajutați de tovarășa profesoară, ne-am propus să organizăm un muzeu sătesc, unde am expus deja unele tablouri vechi, cera-

mică, unelte casnice, piese de mobilier, cusături care păstrează portul popular și obiecte care vorbesc despre obiceiurile strămoșești. La primirea de către pionierii unității noastre a ștafetei, pionierești județene, dedicate semicentenarului, am făcut cîteva fotografii în sala-muzeu. Vă trimitem una dintre ele».

ÎN CINSTEA MARII SĂRBĂTORI

Pionierii detașamentului clasei a IV-a de la Școala generală Mihăilești, județul Ilfov, au inițiat, în cinstea aniversării partidului, un interesant și util schimb de corespondență cu diferite întreprinderi și instituții din țară. Scrisorile lor au dus în multe părți ale țării relatări despre preocupările și activitățile detașamentului, despre strădania de a obține toți numai note bune și foarte bune. În același timp, ele au dus și rugămintea pionierilor — adresată comitetelor de partid, de U.T.C. sau conducerilor întreprinderilor — de a fi sprijiniți să cunoască realizările întreprinderii sau instituției, activitatea unor oameni etc. Primele răspunsuri au și sosit aducînd cu ele biografia unora dintre muncitori, fotografii care oglindesc diferite faze ale procesului de producție, produsele finite etc. Acum pionierii îți arată cu mîndrie, la camera lor, aspecte din combinatele siderurgice Galați și Reșița, Uzina de autoturisme Pitești, Uzinele de tractoare Brașov, Institutul politehnic Timișoare ș.a. Cu toate aceste materiale și cu cele care vor mai sosi, pionierii întregii unități, entuziasmați de inițiativa colegilor lor, participă la alcătuirea fotomontajelor, albumelor și revistei omagiale.

T. BĂRĂIAN

SALUT PIONIERESC CONGRESULUI UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Tineretul patriei trăieşte un important eveniment: zilele acestea, între 18 şi 22 februarie, se desfăşoară la Bucureşti cel de al IX-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist.

Ca viitori utecişti, pionierii şi şcolarii, cititorii revistei «Cutezătorii» îşi îndreaptă şi ei gîndul şi inima către marea Sală a Palatului din Bucureşti unde, delegaţi reprezentînd tinereţea tuturor judeţelor ţării sînt reuniţi în aceste zile într-un entuziast forum politic al tineretului.

Întîmpinat de utecişti cu izbînzi în muncă şi în pregătirea pentru viaţă, Congresul U.T.C. constituie un prilej de reafirmare a adeziunii depline a tinerei generaţii la politica generală a partidului, a prezenţei sale active în opera de înfăptuire a programului de construcţie socialistă, a hotărîrilor Congresului al X-lea al P.C.R.

Al IX-lea Congres U.T.C. va analiza şi dezbate activitatea complexă desfăşurată de organizaţia revoluţionară a tineretului între cele două congrese, noul Statut, precum şi sarcinile de viitor ale Organizaţiei. Contribuţia uteciştilor în industrie, în construcţii, în agricultură, ridicarea nivelului de instruire în şcoli şi facultăţi, constituie pentru cei mai tineri, pentru purtătorii cravatelor roşii, tot atîtea imbolduri de a îmbunătăţi continuu activitatea unităţilor şi detaşamentelor pionereşti, de a învăţa cît mai bine. De a se pregăti temeinic ca — la vîrsta de 14 ani — să-şi poată împlini ei înşişi, cu cinste, visul fierbinte de a fi primiţi în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist.

CONGRESUL IX U.T.C. 1971

Cutezătorii

CUTEZĂTORII ÎN VIZITĂ LA PROFESORUL UNIVERSITAR George Macovescu

Am proiectat vizita «Cutezătorilor» la George Macovescu din dorinţa de a cunoaşte, de a şti ce gîndeşte un profesor universitar, un prestigios publicist, un poet, un om de stat despre realităţi de ieri şi de azi ale patriei noastre. De prisos să vă spunem că dialogul a fost pasionant. De o parte, un grup mare de pionieri de la Şcoala generală nr. 80 din Capitală, de cealaltă parte, un interlocutor plin de înţelepciune, cu o bogată experienţă de viaţă, pe chipul căruia se citeşte un puternic echilibru interior, mult calm şi stăpînire de sine, un om de o mare căldură şi amabilitate.

Pionierii îl cunoşteau pe George Macovescu din articolele sale, din apariţiile lui la televiziune şi din relatările profesoarei de limba română care i-a fost studentă. Dar mai bine să lăsăm magnetofonul să deruleze firul discuţiei aşa cum a avut loc, spontană, vie, alimentată din curiozitatea fetelor şi băieţilor aflaţi în încăperea largă, plină de cărţi şi de tablouri în care ne-a primit George Macovescu.

Adrian Negoescu: Am citit în revista «Cutezătorii» că aţi fost licean la «Sf. Sava» şi că aici aţi fost prieten cu Alexandru Sahia. Povestiţi-ne, vă rog...

George Macovescu: *O, despre aceasta aş putea vorbi ceasuri fără de sfîrşit. L-am cunoscut pe Sahia în anul 1927, la liceu. Revăd şi acum cu ochii aducerilor aminte,*

(Continuare în pag. 4-5)

Înmînarea trofeului «EXPEDIŢIILE CUTEZĂTORII»

TROFEUL SPECIAL «CUTEZĂTORII» LA PLAIUL-CÎMPINII!

Vineri, 29 ianuarie 1971, la Şcoala generală din Plaiul-Cîmpinii, judeţul Prahova, a avut loc festivitatea de premiere a echipajelor «Paralela 45°11'» şi «Paltinul», cîştigătoare ale TROFEULUI SPECIAL «CUTEZĂTORII». Trofeul, medaliile de argint şi diplomele, precum şi numeroasele premii în obiecte acordate expediţionarilor de către revista «Cutezătorii» au fost înmînate de către redactorul-şef al revistei.

CUTEZĂTORII

ÎN VIZITĂ LA PROFESORUL UNIVERSITAR

GEORGE MACOVESCU

(Urmare din pag. 3)

fereastra din coridorul liceului lîngă care-i placea să se retragă și unde stăteam adeseori, în recreație, de vorbă. Avea un caiet de însemnări, un fel de jurnal, din care-mi citea. Apoi discutam despre cărți, comentam întîmplările din școală. Mai tîrziu prietenia noastră s-a adîncit. Am lucrat împreună la același ziar. În anul 1935 l-am însoțit cînd făcea o anchetă printre scriitori în legătură cu participarea acestora la evenimentele politice ale țării. Atunci am cunoscut mai mulți scriitori. Asupra noastră, ca tineri gazetari, o impresie puternică a făcut Liviu Rebreanu. Era un om grav, de o mare seriozitate. Era scump la vorbă și zîmbea rar. Ne-a mărturisit atunci că stătea ceasuri întregi în fața paginii de scris. Actul creației era pentru el un consum extraordinar de energie.

Carmen Vasile: Ați scris poezie. Ce înseamnă pentru dv. poezia?

George Macovescu: *Scriu și acum, ce-i drept, foarte rar. Poezia este pentru mine mijlocul cel mai puternic de a mă exprima. Dacă mă supără sau mă bucură ceva, pun mîna pe creion și scriu.*

Adrian Păsculescu: Cum ați intrat în mișcarea comunistă?

George Macovescu: *In ultima clasă a liceului, datorită lui Sahia, am luat contact cu literatura comunistă. Apoi, mai tîrziu, în facultate, am găsit drumul spre Uniunea Tineretului Comunist. In zilele de mare zbucium ale lui februarie 1933, student fiind, am făcut parte din grupul care s-a solidarizat cu muncitorii de la Grivița. Revăd și acum străduța de lîngă Sf. Apostoli de unde am luat pîine pe care am dus-o la Grivița pentru muncitorii aflați pe baricade, în luptă. În anul 1936 am intrat în rîndurile Partidului Comunist. Așa cum bine știți, în anii aceia de cruntă teroare, partidul n-a încetat să acționeze. În fiecare domeniu existau sarcini de partid. Împreună cu alți cîțiva tovarăși am activat în presă. Lucram în presa legală și scriam pentru presa ilegală. În timpul războiului am ținut o cronică de război la un ziar al vremii, precum și o cronică a evenimentelor politice, străduindu-mă să fac publice linia și pozițiile partidului. În pofida propagandei hitleriste și a cenzurii militare, trebuia să arătăm adevărul. Era o treabă dificilă pe care m-am străduit s-o fac împreună cu tovarășii mei pînă în noaptea de 23 August 1944. În același timp lucram în redacția «României libere» ilegale.*

Marilena Cojocaru: Ați avut momente foarte grele în acele împrejurări?

George Macovescu: *Desigur. Eu și tovarășii mei cu care lucram puteam fi prinși în orice clipă. Și asta, în anii aceia, însemna moartea. Dar nu puteam altfel. Era credința noastră și în numele ei am învățat să ne înfrîngem teama. La ziarul unde lucram se afla în permanență un așa-zis«reporter»,care era de fapt agent al poliției. Îl știam și trebuia să fim cu ochii în zece. Oricînd ne putea denunța. Într-o seară — cînd eram de serviciu la ziar, împreună cu scriitorul Gheorghe Dinu, — a încercat o provocare. Ne-a adus o fotografie și o știre: o femeie fusese surprinsă pe linia ferată și omorîtă. Cadavrul ei se afla la morgă. Îmi cerea să publicăm fotografia pentru identificare. Pe loc am recunoscut în imagine o tovarășă, o comunistă care fusese arestată. Am înțeles imediat că ni se întindea o cursă. Cei care o cunoșteau s-ar fi putut prezenta fără să bănuiască viclenia și astfel ar fi putut fi prinși. Știrea nu trebuia să apară, dar cum să facem? «Reporterul» se ținea scai după noi și nu voia să plece decît dacă vedea știrea culeasă. N-am avut încotro și am lăsat știrea în tipografie. Urma ca împreună cu Gheorghe Dinu să găsim o soluție. Trăiam clipe de mare tensiune. Atunci ne-a venit o idee. In tipografie se vor culege două pagini de ziar la fel; numai că dintr-una din ele va lipsi știrea. Pe cînd, în zori, doi muncitori duceau pagina culeasă, spre calandru, s-au împiedicat de noi «din greșeală» și au căzut. Literele s-au împrăștiat, pagina s-a distrus. Era tîrziu pentru a se reconstitui. Dimineața, ziarul trebuia să apară. Dar pagina de rezervă era pregătită. A doua zi ziarul a apărut și, spre furia «reporterului» de la poliție, știrea nu se afla în pagină. Ce să-i faci? Fusese un «accident». Cine putea dovedi contrariul?*

Marilena Cojocaru: Ați scris în «Magazinul istoric» despre «România liberă» ilegală. Ziarul avea o tipografie a lui?

George Macovescu: Da. *Această tipografie a funcționat din 1942 pînă în 1944, într-o casă ilegală. În ciuda groaznicei terori a siguranței, dublată de cea a Gestapoului, tipografia a scos ziarul timp de doi ani. Domnea o asemenea conspirativitate încît nici unul dintre tovarășii care lucram în colectivul redacțional n-am știut niciodată unde se află tipografia. Predam materialele care erau duse spre tipărire. Mulți, foarte mulți tineri, poate cu un an, doi, mai mari decît voi făceau munca aceasta primejdioasă de ducere și aducere a materialelor pentru ziar. Țin minte că odată am predat unei fete foarte tinere, pentru tipografie, un pachet de 14 kg de literă de plumb. M-am întîlnit cu ea, i-am dat «pacheţelul» pe care ea trebuia să îl poarte nepăsătoare ca și cum în el s-ar fi aflat niște fleacuri oarecare. Era o cutezătoare și cutezanța ei putea fi atunci în orice clipă plătită cu viața. La 23 August 1944, împreună cu tovarășii mei, am scos, din însărcinarea partidului, primul număr legal al «României libere». Îmi reamintesc că am intrat în tipografia*

DEDICAȚIE
„CUTEZĂTORILOR"

A fi cutezător înseamnă să nu mergi niciodată pe cărări umblate, ci să te avînți mereu în necunoscut, să deschizi noi drumuri, să aduci în lumină frumuseți nevăzute, să pătrunzi în taine nebănuite.

A fi cutezător înseamnă să lupți pentru dreptate chiar atunci cînd totul și toți sînt împotriva ta, să spui ceea ce crezi cînd pericole te amenință, să rostești adevărul cînd minciuna te înconjoară, să intri în bătălie cînd victoria nu îți surîde.

A îndrăzni înseamnă a trăi viața în plenitudinea și frumusețea ei.

gmacovesc

ziarului legal unde lucrasem pînă în ziua aceea și am spus muncitorilor care încă nu cunoșteau întorsătura evenimentelor: «Ei, cine scoate «România liberă »? Au apărut doi muncitori mai în vîrstă, pe care-i cunoșteam. «Noi !» au spus ei. Am aflat mai tîrziu că erau comuniști.

Monica Georgescu: Ce credeți despre generația noastră?

George Macovescu: *Am foarte multă încredere în ea. Fiecare generație joacă rolul ei istoric. Cînd ajunge la o anumită vîrstă, ea preia ce a lăsat generația precedentă. Există o continuitate. Am mare încredere în voi. Din partea voastră societatea noastră socialistă este în drept să aștepte adevărate minuni.*

Adrian Bulacu: Ați călătorit mult. Ce părere au străinii despre țara noastră?

George Macovescu: *Cei care o cunosc au o părere bună. Spun că este o țară foarte frumoasă cu un popor muncitor și numesc realizările noastre «miracolul românesc». Eu sînt însă de părere că nu sîntem încă atît de cunoscuți pe cît ar trebui. Generației dumneavoastră îi revine sarcina să o facă și mai bine cunoscută. Avem enorm de mult de îndeplinit. Astăzi totul se petrece cu o viteză extraordinară. Tot ce realizăm azi, mîine poate fi învechit. Pentru ca să ne dezvoltăm țara, s-o facem mai bine cunoscută peste hotare, trebuie să avem o generație care să construiască foarte mult. Și generația asta sînteți dumneavoastră.*

Adrian Negoescu: Vă rugăm, în calitate de prim adjunct al ministrului afacerilor externe, să ne spuneți cîte ceva despre politica externă a României, despre relațiile țării noastre cu alte țări.

George Macovescu: *Avem relații diplomatice, economice, culturale cu 95 de țări din cele 124 cîte există astăzi. La sfîrșitul celui de al doilea război mondial aveam relații numai cu 35 de țări. Prin politica noastră externă de pace și înțelegere cu toate popoarele, ne bucurăm de un prestigiu pe care nu l-a avut niciodată țara noastră. Noi cerem tuturor țărilor să ne respecte suveranitatea, independența, să discute cu noi pe bază de egalitate și respect. Partidul nostru, secretarul său general tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, au făcut ca politica externă a țării noastre să se bucure astăzi în lume de o mare prețuire.*

Mîine, această imensă responsabilitate va trece pe umerii voștri. Vă pregătiți pentru a o primi? Veți fi destul de puternici să apărați ce ne-au lăsat străbunii noștri, să înfrumusețați ce vă transmitem noi, să duceți mai departe ce a făcut Partidul Comunist Român din vechea și dulcea țară românească? Eu vă urez din toată inima izbîndă!

Pagini realizate de B. CARAGIALE

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

GALERIILE DE ARTĂ Cutezătorii

VĂ PREZINTĂ CÎTEVA DIN OPERELE GRAFICIENILOR NOȘTRI DEDICATE LUPTEI POPORULUI NOSTRU PENTRU LIBERTATE NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ.

1

AUREL JIQUIDI - INTERNAȚIONALA
(Desen — 1932)

2

GHEZA VIDA - SIRENA
(Gravură în lemn — 1933)

3

VASILE CELMARE - GĂRZILE PATRIOTICE-
(Litografie — 1960)

4

VASILE KAZAR - PRELUAREA PUTERII
(Desen în tuș — 1959)

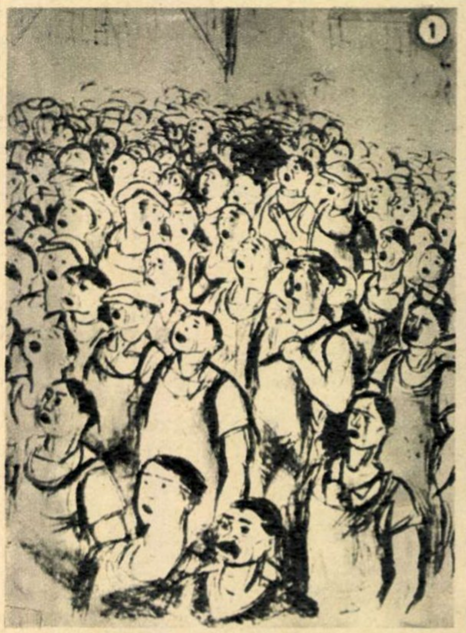

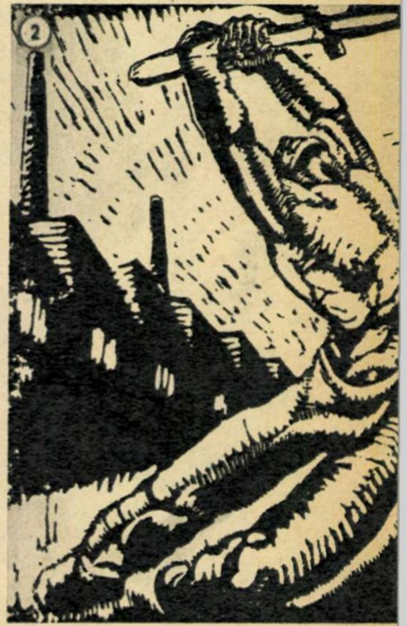

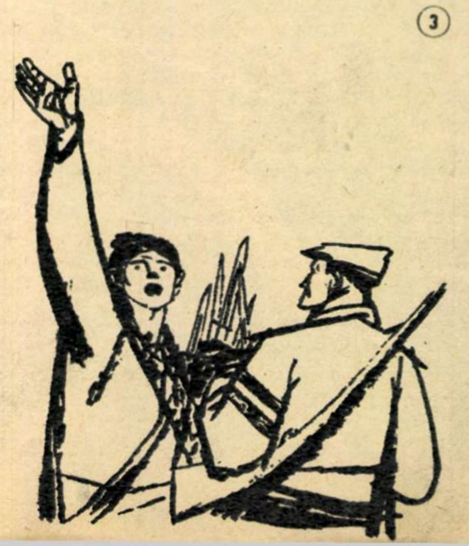

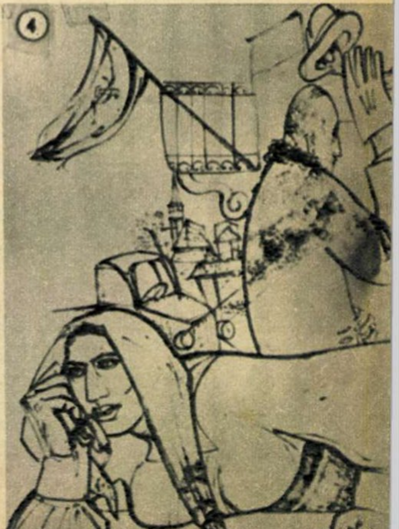

SEMNUL

Povestire de
ILIE TĂNĂSACHE

desen de
POMPILIU DUMITRESCU

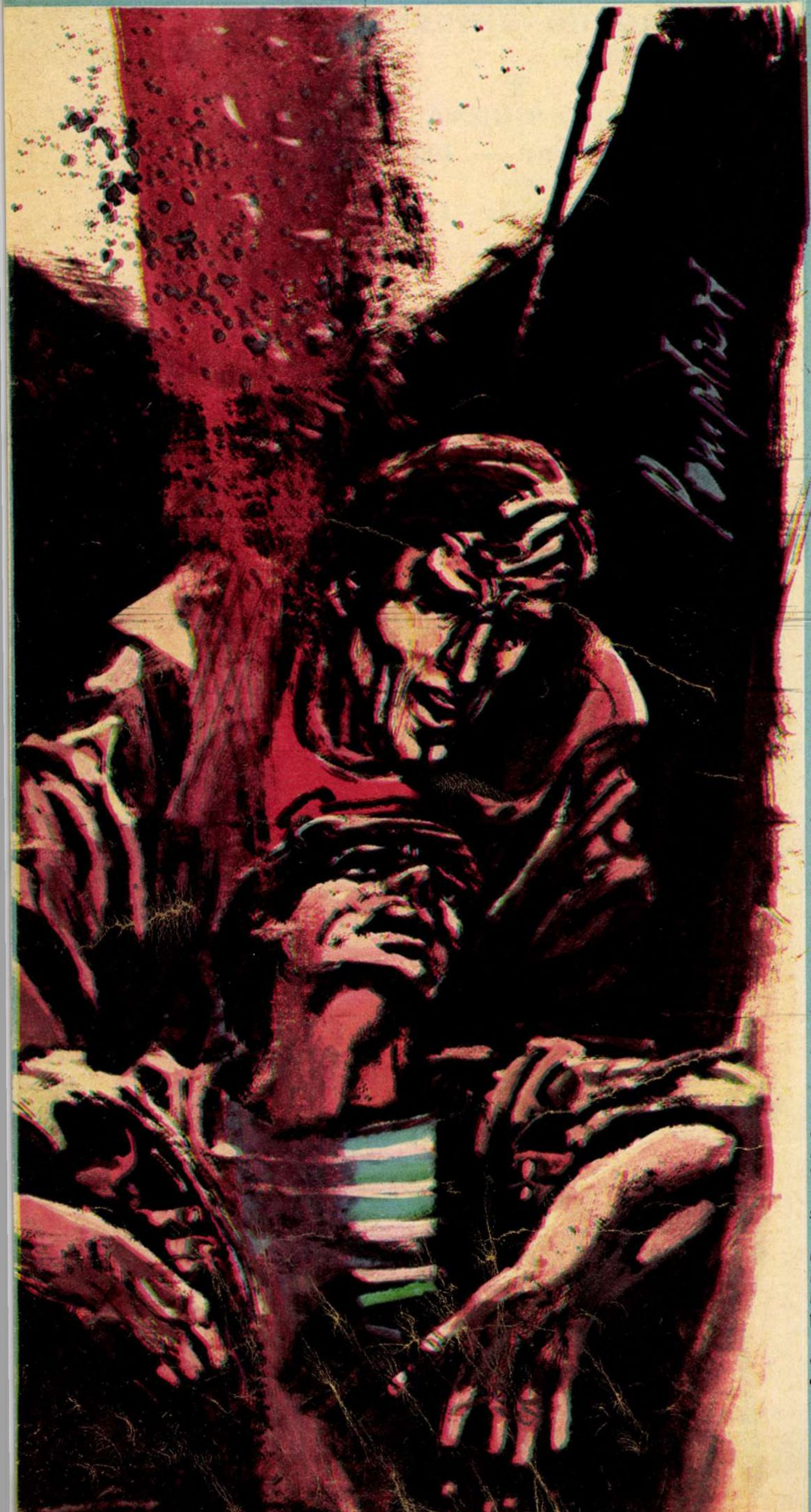

Lucrările se aflau acolo, pe catedră. Sub ochelarii imenşi ai profesorului. Albi şi străpungători.

Petrică privea fascinat la rotocoalele limpezi de sticlă. Aştepta. Aştepta ritualul apelului:

Airinei..., Aurelian..., Azimioară..., Brînduş...

Brînduş!...

«Tatăl meu are un semn urît pe obraz.»

Atît. Atît? Ba nu, ba nu... Curînd vor răsuna întrebările:

«Ce s-a întîmplat, Brînduş? Ce?...»

«Într-adevăr, de ce-au fugit cuvintele atunci? De ce?»

— Aţi scris frumos despre părinţii voştri, copii...

«Nu, da, nu...». Cuvintele n-ar fi trebuit să-l părăsească tocmai pe el...

— Sînt mulţumit de lucrări. Sînt mulţumit...

Dar, de fapt, ele au fugit? Sau... sau Petrică n-a ştiut să le stăpînească?...

— Airinei..., Aurelian..., Azimioară...

Pauză. Nesfîrşit de lungă. Pereţii albi se clatină, se leagănă. Ochelarii albi, străvezii sînt două reflectoare puternice care împing tot mai departe graniţa ceţei, a întunericului.

— Brînduş Petrică...

— Prezent, şopteşte o voce străină, de vată, cu sunete legănate şi ele în încăperea învăpăiată de alb.

Iar pauză... Apelul aleargă pe literele alfabetului, ca degetele unui virtuos pe clapele pianului. Şi totusi, pauza se prelungeşte neverosimil... Poate că literele alfabetului s-au înmulţit, s-au departat. Galopează uluitor înaintea cuvîntului care încearcă să le prindă din urmă...

— Da, da... aţi făcut lucrări bune...

«Tatăl meu are un semn urît pe obraz.»

Atît... Numai atît...

Rotocoalele mari — două puncte în care s-a strîns toată lumina zilei — părăsesc catedra, teancul de lucrări păturite frumos, ordonat.

— Astăzi o să vă spun o poveste despre un om...

Nelu, sau Dana, dacă nu Patricia — oricum, unul dintre ei — au scăpat tocul jos. Zgomotul s-a amplificat în clasă, cei patru pereţi l-au prefăcut în ecou, alungindu-l cu greu.

— O poveste adevărată, despre un om cu un semn la obraz...

«Cuvintele l-au părăsit exact unde s-a oprit acum profesorul... Şi foaia albă aştepta primitoare propoziţiile. Aştepta alte cuvinte. Aştepta nerăbdătoare, curioasă, o poveste la fel de adevărată ca aceea pe care profesorul cu ochelari»...

— Pe omul acela l-am cunoscut în urmă cu cinci... poate cu zece ani. Era pe un şantier, la benzile transportoare de nisip.

Şi tatăl lui Petrică lucra pe un şantier. Dar nu, nu la benzile transportoare... I-ar fi spus, ar fi ştiut...

— Benzile transportoare cărau sus, pe mal, nisipul uscat din şlepuri. Îl turna într-o pîlnie mare, cît o casă de înaltă, care-l cernea.

— Am văzut în port pîlniile alea, sare Nelu.

— Seamănă cu o clepsidră. Le-am pictat la cercul nostru, ţinu să adauge Dana.

— Da. Aşa-i. Seamănă cu o clepsidră.

«Ce frumos e cuvîntul acesta: clepsidră! Lui însă, atunci, i-au fugit şi celelalte cuvinte, obişnuite, nu numai acestea frumoase, noi, ca nişte patine cu rotile nemaivăzute»...

— Într-o zi, un muncitor, nu ştiu cum s-a întîmplat, a alunecat în pîlnia aceea...

Profesorul îşi scoate ochelarii şi apasă uşor cu degetele pe ochi, la rădăcina nasului. Rotocoalele străvezii sînt cocoţate iar la locul lor şi adună mai departe, în focar, învăpăierea albă a clasei.

— Nu era timp de pierdut... Benzile cărau necontenit nisipul din şlepuri... Omul din pîlnie se îneca în el Atunci...

Pauză.

— Atunci, celălalt om despre care vă spun acum povestea adevărată, s-a legat cu o sîrmă şi a coborît în pîlnie.

— Nisipul curgea mereu?

— Da. Nisipul curgea în valuri, de sus. Cel care alunecase se scufundase pînă la genunchi mai întîi. Pînă la brîu apoi... Pînă la piept... Nisipul urca, urca... Pînă la umeri se afundase acum...

— Dar omul cu sîrma cum de-l lăsa? întrebă într-o răsuflare Dana.

— Nu, nu-l lăsa. Dar nu izbutea să-l prindă... Nu izbutea să-l tragă afară. Nisipul îl strîngea din toate părţile într-o îmbrăţişare sălbatecă...

— Şi? se arătă nerăbdător Nelu.

— Punîndu-şi viaţa în pericol, cel cu sîrma a coborît pe nisipul mişcător. L-a apucat de umeri pe celălalt. De sus curgea, curgea mereu... A încercat să-l salte. O dată cu toată puterea. I s-au cufundat şi lui picioarele pînă la genunchi. Sîrma de care era ancorat l-a muşcat adînc, de obraz. O tăietură ca de cuţit, din care şiroia sîngele roşu pe nisipul alb, uscat, mişcător.

— A reuşit?

— A reuşit.

Iar pauză lungă, nesfîrşită...

— A reuşit. Omul acela, pe care-l cunosc. cu care mă întîlnesc din cînd în cînd...

«Tatăl meu are un semn urît pe obraz»... Numai atît. «Un semn urît... Un...»

— ...Omul acela zic, a rămas cu un semn pe obraz. Poate, unora, li se pare urît... Poate că chiar este. Dar mie... care am văzut... care ştiu... nu mi se pare...

Pe catedră, lucrările în care fiecare a povestit despre tatăl lor, aşteaptă cuminţi, Aşteaptă ritualul apelului...

Airinei..., Aurelian..., Azimioară...

Brînduş ...

Profesorul ia teancul de lucrări — foi de caiet caligrafiate fiecare altfel, fiecare cu aceeaşi căldură. Poate, numai una... Dar, pe sală izbucneşte violent soneria de recreaţie. Profesorul ridică neputincios din umeri:

— Rămîne să vi le împart data viitoare.

«Tatăl meu are un semn frumos pe obraz»... Cuvintele vin acum singure. Se rînduiesc nerăbdătoare, aşteaptă doar foaia albă de hîrtie...

— Iar pînă atunci... dacă cineva mai vrea să adauge la lucrarea lui ceva... îi îngădui cu dragă inimă...

«Tatăl meu are un semn frumos pe obraz...»

«Tatăl meu are un semn frumos...»

«Tatăl meu...»